

Αγαπητοί αναγνώστες,

Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή η επιλογή παρουσίασης της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, στο κύριο άρθρο του παρόντος τεύχους.

Εδώ, σ' αυτό το Ανώτατο Πνευματικό Ίδρυμα, το αρχαιότερο της χώρας, από το 1828 μέχρι σήμερα γαλουχήθηκαν και ανδρώθηκαν οι ηγήτορες που οδήγησαν τους γνωστούς και άγνωστους ήρωες της νεότερης ιστορίας του Έθνους στην υπέρτατη θυσία και τη δόξα.

Από τη Σχολή των Ευελπίδων αποφοίτησαν πολλοί διακεκριμένοι επιστήμονες, οι πρώτοι Αξιωματικοί του Πολεμικού Ναυτικού, οι πρώτοι Αεροπόροι των Βαλκανικών πολέμων καθώς και επιφανείς πολιτικοί άνδρες.

Η αποστολή μας παραμένει η ίδια, να μεταμορφώσουμε σε ενήλικες, συνετούς και υψηλόφρονες ηγήτορες τους «ευέλπιδες» νέους, που προς τούτο μας εμπιστεύεται η πατρίδα. Ηγήτορες, που αν και όταν χρειαστεί και πάλι, θα έχουν το μοναδικό και βαρύ προνόμιο να οδηγήσουν τον πολύτιμο ανθό της νεολαίας, στη νίκη και την αθανασία.

Η Σχολή με βάση το Νόμο 3187/2003, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3413/2005, και Ν 3443/2006, είναι Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ), ισότιμο με τα Ιδρύματα του Πανεπιστημιακού τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης παρέχοντας ισότιμη εκπαίδευση και χορηγώντας ισότιμα πτυχία με αυτά.

Η εποπτεία της ΣΣΕ ασκείται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) μέσω του ΓΕΣ και είναι επιπέδου Σχηματισμού (Μεραρχία).

Η ρευστή παγκόσμια γεωπολιτική κατάσταση και το διαμορφούμενο σύγχρονο περιβάλλον ασφαλείας, γεννούν πρωτόγνωρες προκλήσεις και απαιτούν την ύπαρξη ενός Στρατού σύγχρονου, ισχυρού, αξιόπιστου, υψηλής ποιότητας, με κύρος και αποτελεσματική αποτρεπτική ικανότητα. Στρατού που να εγγυάται την εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας, ικανού να επιφέρει ισχυρό πλήγμα, σε όποιον τολμήσει να την επιβουλεύει, δυναμένου να αξιοποιήσει πλήρως τις τεχνολογικές εξελίξεις του 21^{ου} αιώνα.

Οι νέες αυτές συνθήκες οδηγούν σε αναθεώρηση των δογμάτων περί στρατιωτικών επιχειρήσεων και διαμορφώνουν νέες απαιτήσεις εξοπλισμών και γνώσεων. Κύριος, ωστόσο, παράγων της μαχητικής ισχύος ενός στρατεύματος παραμένει ο άνθρωπος.

Μέσα στα πλαίσια αυτών των εξελίξεων, προβάλλει επιτακτική η ανάγκη πλαισίωσης του Στρατού με στελέχη υψηλών δυνατοτήτων, ικανών ν' ανταποκριθούν στις προκλήσεις και απαιτήσεις των καιρών.

Τα σημερινά στελέχη του Στρατού μας, η διάπλαση των οποίων αποτελεί έργο της Σχολής πρέπει:

Να κοσμούνται από τις αρετές της φιλοπατρίας, ανδρείας, πειθαρχίας, ψυχικής και σωματικής ρώμης, υπομονής και επιμονής, καρτερικότητας και εργατικότητας, αλληλοσεβασμού και πνεύματος συνεργασίας.

Να διαθέτουν άρτια επαγγελματική και πλούσια επιστημονική κατάρτιση.

Να στέκονται σε οποιονδήποτε χώρο, πανεπιστήμια, υπηρεσίες, ξένες αποστολές και συμμαχικά στρατηγεία, αλλά κυρίως στο πεδίο της τιμής, με οποιονδήποτε αντίπαλο.

Το έργο αυτό της Σχολής αποτελεί ύψιστη υποχρέωση, όχι μόνον των υπηρετούντων σ' αυτήν, αλλά και όλων των στελεχών του Συντάγματος Ευελπίδων και επίτευγμα για το οποίο δικαιούμεθα να είμαστε υπερήφανοι, εξασφαλίζοντας το άριστο έμφυχο δυναμικό για τη στελέχωση των Μονάδων μας και την προάσπιση της Πατρίδας.

Υποστράτηγος Παναγιώτης Γιαννόπουλος
Διοικητής της ΣΣΕ

■ Η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο Δ΄ ΣΣ

Την 07 Μαΐου 2007 η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας, συνοδευόμενος από το ΥΦΕΘΑ κ. Ιωάννη Λαμπρόπουλο και το Α/ΓΕΣ Αντιστράτηγο Δημήτριο Γράφα παρακολούθησε άσκηση Τακτικού Συγκροτήματος της XXV ΤΘΤ στο Πεδίο Βολής Ξάνθης.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, φορώντας στολή αρματιστή, δεν αρκέστηκε απλά στην παρακολούθηση της άσκησης, αλλά μετά το πέρας επιβιβάσθηκε σε ένα άρμα μάχης LEO2 A4, κατευθύνθηκε προς το πεδίο βολής και εκτέλεσε πέντε επιτυχείς βολές.

«Η Ελλάδα δεν έχει επιθετικές βλέψεις εναντίον κανενός γείτονα και βλέποντας ακριβώς αυτήν την ετοιμότητα των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων δεν πιστεύω πως σε κάποιον γείτονα θα περάσει κάποια κακή σκέψη για την Ελλάδα», ήταν το μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, αφού προηγουμένως είχε χαιρετίσει και συγχαρεί έναν προς έναν, όλους τους συμμετέχοντες στην άσκηση.

■ Επίσκεψη Αρχηγού Γερμανικού Στρατού στην Ελλάδα

Το διάστημα από 14 έως 16 Μαΐου 2007 πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στη χώρα μας ο κ. Επιθεωρητής (Αρχηγός) του Γερμανικού Επιτελείου Στρατού Αντιστράτηγος Hans - Otto Budde, όπου είχε συνομιλίες με την Πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, την στρατιωτική ηγεσία του ΓΕΕΘΑ και του ΓΕΣ, για θέματα που αφορούν τους δύο στρατούς. Εκτός των άλλων το πρόγραμμά του περιελάμβανε επίσκεψη στο Β΄ και Γ΄ Σώμα Στρατού, όπου ενημερώθηκε για τις δραστηριότητες αυτών. Κατά την διάρκεια της παραμονής του είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί και να ξεναγηθεί στο χώρο της Ακρόπολης.

■ Ο Α/ΓΕΕΔ του Καμερούν στο ΚΕΕΔ

Στην επίσημη επίσκεψη που πραγματοποίησε στη Ελλάδα ο Α/ΓΕΕΔ Καμερούν Υποστράτηγος Rene Claude Meka στις 28 Μαρ 2007 είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει Επίδειξη από μία σειρά Ασκήσεων από επίλεκτες Δυνάμεις του Κέντρου Εκπαίδευσης Ειδικών Δυνάμεων στο Μεγάλο Πεύκο. Τον Α/ΓΕΕΔ συνόδευαν από Ελληνικής πλευράς Αξιωματικοί του ΓΕΕΘΑ και ο Διευθυντής των Ειδικών Δυνάμεων του ΓΕΣ Υποστράτηγος Λάζαρος Νικόλαος, ο οποίος απηύθυνε σύντομο χαιρετισμό και ευχές για περαιτέρω συνεργασία των δύο χωρών.

■ «Διάκεια 2007»

Όπως κάθε χρόνο, πραγματοποιήθηκαν στη Λαμία το 3^ο δεκαήμερο του Απριλίου οι εορταστικές εκδηλώσεις, τα «Διάκεια», που είναι αφιερωμένες στη μνήμη του ήρωα της επανάστασης του 1821 Αθανάσιο Διάκο.

Φέτος για πρώτη φορά και μετά από πρωτοβουλία του κ. Αρχηγού ΓΕΣ, ο Ελληνικός Στρατός μέσω της ΜΕΡΥΠ, συνεργάστηκε με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Ιερά Μητρόπολη Φθιώτιδος, ώστε τα «Διάκεια» να αναβαθμιστούν και να εορτασθούν με λαμπρότητα, τιμώντας έτσι με τον δέοντα τρόπο τον Αθανάσιο Διάκο και όλους τους πεσόντες στην περιοχή της Φθιώτιδας, ήρωες της Επανάστασης του 1821.

Οι εορταστικές εκδηλώσεις άρχισαν την Τετάρτη 18 Απριλίου 2007 στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου της Λαμίας, παρουσία του ΥΦΕΘΑ κου Λαμπρόπουλου και του Α/ΓΕΣ κου Γράψα, όπου μετά τις προσφωνήσεις από τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της ΔΙΣ και του Πολεμικού Μουσείου, εγκαινιάσθηκαν οι παρακάτω εκθέσεις:

✧ Ιστορικό-Αρχαιακό υλικό των εκδόσεων της ΔΙΣ, εμπλουτισμένο με πίνακες ζωγραφικής του Πολεμικού Μουσείου, αφιερωμένο στους αγώνες του Έθνους.

✧ Κάμερα και Ιστορία, 100 χρόνια ενημερωτικού κινηματογράφου, οργανωμένο από το Πολεμικό Μουσείο, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Αθανασίου Μπότση.

✧ Έκθεση πλοίων της περιόδου 1821, του καλλιτέχνη κου Γρυπιώτη.

Την Παρασκευή 20 Απριλίου 2007, διεξήχθησαν στο Κλειστό Γυμναστήριο της Λαμίας (Χαλκιοπούλειο), Στρατιωτικοί αγώνες Τοξοβολίας, με τη συμμετοχή αθλητών του Στρατού, της ΕΛΑΣ, και του Λιμενικού Σώματος.

Το βράδυ της Παρασκευής 20 Απρ 2007, στο Δημοτικό Θέατρο Λαμίας, παρουσία του ΥΕΘΑ, κου Ευάγγελου Μείμαράκη, βουλευτών του Νομού Φθιώτιδας, του κ.Α/ΓΕΣ και των τοπικών πολιτικών και θρησκευτικών αρχών, πραγματοποιήθηκε ομιλία από το δημοσιογράφο κο

Γεώργιο Μασσαβέτα, προβλήθηκε έγχρωμο ντοκυμαντέρ που αφορούσε στη ζωή και στη δράση του Αθ. Διάκου, συναυλία της Μαρίζας Κώχ με παραδοσιακά τραγούδια, και τιμήθηκαν ο ΥΕΘΑ κος Μείμαράκης και ο κος Α/ΓΕΣ από την Τοπική Αυτοδιοίκηση του Ν.Φθιώτιδας.

Το Σάββατο 21 Απριλίου 2007, πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις, με την παρουσία του Α/ΓΕΣ, του Δκτου 1^{ης} ΣΤΡΑΤΙΑΣ, του Δκτου ΑΣ-ΔΥΣ και του Δκτου ΜΕΡΥΠ, στους Κομποτάδες Φθιώτιδας, προς τιμή των ηρώων της Επανάστασης του 1821, Πανουργιά, Διοβουνιώτη και Αθ. Διάκου. Στα πλαίσια της εκδήλωσης τιμήθηκε ο Α/ΓΕΣ κος Δημήτριος Γράψας, από τον Δήμαρχο Υπάτης.

Την Κυριακή 22 Απριλίου 2007, τελευταία ημέρα των «Διακείων», τελέσθηκε Δοξολογία στον Ι.Μ.Ν Ευαγγελιστρίας Λαμίας, επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο μνημείο του Αθ. Διάκου, ενώ τελέσθηκαν αγώνες ανωμάλου δρόμου 18 χλμ., με την παρουσία βουλευτών, τοπικής αυτοδιοίκησης, του κ. Α/ΓΕΣ, και εκπροσώπων της ΜΕΡΥΠ.

■ Τελετή Ονομασίας Αίθουσας Εκπαιδείσεως στη Σχολή Πυροβολικού

Παράλληλα με την τελετή αποφοίτησης και επίδοσης των πτυχίων στους Δοκίμους Εφέδρους Αξιωματικούς της 2007 Α΄ ΕΣΣΟ την Παρασκευή 29 Ιουνίου 2007 στη Σχολή Πυροβολικού, πραγματοποιήθηκε τελετή ονομασίας της αίθουσας εκπαίδευσεως Συστήματος Ελέγχου Πυρός «ΠΥΘΑΓΟΡΑ» σε αίθουσα «Υππγου (ΠΒ) Απόστολου Κορκίδα».

Ο Υππγος Απόστολος Κορκίδας είναι ο εμπνευστής της δημιουργίας του Συστήματος Ελέγχου Πυρός «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ» με την ανάπτυξη του οποίου ασχολήθηκε από το έτος 1982 μέχρι και την πλήρη ενεργοποίηση και εισαγωγή του στις Μονάδες Πυροβολικού το 1987. Απεβίωσε τον Ιούλιο του 2001 ως Ταξχος εν ενεργεία και του απονεμήθει, μετά θάνατον, ο βαθμός του Υππγου.

Κατά την τελετή ονομασίας της αίθουσας εκφώνησαν λόγο ο πρόεδρος του συλλόγου αποφοίτων ΣΣΕ τάξεως 1972 και ο Γενικός Επιθεωρητής Στρατού Αντγος κ. Δημήτριος Βούλγαρης. Στη συνέχεια έγινε η αποκάλυψη της πινακίδας ονομασίας από τον κ. ΓΕΠΣ παρουσία της συζύγου και της θυγατέρας του Υππγου Απόστολου Κορκίδα.

■ 100 χρόνια από το θάνατο του Τέλλου Άγρα

Στις 01 Ιουνίου 2007 στο Πολεμικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με θέμα: «100 χρόνια από το θάνατο του Μακεδονομάχου Σαράντου Αγαπηνού (Καπετάν Άγρα)». Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο ΥΦΕΘΑ κ. Ιωάννης Λαμπρόπουλος, ο κ. Α/ΓΕΣ Αντιστράτηγος Δημήτριος Γράψας, οι θρησκευτικές, πολιτικές και οι στρατιωτικές αρχές του νομού, καθώς και αντιπροσωπεία αξιωματικών. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιελάμβανε ομιλία του καθηγητή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Αθανάσιου Καραθανάση με θέμα «Μακεδονικός Αγώνας και ο Τέλλος Άγρας, 100 Χρόνια από το Θάνατό του» καθώς και έκθεση με θέμα «Μακεδονικός Αγώνας και Καπετάν Άγρας», την οποία εγκαινίασε ο κ. ΥΦΕΘΑ.

Ο Τέλλος Άγρας (το πραγματικό του όνομα ήταν Σαράντης-Τέλλος Αγαπηνός), γεννήθηκε στο Ναύπλιο το 1880. Ο πατέρας του Ανδρέας Αγαπηνός υπηρετούσε στην πόλη αυτή ως Εφέτης. Η καταγωγή του ήταν από τους Γαργαλιάνους της επαρχίας Τριφυλλίας στη Μεσσηνία. Το όνομά του δεν πρέπει να συγχέεται με τον ποιητή και λογοτέχνη Ευάγγελο Ιωάννου (1899-1944), που χρησιμοποίησε αργότερα το λογοτεχνικό ψευδώνυμο Τέλλος Άγρας. Η οικογένειά του ήταν εύπορη και είχε αναδείξει δύο μέλη της στην επανάσταση του 1821. Το 1895 ο Σαράντης Αγαπηνός εισάγεται στη Σχολή Ευελπίδων και αποφοιτά με το βαθμό του ανθυπολοχαγού.

■ Αποκαλυπτήρια της προτομής του Λοχαγού Σωτηρίου Τσιώνου

Συγκίνηση και άσβεστες μνήμες την Κυριακή 29 Απριλίου 2007 στην έδρα του δήμου Ολύμπου, την Καλλιθέα στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Λοχαγού (ΠΖ) Σωτηρίου Τσιώνου. Ο Λοχαγός Τσιώνος έχασε τη ζωή του, μαχόμενος κατά την Τουρκική εισβολή στη μαρτυρική Κύπρο το 1974, βληθείς από ριπή πυροβόλου στην περιοχή του Τουρκοκυπριακού θύλακα στο Κιόνελλι της Λευκωσίας. Μετά την επιμνημόσυνη δέηση και μέσα σε μία φορτισμένη συγκινησιακά ατμόσφαιρα έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής από τον Υφυπουργό Άμυνας κ. Λαμπρόπουλο, το γεν. διοικητή του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας Κύπρου κ. Καρέλα και τον αδερφό του πεσόντος αξιωματικού κ. Αναστάσιο Τσιώνο.

Μιλώντας ο υφυπουργός κ. Λαμπρόπουλος τόνισε χαρακτηριστικά ανάμεσα στα άλλα: «Σήμερα εδώ, κάτω από τον Όλυμπο, τιμάμε τον ήρωά μας, επιτελώντας το χρέος μας προς την ιστορία, το χρέος προς τη δόξα της φυλής μας, το χρέος προς τις νεότερες γενιές... Ήμασταν και θα είμαστε μαζί, δίπλα και κοντά στον αγώνα των αδερφών της μαρτυρικής Κύπρου, και θέλουμε να βρεθεί στο όλο θέμα η βιώσιμη και σωστή λύση» και στην ομιλία του ο γεν. διοικητής του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας κ. Πέτρος Καρεκλάς αναφέρθηκε στον ήρωα: «Αυτή η προτομή του ήρωα αξιωματικού θα προσκαλεί κάθε διαβάτη να βιώσει τις αξίες της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας και το θάνατο - προοίμιο αθανασίας στη βάρβαρη Τουρκική εισβολή, όταν ο Έλληνας ήρωας βρέθηκε στην πρώτη γραμμή του πυρός. Η Κύπρος παραμένει ευγνωμονούσα σε όλους αυτούς που αγωνίστηκαν για την εθνική της ανεξαρτησία. Σήμερα εδώ, κλίνουμε ευλαβικά το γόνυ και αντλούμε δύναμη για τη συνέχεια. Η τραγωδία της Κύπρου αποτελεί ένα μελανό σημάδι στη σύγχρονη ιστορία, αφού η Τουρκία παραβιάζει το διεθνές δίκαιο και δε σέβεται θεσμούς και αξίες. Θέλουμε να συμμετάσχουμε σε διαπραγματεύσεις και η δίκη μας πλευρά είναι πρόθυμη να συνομιλήσει με ειλικρίνεια. Πρέπει επιτέλους η Τουρκία να δικαιώσει με πράξεις την Ευρωπαϊκή της προοπτική. Δε δεχόμαστε παράλογες λογικές. Το Κυπριακό πρέπει να λυθεί ορθά, δίκαια και νόμιμα. Η δικαίωση της μαρτυρικής μας πατρίδας είναι το καλύτερο μνημόσυνο για τον ήρωα Σωτήριο Τσιώνο...» επισήμανε συγκινημένος.

Μεταξύ των παραπάνω, στην εκδήλωση παρευρέθηκαν και ο Διοικητής 1^{ης} Στρατιάς κ. Γιαγκούλης, εκπρόσωποι από τη θρησκευτική, πολιτική και στρατιωτική ηγεσία του τόπου.

■ Το Πεζικό γιορτάζει

Με λαμπρότητα εορτάσθηκε την 23 Απριλίου 2007 στη Σχολή Πεζικού στη Χαλκίδα, η μνήμη του Αγ. Γεωργίου προστάτη του Στρατού Ξηράς. Στις εορταστικές εκδηλώσεις, παρέστη ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Βασίλειος Μιχαλολιάκος εκπροσωπώντας την Κυβέρνηση, η στρατιωτική ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων, εκπρόσωποι των κομμάτων, βουλευτές και τοπικοί παράγοντες. Μετά τη Δοξολογία, ακολούθησε κατάθεση στεφάνων, επίδειξη οπλισμού και περιήγηση στο Μουσείο της Σχολής Πεζικού.

Ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Μιχαλολιάκος με δηλώσεις του επεσήμανε ότι «οι Ένοπλες Δυνάμεις, πιο ισχυρές από ποτέ, υπερασπίζονται τα εθνικά μας συμφέροντα και συμβάλλουν στην ειρήνη, την ασφάλεια και στη σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης».

Ο Άγιος και Μεγαλομάρτυρας Γεώργιος καταγόταν από τη χώρα της Καππαδοκίας από μεγάλη και ένδοξη γενιά, έζησε κατά τα τέλη του γ' και αρχές δ' μ.Χ αιώνα, στους χρόνους του φοβερού διώκτη των Χριστιανών Διοκλητιανού. Πρώτα ήταν αξιωματικός στο τάγμα των «Τριβουνίων» και λίγο πριν αρχίσουν τα μαρτύριά του πήρε προαγωγή και έγινε Κόμης, ένα αξίωμα που σήμερα θα το λέγαμε Έπαρχος, Ηγεμών ή Στρατηλάτης. Στους χρόνους του ειδωλολάτρη βασιλιά Διοκλητιανού, ο Άγιος Γεώργιος γκρεμίζοντας τα πλανεμένα είδωλα των θεών και περιγελώντας τους ειδωλολάτρες μπροστά στο Βασιλιά, δείχνει την πίστη του προς το Χριστό. Ο τύραννος Βασιλιάς προσπαθεί να τον μεταπεισεί με παρακάλια και υποσχέσεις, αλλά ο Άγιος Γεώργιος στέκεται σταθερός στη θρησκεία του Χριστού.

Από τότε άρχισαν τα μαρτύρια του Αγίου Γεωργίου. Κι ενώ το σώμα του κατατεμαχιζόταν, άγγελος Κυρίου στη στιγμή συναρμολογούσε τα κομμάτια και παρουσιάζοταν ο Άγιος γερός και πάλι. Βλέποντας οι ειδωλολάτρες αυτά τα θαύματα πίστεψαν στο Χριστό, αλλά ο Διοκλητιανός τους αποκεφάλισε, όπως και τη γυναίκα του Βασίλισσα Αλεξάνδρα που ομολόγησε πως ο Χριστός είναι αληθινός.

■ Μνημόσυνο Πεσόντων Καταδρομών

Το Ετήσιο Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των υπέρ πίστεως και πατρίδος πεσόντων Καταδρομών Αξιωματικών και Οπλιτών, πραγματοποιήθηκε στο Καβούρι Βουλιαγμένης, στις 3 Ιουνίου 2007.

Την ομιλία για την τελετή εκφώνησε ο Δντης Ειδικών Δυνάμεων του ΓΕΣ, Υποστράτηγος Νικόλαος Λάζαρης, ενώ την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Α/ΓΕΣ Αντγος Γράψας Δημήτριος καθώς και ο ΑΥ/ΓΕΕΘΑ Αντγος Νάσης Στυλιανός, ο Μητροπολίτης Γλυφάδας Σεβασμιώτατος κ.κ. Παύλος και οι τοπικές Αρχές.

Τέλος, το πρόγραμμα της τελετής περιελάμβανε κατάθεση στεφάνων από τον εκπρόσωπο των Ενόπλων Δυνάμεων (κ. Α/ΓΕΣ), τον εκπρόσωπο της Κυπριακής Πρεσβείας, καθώς και από μαθητές των παραγωγικών Σχολών.

■ Η 1^η ΣΤΡΑΤΙΑ ανοίγει τις πύλες της

Στις 21 Μαρτίου 2007 επισκέφθηκαν τη Λάρισα και την έδρα της 1^{ης} ΣΤΡΑΤΙΑΣ, οι σπουδαστές του Κέντρου Αεροπορικής Υποστήριξης (ΚΑΥ), όπου ενημερώθηκαν για το έργο και την αποστολή της ΣΤΡΑΤΙΑΣ και ξεναγήθηκαν στους χώρους του Επιτελείου. Επιπλέον, στις 26 Απριλίου 2007, πραγματοποιήθηκε ενημέρωση στους μαθητές της Γ' τάξης του 4^{ου} Γυμνασίου Λάρισας για τις παραγωγικές σχολές, στο πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού.

Στο τέλος των παραπάνω εκδηλώσεων παρατέθηκαν μικρές δεξιώσεις, στις οποίες οι μαθητές τόσο του ΚΑΥ, όσο και του Γυμνασίου είχαν τη δυνατότητα να συνομιλήσουν με τα στελέχη του Επιτελείου και να επιλύσουν απορίες σχετικές με το έργο των Ενόπλων Δυνάμεων.

■ Συνέδριο Μετεξέλιξης

Το 1ο Συνέδριο Μετεξέλιξης ΕΔ πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του ΓΕ-ΕΘΑ, στο Πολεμικό Μουσείο στην Αθήνα από 25 έως 27 Απριλίου 2007.

Σκοπός του Συνεδρίου Μετεξέλιξης των ΕΔ, είναι η Εδραίωση της Διακλαδικότητας, με επιμέρους βασικούς στόχους:

- ❖ Τη δημιουργία νέων ευέλικτων δομών διοίκησης και δυνάμεων.
- ❖ Τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψευς απόφασης.
- ❖ Την εδραίωση της επιχειρησιακής συναντίληψης των Κλάδων των ΕΔ.

Η αποστολή του Γραφείου Μετεξέλιξης του ΓΕΕΘΑ είναι ο εντοπισμός καινοτόμων ιδεών / προτάσεων σε διακλαδικό στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο, με σκοπό την επεξεργασία τους και τη μετατροπή τους σε υλοποιήσιμες εφαρμογές, που θα συμβάλλουν στην εξελικτική πορεία των ΕΔ.

■ Ημέρα Περιβάλλοντος

Στις 04 Ιουνίου 2007 ο ΥΕΘΑ κ. Ευάγγελος Μείμαράκης συνοδευόμενος από τον Α/ΓΕΣ κ. Δημήτριο Γράψα πραγματοποίησαν επίσκεψη στο Στρατηγείο της 98 ΑΔΤΕ, όπου ενημερώθηκαν για τις δραστηριότητές της. Εν συνεχεία επισκέφθηκαν το ΕΦ ΠΡΟΒΟΣΚΙΔΑ και το απόγευμα της ίδιας ημέρας ο κ. ΥΕΘΑ μίλησε σε εκδήλωση των αποστράτων αξιωματικών του νομού.

Στις 05 Ιουνίου 2007 ο κ. ΥΕΘΑ κήρυξε την έναρξη των εργασιών ημερίδας που οργάνωσε το ΥΠΕΘΑ, με θέμα «Η Περιβαλλοντική Πολιτική του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας». Κατά την εναρκτήρια ομιλία του ο κ. Υπουργός τόνισε: «Η διεξαγωγή της ημερίδας αυτής σε μία ακριτική νησιωτική περιοχή αποδεικνύει το ενδιαφέρον του Υπουργείου για το περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες, στις οποίες μάλιστα διαβίουν και αναπτύσσονται οι μονάδες των Ε.Δ., καλλιεργώντας άρρηκτους δεσμούς μαζί τους. Η επιλογή της Λέσβου για την εκδήλωση αυτή αποδεικνύει, εξάλλου, τη διαρκή κυβερνητική μας μέριμνα για τους κατοίκους των νησιών του Αρχιπελάγους».

Την ημερίδα η οποία πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Θέατρο της Μυτιλήνης παρακολούθησαν Βουλευτές, εκπρόσωποι των τοπικών πολιτικών και στρατιωτικών αρχών, αντιπροσωπεία αξιωματικών και πλήθος κόσμου, ενώ μίλησαν διακεκριμένοι καθηγητές και πρυτάνεις Πανεπιστημίων. Παράλληλα σε χώρο του Δημοτικού Θεάτρου παρουσιάστηκε έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Κοινωνικές Δραστηριότητες των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων».

■ Διαλέξεις για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

Στις 16 Απριλίου 2007 στην αίθουσα διαλέξεων του Κέντρου Ψυχαγωγίας της ΣΜΥ πραγματοποιήθηκε ενδιαφέρουσα διάλεξη με θέμα «Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα - AIDS». Ομιλήτρια ήταν η κα Παπαθεοδώρα Μαρία, επισκέπτρια υγείας.

Η κα Παπαθεοδώρα παρουσίασε στατιστικά στοιχεία που δείχνουν το μέγεθος του προβλήματος και στη χώρα μας, σύμφωνα με τα οποία, το έτος 2006 σημειώθηκαν 485 νέα κρούσματα από τα οποία το 47% σε ομοφυλόφιλους και το 43% σε ετερόφιλους.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης προβλήθηκε βίντεο για τους τρόπους μετάδοσης και πρόληψης της νόσου και στη συνέχεια συζητήθηκαν οι στρατηγικές αντιμετώπισης. Οι σπουδαστές της Σχολής είχαν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για τις διαφυλικές σχέσεις, τη σεξουαλική υγεία, την ανάπτυξη ικανοτήτων διαπραγμάτευσης στη σεξουαλική σχέση και άλλα παρεμφερή θέματα.

Η ενημερωτική διάλεξη εντάσσεται στο πρόγραμμα Αγωγής Υγείας για τους στρατευμένους και πραγματοποιήθηκε με διαταγή του Γενικού Επιτελείου Στρατού υπό το συντονισμό της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΓΕΕ) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με το Κέντρο Ελέγχου Πρόληψης Νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας.

Ανάλογες διαλέξεις πραγματοποιήθηκαν και σε άλλα στρατόπεδα του Στρατού Ξηράς, με απώτερο σκοπό τη μεθοδολογικά σχεδιασμένη, υπεύθυνη, άμεση και διαρκή ενημέρωση του προσωπικού για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

ΓΕΣ/7°ΕΓ

■ Τηλεκπαίδευση Στελεχών στη ΣΔΙΕΠ

✧ Η φοίτηση στη Σχολή Διοίκησης και Επιτελών (ΣΔΙΕΠ), είναι διάρκειας 5,5 μηνών και φοιτούν Αξικοί των Όπλων και Σωμάτων (ΤΧ, ΣΕΜ, ΣΥΠ, ΕΠ) απόφοιτοι ΣΣΕ. Η φοίτηση αυτών είναι υποχρεωτική, μετά την αποφοίτησή τους από το τμήμα προκεχωρημένης εκπαίδευσης του Όπλου -Σώματος. Επίσης μπορούν να φοιτήσουν και Αξικοί απόφοιτοι ΣΣΑΣ, ΣΑΝ καθώς και των Σωμάτων (Γ) και (Ε) και των κοινών Σωμάτων, μετά από έγκριση του ΓΕΣ ή ΓΕΕΘΑ, Ελληνοκύπριοι Αξικοί καθώς και αλλοδαποί.

✧ Η ΣΔΙΕΠ αποτελεί τον συνδυαστικό κρίκο της εκπαίδευσης των Αξικών μεταξύ των προκεχωρημένων Τμημάτων των Σχολείων των Όπλων - Σωμάτων και της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου (ΑΔΙΣΠΟ).

✧ Η ΣΔΙΕΠ άρχισε τη λειτουργία της τον Σεπ 2003, μετά την κατάργηση της Σχολής Επιτελών (ΣΧΕΠ) και της Ανωτάτης Σχολής Πολέμου (ΑΣΠ) και τη δημιουργία της ΑΔΙΣΠΟ. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική για τους Αξικούς προελεύσεως ΣΣΕ και κάθε τάξη ολοκληρώνει την εκπαίδευσή της σε 2 σειρές.

✧ Η ΣΔΙΕΠ παρέχει στους Αξικούς γενική εκπαίδευση στη στρατιωτική επιστήμη και τέχνη, με σκοπό να καταρτίζει αξιωματικούς Επιτελείς και να προετοιμάζει Διοικητές, ικανούς να χειρίζονται τα προβλήματα ενός σύγχρονου πολέμου, σύμφωνα με το ισχύον δόγμα του Στρατού Ξηράς.

✧ Η Σχολή στεγάζεται και λειτουργεί σε νέες σύγχρονες εγκαταστάσεις του στρατοπέδου «ΝΤΑΛΙΠΗ» στη Θεσσαλονίκη. Τον Ιουλ 2006, ολοκληρώθηκε η κατασκευή του νέου αμφιθεάτρου χωρητικότητας 230 ατόμων. Βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή 2 κτιρίων - ξενώνων, σε χώρο του στρατοπέδου με δυνατότητα στέγασης 96 σπουδαστών ανά εκπαιδευτική σειρά.

✧ Στα πλαίσια της συνεχούς προσπάθειάς του για εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης των στελεχών καθορίστηκε η λειτουργία πιλοτικού προγράμματος τηλεκπαίδευσης με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή 20 αξικών, από Απρ έως Ιουν 2007, το οποίο αφορά στην προετοιμασία τους για φοίτηση στη ΣΔΙΕΠ, με την 9η ΕΣ (Σεπ 2007 - Φεβ 2008).

✧ Η παραπάνω προσπάθεια θα συμβάλει θετικά στην καλύτερη προετοιμασία των εκπαιδευομένων, στον εγκλιματισμό τους στο πνεύμα της σχολής και θα αναβαθμίσει γενικά το επίπεδο εκπαίδευσης.

ΓΕΣ/ΕΤ

■ Το ΓΕΣ τιμά τους Ανώτατους Αποστράτους Αξιωματικούς

Στις 25 Μαΐου 2007 και στις 04 Ιουνίου 2007, το ΓΕΣ τίμησε τους Αντιστράτηγους και τους Υποστράτηγους - Ταξίαρχους αντίστοιχα, για την προσφορά τους στην ενεργό σταδιοδρομία τους και οι οποίοι αποστρατεύτηκαν στις τακτικές κρίσεις του Μαρτίου 2007.

ΓΕΣ/7°ΕΓ

ΜΕΑ - UAVs SPERWER ...ένας Ιπτάμενος Κατάσκοπος

Η απαίτηση του τακτικού διοικητή να διαθέτει τακτικές πληροφορίες για τον αντίπαλό του, είναι επιτακτική ανάγκη με ρίζες τόσο παλιές όσο και ο πόλεμος. Οι πληροφορίες αυτές και οι οποίες αφορούν στον καιρό, στο έδαφος, στη διάταξη και δύναμη των αντιπάλων δυνάμεων, στις κινήσεις του και στην εκδηλωθείσα τακτική του, είναι ζωτικές τόσο στην περίοδο της ειρήνης όσο και σε περιόδους κρίσεων, αλλά και πολέμου. Με την εξέλιξη των οπλικών συστημάτων, την αύξηση του βεληνεκούς τους, την ταχυσκηνία των σύγχρονων μονάδων, δημιουργείται η απαίτηση επέκτασης της περιοχής επιχειρησιακού ενδιαφέροντος του τακτικού διοικητή. Ένα από τα σύγχρονα οπλικά συστήματα τα οποία υποστηρίζουν τις παραπάνω απαιτήσεις είναι τα Μη Επανδρωμένα Αεροχήματα (ΜΕΑ - UAVs) SPERWER.

Ιστορικά Στοιχεία

Ο Στρατός Ξηράς το 2002 μετά την αναδιοργάνωση των Μονάδων Επιτήρησης, ενέταξε σε αυτές τακτικά συστήματα Μη Επανδρωμένων Αεροχημάτων (ΜΕΑ) τύπου SPERWER της Γαλλικής εταιρείας SAGEM DS. Τα παραπάνω συστήματα υπό τον επιχειρησιακό έλεγχο των Μειζόνων Επιχειρησιακών Σχηματισμών, λειτουργούν με ευθύνη του Όπλου των Διαβιβάσεων και ανατίθενται σε αυτά η ευθύνη διεξαγωγής των επιχειρήσεων ηλεκτρονικής επιτήρησης - αναγνώρισης.

Αποστολή

Τα Μη Επανδρωμένα Αεροχήματα (ΜΕΑ - UAVs) SPERWER, είναι ένα οπλικό σύστημα του οποίου τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά και οι τεχνολογικές δυνατότητες του δίνουν την ευχέρεια να αναλαμβάνει τις εξής αποστολές:

- ◊ Επιτήρησης - Αναγνώρισης

- ◊ Συλλογής και Μετάδοσης Πληροφοριών

- ◊ Διεξαγωγής Επιχειρήσεων Ηλεκτρονικού Πολέμου (μελλοντικά)

- ◊ Υποστήριξης Πυρών

- ◊ Επιχειρήσεις Παραπλάνησης

- ◊ Εκτίμησης Καταστροφών

- ◊ Υποστήριξης Επιχειρήσεων Έρευνας και Διάσωσης

προετοιμασμένου σχεδίου πτήσης και ψηφιακών χαρτών, καθώς επίσης με την ευθύνη αρμόδιου χειριστή, λειτουργεί τα φορτία που αυτά φέρουν και καταγράφει τις συλλεγόμενες πληροφορίες (βίντεο, φωτογραφίες).

Ενδιάμεσος Σταθμός Επικοινωνιών

Είναι η καρδιά του συστήματος, καθώς με αυτόν εξασφαλίζονται οι απαιτούμενες επικοινωνίες μεταξύ των αεροχημάτων και του σταθμού ελέγχου εδάφους. Βέβαια σε περίπτωση αδυναμίας ή διακοπής των επικοινωνιών, το αεροχέμα επιστρέφει αυτόνομα στην περιοχή προσγείωσης που έχει προσδιοριστεί.

Τερματικός Σταθμός Λήψης

Είναι ένας φορητός σταθμός για τη λήψη εικόνας κατευθείαν από τα αεροχήματα που επιχειρούν χωρίς την ανάγκη του σταθμού ελέγχου εδάφους.

Δυνατότητες - Απειλές ΜΕΑ SPERWER

Το κύριο σύστημα ΜΕΑ - UAV που θα διαθέτει ο Στρατός Ξηράς είναι το τακτικό σύστημα ΜΕΑ.

Συγκρότηση ΜΕΑ SPERWER

Το σύστημα ΜΕΑ (SPERWER) αναλύεται στα παρακάτω κύρια συγκροτήματα:

- ◊ Συγκρότημα Ελέγχου Αποστολής

- ◊ Σταθμός Ελέγχου Εδάφους

- ◊ Διαχειρίζεται τον έλεγχο κάθε αεροχημάτων που επιχειρεί, με τη χρήση κατάλληλα

Συγκρότημα Εκτόξευσης - Περι-συλλογής

Εκτοξευτής - Καταπέλτης

Χρησιμοποιείται για την εκτόξευση των αεροχημάτων, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ανάγκη χρήσης αεροδιαδρόμων για των απογείωση και προσγείωσή τους, στοιχείο πολύ σημαντικό για την επιχειρησιακή χρήση τους, καθώς δεν είναι δέσμια στατικών εγκαταστάσεων.

Σύστημα Μεταφοράς- Περισυλλογής

Περιλαμβάνει τα απαραίτητα γερανοφόρα οχήματα για τη μεταφορά και την περισυλλογή των αεροχημάτων μετά την προσγείωσή τους.

Συγκρότημα Τεχνικής Συντήρησης

Είναι ένα πλήρες αυτοκινούμενο συγκρότημα, το οποίο υποστηρίζει την τεχνική συντήρηση (προληπτική και μη) όλων των συστημάτων των MEA SPERWER. Επανδρώνεται από κατάλληλα εκπαιδευμένο τεχνικό προσωπικό.

Χαρακτηριστικά MEA SPERWER

Οι δυνατότητες του υπόψη συστήματος είναι η πτήση του αεροχήματος με μέγιστη εμβέλεια αυτή των 180 χιλ. με χρήση επικοινωνιών οπτικής επαφής. Με χρήση δορυφορικών επικοινωνιών η απόσταση αυτή αυξάνεται.

Διαθέτει κάμερα ημέρας - νύχτας (θερμική-FLIR), σε ειδικό διασκευασμένο χώρο εφοδιασμένο με γυροσκόπια. Οι συλλεγόμενες πληροφορίες διαβιβάζονται σε πραγματικό χρόνο στο σταθμό ελέγχου εδάφους. Διαθέτει σύστημα παγκόσμιου προσδιορισμού θέσης (GPS) φερόμενο επί του αεροχήματος, καθώς και εναλλακτικών συστημάτων πλοήγησης.

Έχει τη δυνατότητα εγκαταστάσεως επιπλέον φορτίων, πλην αυτών της κάμερας ημέρας (DLTV) - νύκτας (IR).

Απειλές MEA

Τα συστήματα MEA (UAV's) εκτίθενται σε άμεσους, αλλά και έμμεσους κινδύνους, με το ύψος του κινδύνου ανάλογο του σεναρίου εμπλοκής. Οι απειλές οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν ζημιά ή πλήρη καταστροφή ενός MEA είναι κατά σειρά βαρύτητας:

- ▷ Πύραυλοι εδάφους - αέρος.
- ▷ Αντιαεροπορικό πυροβολικό.

▷ Μαχητικά Α/Φ ή Επιθετικά Ελικόπτερα (Ε/ΕΠ) εξοπλισμένα με πυραύλους αέρος - αέρος.

Το μικρό ηλεκτρονικό ίχνος, η υψηλή οροφή πτήσης και η μικρή ακουστική υπογραφή των MEA SPERWER, σε συνδυασμό με τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών επικοινωνιών, αυξάνουν δραστικά την επιβιωσιμότητά τους στο σύγχρονο θέατρο επιχειρήσεων.

Εξέλιξη - Προοπτικές

Η εμπλοκή των μη επανδρωμένων αεροχημάτων (MEA) SPERWER σε διαφόρων ειδών αποστολές, θα μπορούσε να λύσει τα χέρια στους σχεδιαστές των αποστολών, αφαιρώντας τους το μόνιμο πρόβλημα περί απωλειών σε ανθρώπινο δυναμικό και σε ό,τι αφορά κυρίως επεμβάσεις επιβολής ενός status quo με προβλεπόμενη μικρή χρονική διάρκεια.

Όχημα Μάχης (UCAV ή UAVC)

Σταδιακά εισάγεται στα αεροπορικά δεδομένα το εναέριο μη επανδρωμένο αεροχημα μάχης U COMBAT AV (UCAV). Αυτό που διακρίνει τα UCAV από τα UAV είναι η δυνατότητα των πρώτων να φέρουν οπλισμό φορτωμένο εσωτερικά ή πιο σπάνια τοποθετημένο εξωτερικά. Μετά το πέρας της αποστολής του το UCAV θα μπορεί να επιστρέψει στη βάση του και, αφού επαναξοπλιστεί, να ξεκινήσει για μια νέα αποστολή χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος ανθρώπινης απώλειας.

Προοπτικές

Ο Στρατός Ξηράς, στο πλαίσιο της πλήρους επιχειρησιακής εκμετάλλευσης των MEA SPERWER, εξετάζει την αύξηση των δυνατοτήτων τους, ώστε αυτά να υποστηρίζουν και άλλες αποστολές εκτός αυτών της επιτήρησης-αναγνώρισης, όπως ηλεκτρονικού πολέμου, πληροφοριών κ.λ.π.

Ταυτόχρονα η χρήση διαφόρων τύπων MEA όπως κατηγορίας (HALE ή MALE), αλλά καθώς και Mini MEA σε συνδυασμό με τα τακτικά MEA SPERWER, δίνουν τη δυνατότητα υποστήριξης των επιχειρήσεων, τόσο σε επίπεδο τακτικού Διοικητή μικρού κλιμακίου, όσο και σε διακλαδικό στρατηγικό επίπεδο υποστηρίζοντας επιχειρήσεις του Αρχιστρατήγου (ΓΕΕΘΑ).

ΓΕΣ/ΔΔΒ

Μη Επανδρωμένο Αερόχημα (MEA) Τύπου SPERWER

Μη Επανδρωμένο Αερόχημα (UAVs) SPERWER σε Καταπέλτη

Φάση της Εκτόξευσης του MEA SPERWER

Απεικόνιση Αυτόματα Παρακολουθούμενου Στόχου στην Κονσόλα Χειριστή Φορτίου MEA SPERWER

Κέντρο Εξομοιωτών ΚΕΞ

Το Κέντρο Εξομοιωτών (ΚΕΞ), συγκροτήθηκε με διαταγή του ΓΕΣ την 31 Οκτωβρίου 2006 στην Αλεξανδρούπολη στο Στρατόπεδο «ΚΑΝΔΗΛΑΠΤΗ», με σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης σε θέματα χειρισμού και τακτικής στα πληρώματα των τεθωρακισμένων, συγκεντρωτικά και από έναν φορέα που θα είναι επιφορτισμένος αποκλειστικά με την εκπαίδευση.

Κονσόλα Εξομοιωτή Οδήγησης Leo2Hel εν λειτουργία (Παραχωρήθηκε άδεια χρήσης φωτογραφίας από την ΚΜΩ)

Το εγχείρημα αυτό είναι μοναδικό για τα Ελληνικά δεδομένα και εναρμονισμένο με αντίστοιχες πρακτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ αναμένεται να εισάγει νέους τρόπους διεξαγωγής της εκπαίδευσης αλλά και να διαφοροποιήσει τους ήδη υπάρχοντες τρόπους, στο σύνολό τους.

Ιστορικό

Οργανικά, το ΚΕΞ υπάγεται στη Διεύθυνση Τεθωρακισμένων του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ/ΔΙΤ), ενώ ο διοικητικός έλεγχος σε ό,τι αφορά θέματα στρατωνισμού, μισθοτροφοδοσίας, διοικητικής μέριμνας, ασφάλειας κ.λ.π. ανήκει στην XXIII Τεθωρακισμένη Ταξιαρχία. Είναι επιπέδου Μονάδος και συγκροτείται από τη Διοίκηση και το επιτελείο, την Ίλη εξομοιωτών LEO1A5 και την Ίλη εξομοιωτών LEO2HEL. Μελλοντικά, προβλέπεται και η ένταξη ακόμα μίας Ίλης με συστήματα εξομοίωσης για το άρμα LEO2A4. Στις εγκαταστάσεις του, φιλοξενείται και τμήμα συντηρήσεως των εξομοιωτών με προσωπι-

κό του 316 Συνεργείου Περιοχής Τεχνικού, χωρίς όμως διοικητική υπαγωγή στο ΚΕΞ. Τα συστήματα εξομοίωσης του LEO1A5 είναι αμερικανικής κατασκευής, ενώ του LEO2HEL είναι γερμανικής κατασκευής.

Αποστολή

Η αποστολή του ΚΕΞ, είναι η εκπαίδευση πληρωμάτων αρμάτων και η παροχή δεξιοτήτων στη γρήγορη και επιτυχή σκόπευση και βολή, στο συντονισμό του πληρώματος, στην ανάλυση και εφαρμογή των διαφόρων διαταγών στο πεδίο της μάχης, στο χειρισμό του άρματος από οποιαδήποτε θέση, δηλαδή Αρχηγού, Πυροβολητή, Γεμιστή (μόνο στο LEO2HEL) και Οδηγού καθώς και στην εφαρμογή των κανόνων τακτικής στο πεδίο της μάχης, σε όλα τα είδη των επιχειρήσεων. Για την επίτευξη της παραπάνω αποστολής, το ΚΕΞ διαθέτει 2 εξομοιωτές οδήγησης άρματος LEO1A5, 3 εξομοιωτές βολής LEO1A5, 2 εξομοιωτές οδήγησης LEO2HEL, 4 εξομοιωτές βολής LEO2HEL καθώς και το εκπαιδευτικό σύστημα ΗΝΙΟΧΟΣ με 13 σταθ-

μούς εργασίας για την εκμάθηση του νέου Συστήματος Διοίκησης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του άρματος LEO2HEL.

Περιγραφή Εξομοιωτών

Οι εξομοιωτές οδήγησης αποτελούνται από:

- Το σύστημα κίνησης.
  - Την καμπίνα οδηγού που είναι πιστό αντίγραφο του κανονικού άρματος.
  - Το σύστημα προβολής εικόνας το οποίο μεταφέρει τον εκπαιδευόμενο στον ειδικό χώρο που πρόκειται να ασκηθεί
  - Το σταθμό εργασίας του εκπαιδευτή.
- Ο σταθμός εργασίας του εκπαιδευτή, είναι έτσι δομημένος ώστε να δίνει τη δυνατότητα της εποπτείας του χώρου που διεξάγεται η άσκηση, του εσωτερικού της καμπίνας όπου βρίσκεται ο εκπαιδευόμενος, επιπλέον να παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας ή τροποποίησης των ασκήσεων, (ανάλογα με τις εκάστοτε εκπαιδευτικές ανάγκες), τέλος να εφοδιάζει τον κάθε ενδιαφερόμενο με ένα πλήθος στοιχείων σε γραπτή μορφή για την

αξιολόγηση του εκπαιδευόμενου οδηγού.

Οι εξομοιωτές βολής αποτελούνται από ανάλογα συστήματα με αυτά των εξομοιωτών οδήγησης, με τη διαφορά ότι οι εξομοιωτές του LEO1A5 δε διαθέτουν σύστημα κίνησης. Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι εξομοιωτές βολής του νέου άρματος LEO2HEL, διαθέτουν ένα εντυπωσιακό σύστημα προβολής εκόνας 360 μοιρών, μοναδικό στον κόσμο. Επιπλέον παρέχουν την εξομίωση της βολής του πυροβόλου με οπισθοδρόμηση, (σχεδόν ακαριαία κίνηση του πυροβόλου προς τα πίσω, ως συνέπεια της πυροδότησης του βλήματος), και με επανάταξη, (κίνηση του πυροβόλου προς τα εμπρός μετά τη βολή, ως συνέπεια του ομώνυμου συστήματος). Έτσι επιτυγχάνεται και η ενσωμάτωση της εκπαίδευσης του γεμιστή άρματος από το σύστημα.

Το εκπαιδευτικό σύστημα «ΗΝΙΟΧΟΣ» αποτελείται από 13 εκπαιδευτικούς σταθμούς (13 Η/Υ) που εξομοιώνουν τη λειτουργία του Συστήματος Διοίκησης και Ελέγχου «ΗΝΙΟΧΟΣ» για μία Ίλη αρμάτων. Είναι το πλέον προηγμένο σύστημα εξομοιωτών. Αποτελεί πραγματική πρόκληση η εκμάθηση και η προσαρμογή του στο επιχειρησιακό «σκέπτεσθαι» του στρατού μας. Αναμένεται ότι η χρήση του θα επιφέρει ριζικές αλλαγές στον τομέα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμάτων, στον τρόπο διαβίβασης διαταγών στο πεδίο της μάχης, αλλά και γενικότερα στην ευελιξία του άρματος κατά τη διάρκεια της μάχης.

Δύο σημαντικά στοιχεία της εκπαίδευσης στο ΚΕΞ, είναι η διαδικασία ενημέρωσης του εκπαιδευόμενου πριν εισέλθει στον εξομοιωτή και η διαδικασία απενημέρωσης που πραγματοποιείται μετά το πέρας της άσκησης που αυτός εκτέλεσε. Κατά την ενημέρωση,

Κονσόλα Εξομοιωτή Οδήγησης Leo1A5 εν λειτουργία
(Παραχωρήθηκε άδεια χρήσης φωτογραφίας από την ΚΜΩ)

ο εκπαιδευόμενος αποκτά την πρώτη επαφή με τον εκπαιδευτή του, ο οποίος τον ενημερώνει για το σενάριο της άσκησης που θα εκτελέσει, τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσει, τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λάβει και τις ενέργειες σε περίπτωση ανάγκης. Με το πέρας της άσκησης και την έξοδο του εκπαιδευόμενου από την καμπίνα, ο εκπαιδευτής τον συνοδεύει σε άλλο χώρο όπου λαμβάνει χώρα η κριτική της άσκησης. Ο εκπαιδευόμενος ενημερώνεται για τυχόν λάθη και αδυναμίες του, για την άσκηση που πρόκειται να επακολουθήσει, καθώς και το επίπεδο που βρίσκεται μέχρι εκείνη τη στιγμή. Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα μαγνητοσκόπησης της άσκησης και προβολής της στο χώρο απενημέρωσης, ώστε ο εκπαιδευόμενος να έχει άμεση επαφή με τις διαδικασίες που ακολούθησε, αλλά και τα σφάλματα που προέκυψαν. Το γεγονός αυτό, καθιστά την εκπαίδευση προσωποποιημένη, άρα και

πιο ουσιαστική, με θεαματικά αποτελέσματα στη βελτίωση των πληρωμάτων μέχρι σήμερα, παρά το μικρό χρονικό διάστημα της εκπαιδευτικής παρουσίας του ΚΕΞ.

Επίλογος

Η λειτουργία του ΚΕΞ εκτός από το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης που παρέχει, συνδράμει σημαντικά και στη ριζική μείωση του κόστους εκπαίδευσης των πληρωμάτων, αφού δεν καταναλώνονται καύσιμα, δε δαπανώνται πυρομαχικά και δεν καταπονείται το επιχειρησιακό υλικό των Μονάδων. Οι εικονικές ασκήσεις που εκτελούνται, ποικίλουν ανάλογα προς το τακτικό πλαίσιο, το έδαφος, τις καιρικές συνθήκες, τις λειτουργίες και δυσλειτουργίες του συστήματος, αλλά και τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευόμενων. Με την εκτέλεση τακτικών ασκήσεων σε περιβάλλον εξομίωσης, επιτυγχάνεται η ρεαλιστική απεικόνιση των καταστάσεων και των απειλών που είναι δυνατόν να προκύψουν στο σύγχρονο πεδίο της μάχης. Οι ασκήσεις είναι έτσι διαρθρωμένες, ώστε να επιτρέπουν την ανάπτυξη πρωτοβουλίας των χειριστών και τη βαθμιαία προσαρμογή τους στις ορθές διαδικασίες για την αντιμετώπιση του συνόλου των προβλημάτων που θα αντιμετωπίσουν σε πραγματική εμπλοκή.

ΧΧΤΘ

Εσωτερικό εξομοιωτή οδήγησης Leo1A5
(Παραχωρήθηκε άδεια χρήσης φωτογραφίας από την ΚΜΩ)

Ίλη Πεδίου Βολής Αρμάτων Ξάνθης

Ι Π Β Α Ξ

Αναδιπλούμενοι στόχοι

Η Ίλη Πεδίου Βολής Αρμάτων Ξάνθης (ΙΠΒΑΞ) συγκροτήθηκε την 31 Αυγούστου 1990 με διαταγή του Γενικού Επιτελείου Στρατού και έδρα το Χωριό Πετροχώρι Ξάνθης (Στρατόπεδο «ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ»). Υπάγεται στην XXV Τεθωρακισμένη Ταξιαρχία και έχει την ευθύνη λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων του Πεδίου Βολής Αρμάτων Ξάνθης (ΠΒΑΞ) καθώς και τη διάθεση μέσω σε Τεθωρακισμένες Μονάδες Δ' Σώματος Στρατού - Ανωτάτης Στρατιωτικής Διοίκησης Εσωτερικού και Νήσων (ΑΣΔΕΝ) και της Σχολής Αξιωματικών Τεθωρακισμένων (ΣΑΤΘ) για εκτέλεση βολών πληρωμάτων αρμάτων, χωρίς να απαιτείται η μεταφορά αρμάτων από τις έδρες τους. Σε εξαμηνιαία βάση εκπαιδεύονται τα πληρώματα αρμάτων, καθώς επίσης και οι νέοι ανθυπάρχου και μόνιμοι υπαξιωματικοί, οι οποίοι φοιτούν στη ΣΑΤΘ. Στο ΠΒΑΞ εκτελούνται βολές αρμάτων, βαρέων όπλων πεζικού και πυροβολικού. Επίσης γίνονται δοκιμές αξιολόγησης διαφόρων οπλικών συστημάτων στην εκτέλεση βολής.

Η ΙΠΒΑΞ είναι οργανωμένη σε Διμοιρία Διοικήσεως, Διμοιρία Διοικητικής Μέριμνας και τρεις Ουλαμούς Μέσων Αρμάτων.

Τα γραφεία, οι θάλαμοι και οι αποθήκες της Ίλης βρίσκονται εντός κτιρίου Λόχου. Ο όρχος της Ίλης και η Ομάδα Συντηρήσεως βρίσκονται δίπλα στην αφετηρία του ΠΒΑΞ. Για το στρατιωτικό των φιλοξενούμενων Μονάδων που εκτελούν βολές, διατίθεται ένα κτίριο χωρητικότητας 80 ανδρών καθώς επίσης και ένας θάλαμος για την φιλοξενία των γυναικών (βρίσκεται στο ίδιο κτίριο).

Στο ΠΒΑΞ υπάρχουν σταθεροί και κινητοί στόχοι, κατανεμημένοι σε διαφορετικές αποστάσεις που απεικονίζουν τους πιθανούς στόχους που ενδεχομένως θα απαιτηθεί να προσβληθούν στο πεδίο της μάχης. Όλοι οι στόχοι είναι τηλεχειριζόμενοι προκειμένου να είναι δυνατή η αιφνίδια εμφάνισή τους, γεγονός που επιτρέπει την εκπαίδευση του προσωπικού τόσο στον εντοπισμό όσο και στην άμεση αντίδραση για την προ-

Πάνω: Άποψη κλωβού παρακολούθησης βολών με πραγματικά πυρά (LFME)
Κάτω: Άποψη εσωτερικού χώρου κλωβού παρακολούθησης βολών με πραγματικά πυρά (LFME)

σβολή τους. Το σύνολο των στόχων είναι φωτιζόμενοι και θερμαινόμενοι γεγονός που επιτρέπει τον εντοπισμό τους με όλα τα διαθέσιμα όργανα νυκτερινής παρατήρησης - σκόπευσης και την προσβολή τους σε συνθήκες σκότους ή περιορισμένης ορατότητας.

Πανοραμικό ΠΒΑΞ

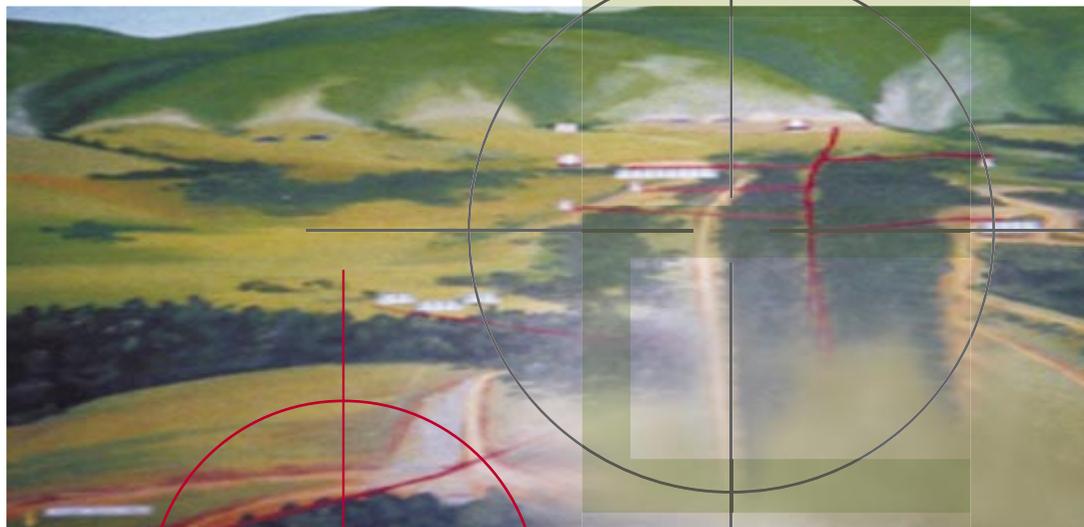
Το Κέντρο Ελέγχου Βολών (ΚΕΒ) βρίσκεται στις βορειοδυτικές παρυφές του Στρατοπέδου «ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ», το οποίο βλέπει προς το ΠΒΑΞ και έχει γυάλινη πρόσοψη με θέα ακριβώς απέναντι από τα υψώματα στο βάθος. Η διάταξη και η σχεδίαση του κτιρίου είναι τέτοια ώστε να προσφέρει απρόσκοπτη θέα προς ότι διαδραματίζεται μπροστά του. Χωμάτινες διαδρομές μέσα από ανώμαλο έδαφος οδηγούν στο βάθος, όπου βρίσκονται τοποθετημένοι διάφοροι στόχοι. Το κτίριο δεν είναι απλά παρατηρητήριο, είναι ταυτόχρονα και κέντρο ελέγχου βολής από όπου γίνεται ο τηλεχειρισμός των διάφορων στόχων του πεδίου βολής

Τον Ιανουάριο 2006 έγινε η εγκατάσταση και οριστική παραλαβή του συστήματος Παρακολούθησης Βολών με Πραγματικά Πυρά (LFME). Το σύστημα αποτελείται

από κλωβό, θέση εκπαιδευτού, εξοπλισμό αρμάτων, μονάδα παρακολούθησης με πίνακα σκόπευσης και μονάδα τροφοδοσίας ρεύματος. Το ολοκληρωμένο σύστημα παρέχει ταυτόχρονη επιτήρηση με σύστημα τηλεόρασης έως και τεσσάρων αρμάτων (LEO1A5, LEO2A4, LEO2HEL), μετάδοση εικόνας βίντεο προς τη θέση εκπαιδευτού, απεικόνιση δεδομένων συστήματος των οπλικών συστημάτων, αποθήκευση πληροφοριών εικόνας βίντεο και ήχου και έλεγχο της μονάδας παρακολούθησης στόχων. Η διαδικασία όλης της δραστηριότητας καταγράφεται εσωτερικά και εξωτερικά με εικόνα και ήχο και με δυνατότητα επιλεκτικής εστίασης. Οι καταγραφές μπορούν να επαναπροβληθούν σε διάφορες διαμορφώσεις. Γίνονται κατανοητά τα οφέλη για την εκπαίδευση διότι τα λάθη αφού καταγραφούν, θα επισημανθούν και θα αναλυθούν στην ενημέρωση των πληρωμάτων μετά το τέλος των βολών από τους αξιωματικούς-εκπαιδευτές.

Από όλα τα παραπάνω γίνονται απόλυτα κατανοητά τα οφέλη από την εκπαίδευση στο ΠΒΑΞ, όπου οι εκπαιδευόμενοι θα διδαχθούν από τα λάθη τους για να σώσουν στο μέλλον την ζωή τους, το άρμα τους και να είναι οι πλέον αποδοτικοί πολεμιστές.

XX ΤΟΜ

Φώτο 1

Φώτο 2

Φώτο 3

Φώτο 4

Φώτο 5

Δραστηριότητες Μονάδων

Φώτο 1: Στρώση Ναρκοπεδίου από το προσωπικό της 79 ΛΧΜΕΘ

Φώτο 2: Επίθεση Μηχανοκίνητης Διμοιρίας του 298 Μ/Κ ΤΕ

Φώτο 3: Καταρρίχηση ανδρών από πύργο της 71 Α/Μ ΤΑΞ

Φώτο 4: Θαλάσσια εκπαίδευση 14 ΛΔΒ (Στρατόπεδο θαλάσσιας εκπαίδευσης Βρασών)

Φώτο 5: Εκπαίδευση με ελικόπτερο Ε΄ ΜΚ (Ρεντίνια)

Φώτο 6: Βολή ΑΑ Πυροβόλου RH-20 των Μονάδων στόχου της 79 Μ/Κ ΤΑΞ

Φώτο 7: Κατασκευή σχεδιάς Ribbon από το 744 ΤΜΧ.

Φώτο 8: Βολή Α/Κ Οβιδοβόλου 8" Μ110 από την 164 ΤΕ

Φώτο 9: Βολή ΠΕΠ RM-70 από την 126 ΤΕ

Φώτο 10: Βολή κατ' επιγείου στόχου από Μονάδες τις 7ης Μ/Κ ΤΑΞ.

Φώτο 11: Βολές Βαρέων Όπλων Πεζικού των Μονάδων του 41 ΣΠ

ΓΕΣ/7°ΕΓ

Φώτο 8

Φώτο 9

Φώτο 6

Φώτο 10

Φώτο 7

Φώτο 11

Σύστημα Τακτικής & Τεχνικής Διεύθυνσης Πυρός (Σ.Τ.Τ.Ε.Π.) ΔΙΑΣ

Το σύστημα «ΔΙΑΣ» είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Τακτικής και Τεχνικής Διεύθυνσης Πυρός Πυροβολικού. Είναι Ελληνικής σχεδίασης και κατασκευής και αυτή τη στιγμή εντάσσεται σε υπηρεσία από τις Μονάδες του Πυροβολικού.

Σκοπός

Σκοπός του συστήματος αυτού είναι ο τακτικός και τεχνικός έλεγχος των πυρών, η διασύνδεση των Σχηματισμών/Μονάδων από το επίπεδο της ΔΠΒ/ΣΣ μέχρι το πυροβόλο και η ανταλλαγή ψηφιακών δεδομένων μεταξύ τους, με συνέπεια τη δραματική μείωση του χρόνου αντίδρασης των Μονάδων Πυρός σε οποιονδήποτε στόχο/στόχους κληθούν να προσβάλλουν.

Περιγραφή Σ.Τ.Τ.Ε.Π. «ΔΙΑΣ»

Το σύστημα «ΔΙΑΣ» βοηθάει στην ταχεία λήψη αποφάσεων κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων, παρέχοντας στους χειριστές του κρίσιμες πληροφορίες και σε πραγματικό χρόνο, παρουσιάζοντας πληροφορίες στρατηγικής σημασίας όπως:

- ◊ Θέσεις φίλων δυνάμεων
- ◊ Θέσεις εχθρικών δυνάμεων
- ◊ Στόχους
- ◊ Ναρκοπέδια και κωλύματα
- ◊ Δρομολόγια

Όλα τα παραπάνω υποστηρίζονται από ψηφιακούς τρισδιάστατους χάρτες και διανυσματικά δεδομένα, όλα εγκεκριμένα από το NATO.

Τεχνικά Χαρακτηριστικά

◊ Υλικός Εξοπλισμός (Hardware)

Το σύστημα «ΔΙΑΣ» εγκαθίσταται σε οποιοδήποτε μηχάνημα του εμπορίου συνδεδεμένο σε οποιονδήποτε εκτυπωτή και πλότερ. Το σύστημα μπορεί να λειτουργήσει σε ένα τυπικό περιβάλλον τοπικού δικτύου με σκοπό να επιτευχθεί αποτελε-

σματικότητα σε ορισμένα επίπεδα στρατιωτικών Σχηματισμών.

◊ Λειτουργικό Σύστημα (Software)

MS Windows 2000 ή μεταγενέστερο λειτουργικό.

Επιχειρησιακά Χαρακτηριστικά

Το σύστημα παρέχει υποστήριξη όσον αφορά:

- ◊ Τακτική Διεύθυνση Πυρός
- ◊ Έχει την δυνατότητα σχεδίασης της τακτικής κατάστασης μιας επιχείρησης.
- ◊ Δύνатаι να διαχειρίζεται πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο μέσω ασύρματης μετάδοσης δεδομένων μεταξύ των χρηστών του συστήματος.
- ◊ Παρέχει πλήθος πληροφοριών για την εκτίμηση συμβούλου 1ου και 2ου σταδίου.

◊ Έχει τη δυνατότητα να σχεδιάζει αυτόματα προγράμματα βολών για τις Μονάδες Πυρός που υποστηρίζει.

◊ Αναλύει στόχους και επιλέγει την καταλληλότερη σκευή και πυρομαχικά για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος επί του στόχου.

Τεχνική Διεύθυνση Πυρός

◊ Υπολογίζει στοιχεία βολής για προγράμματα βολών.

◊ Εντοπίζει τις Απυρόβλητες Περιοχές και τις εμφανίζει στον χειριστή για την ενημέρωσή του.

◊ Υπολογίζει στοιχεία βολής για όλους τους τύπους πυροβόλων και συνδυασμούς πυρομαχικών, βασισμένα σε εξαγόμενα προγράμματα βολών, μετεωρολογικά δεδομένα και άλλες πηγές που μπορούν να επηρεάσουν την τροχιά ενός βλήματος.

◊ Εκτελεί επισημάνσεις.

◊ Εκτελεί διαμέτρηση πυροβόλων.

◊ Εκτελεί όλων των ειδών τις βολές.

Διοικητική Μέριμνα

◊ Έχει την ικανότητα να εκτελεί διαχείριση πυρομαχικών για το συνεχή έλεγχο των αποθεμάτων και την έγκαιρη αίτηση χορήγησης πριν της εξαντλήσεώς τους.

◊ Υπολογίζει αναπληρώσεις προσωπικού.

◊ Αποθήκευση εν υπαίθρω.

◊ Υπολογίζει και επιλύει προβλήματα κινήσεων.

Σχεδιασμός Αποστολών

◊ Υποστηρίζει τρισδιάστατα (3D) μοντέλα για ρεαλιστική άποψη του θεάτρου επιχειρήσεων, των τροχιών βολής και των αεροδιαδρόμων.

◊ Παρέχει πλήρη βιβλιοθήκη με τακτικά σύμβολα για τη σύνταξη σχεδιαγραμμάτων και άποψη τακτικών καταστάσεων πάνω σε ψηφιακούς τρισδιάστατους χάρτες.

◊ Σχεδιάζει και εμφανίζει σε ψηφιακό χάρτη δρομολόγια, λαμβάνοντας υπόψιν τα κωλύματα, τις καταστροφές, την απόσταση και το χρόνο που απαιτείται για την κίνηση.

Διαλειτουργικότητα

Είναι συμμορφώσιμη με τα πρότυπα μηνυμάτων ADATP-3 του NATO

Εκτυπώσεις

Έχει την δυνατότητα να εκτελεί εκτυπώσεις:

◊ Χαρτών καταστάσεως υπό κλίμακα.

◊ Προγραμμάτων βολών.

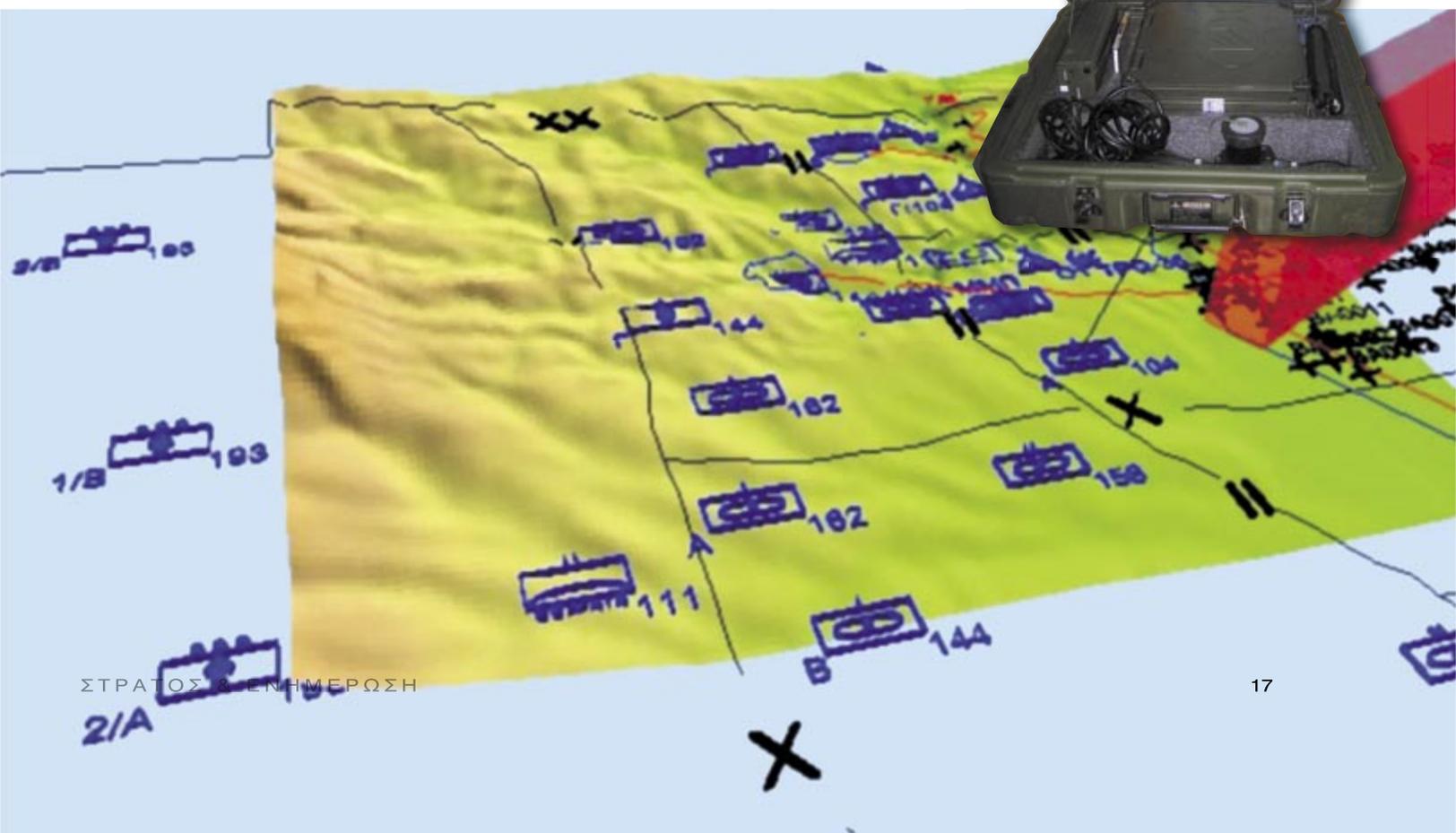
◊ Πληροφοριών.

◊ Διαταγών Επιχειρήσεων (Παράγραφος Πυρά Πυροβολικού).

Το Σ.Τ.Τ.Ε.Π. «ΔΙΑΣ» είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα, το οποίο επιτρέπει από ένα και μόνο άτομο να έχει σε πραγματικό χρόνο πλήρη αντίληψη της τακτικής κατάστασης μιας επιχειρήσεως, βοηθώντας έτσι οποιοδήποτε επίπεδο διοίκησης να μπορεί να αντιλαμβάνεται έγκαιρα τις μεταβολές του πεδίου της μάχης και να επεμβαίνει άμεσα και αποτελεσματικά.

Ταυτόχρονα ενοποιεί τη Διοικητική Μέριμνα κατά τέτοιον τρόπο που να μπορεί η Διοίκηση να εντοπίζει άμεσα τα προβλήματα και τις ελλείψεις σε προσωπικό και πυρομαχικά και να ενεργεί έγκαιρα, εξασφαλίζοντας ότι δεν πρόκειται να γίνουν άσκοπες μεταφορές.

Β' ΣΣ

Ασκήσεις ΕΥΡΩΠΗ I & ΕΥΡΩΠΗ II 2007

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο άρθρο του περιοδικού (Στρατός και Ενημέρωση, Τεύχος 2, σελ. 26) κατόπιν κοινής συμφωνίας των Υπουργών Άμυνας Ελλάδας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας και Κύπρου συγκροτήθηκε ο Τακτικός Σχηματισμός Μάχης της ΕΕ (Battle Group), με έθνος πλαίσιο την Ελλάδα.

Ο Σχηματισμός που συγκροτήθηκε με βάση το Επιτελείο και τις Μονάδες της 71 Α/Μ Ταξιαρχίας ονομάστηκε HELBROC. Εν' όψει της υποχρέωσης που έχει αναληφθεί από τις συμμετέχουσες χώρες για ετοιμότητα ανάληψης αποστολής κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2007, οι προετοιμασίες των ασκήσεων που θα διεξαχθούν και της εκπαίδευσης του προσωπικού στις ιδιαίτερες των ειρηνευτικών αποστολών είναι πυρετώδεις.

Η εκπαίδευση των Μονάδων - Ανεξάρτητων Υπομονάδων του Σχηματισμού Μάχης, βασίζεται στις πιθανές αποστολές, τις οποίες θα αναλάβει ο Σχηματισμός, οι οποίες κατά βάση είναι Επιχειρήσεις εκκένωσης (Evacuation Operations- EO) και Επιχειρήσεις συνδρομής σε Ανθρωπιστικές Αποστολές (Assistance to humanitarian operations - HA). Η ανάλυση των συγκεκριμένων επιχειρήσεων, προσδιορίζει σαφώς ότι το προσωπικό που συμμετέχει σε αυτές, πρέπει να διαθέτει την εμπειρία της εκπαίδευσης στις τεχνικές και διαδικασίες των Επιχειρήσεων Υποστήριξης της Ειρήνης (EYE), και επιπρόσθετα να είναι εκπαιδευμένο σε επιχειρήσεις καταστολής πλήθους.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Σχηματισμού Μάχης (HELBROC), έλαβαν χώρα οι ασκήσεις "ΕΥΡΟΠΗ I 2007" και "ΕΥΡΟΠΗ II 2007", από 07 έως 12 Μαΐου 2007 και 14 έως 19 Μαΐου 2007 αντίστοιχα. Η περιοχή διεξαγωγής για την ΕΥΡΟΠΗ I 07 ήταν στην έδρα του Ελληνικού Στρατηγείου Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL - EU - Operations Headquarter - EL - EU - OHQ) στη Λάρισα (έδρα 1^{ης} ΣΤΡΑΤΙΑΣ) και για την ΕΥΡΟΠΗ II 07 η περιοχή ανάπτυξης του Στρατηγείου Δυνάμεων (Force Headquarter - FHQ του HELBROC) έλαβε χώρα στο Πεδίο Ασκήσεων Ασκού Προφήτη του Ν. Θεσσαλονίκης.

Σκοπός των εν λόγω ασκήσεων ήταν η εξάσκηση και η προετοιμασία αξιολόγησης - πιστοποίησης των EL - EU - OHQ και FHQ για την ανάληψη επιχειρήσεων αντιμετώπισης κρίσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα επιχειρήσεων παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας (Humanitarian Assistance) και Εκκένωσης Αμάχου Πληθυσμού (Evacuation Operations).

Μορφή/τύπος

Η “ΕΥΡΟΠΙ I 2007” είναι άσκηση άνευ στρατευμάτων, σχεδιάστηκε από τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και διεξήχθη από τον Διοικητή της 1^{ης} ΣΤΡΑΤΙΑΣ (Commander of EL EU Operational Headquarter).

Η “ΕΥΡΟΠΙ II 2007” είναι άσκηση μετά στρατευμάτων, σχεδιάστηκε από τον Διοικητή της 1^{ης} ΣΤΡΑΤΙΑΣ (OHQ) και διεξήχθη από τον Διοικητή της 71 αερομεταφερόμενης Ταξιαρχίας (A/M ΤΑΞ) (FHQ).

Στις εν λόγω ασκήσεις συμμετείχαν δυνάμεις όπως παρακάτω:

“ΕΥΡΟΠΙ I 2007”

Το Ελληνικό Στρατηγείο Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL - EU - OHQ)

με τη συμμετοχή Αξιωματικών Συνδέσμων των λοιπών συμμετεχουσών χωρών.

Το Στρατηγείο Δυνάμεων (FHQ) του προσφερομένου από την χώρα μας HELBROC BG, με τη συμμετοχή επιτελών από την Ελλάδα και από τις λοιπές χώρες που συνεισφέρουν στο υπόψη BG.

“ΕΥΡΟΠΙ II 2007”

Στρατηγείο Δυνάμεων FHQ
Σχηματισμός Μάχης (HELBROC BG),

με τις ακόλουθες κατ' έθνος συνεισφορές:

Ελλάδα: Ένα A/M Τάγμα Πεζικού υποστηριζόμενο από Μονάδες Διοικητικής Μέριμνας.

Βουλγαρία: Ένας Λόχος Πεζικού.

Ρουμανία: Μία Διμοιρία Ράδιο - Βιολογικών -Χημικών (PBX) Ουσιών και μία Ομάδα Ψυχολογικών Επιχειρήσεων.

Κύπρος: Μία Διμοιρία Στρατονομίας και μία Διμοιρία Υγειονομικού.

71 A/M ΤΑΞ

Το σενάριο της άσκησης βασίζεται σε εκδήλωση κρίσης σε υποθετική νήσο. Με εντολή των Ηνωμένων Εθνών (UN) και μετά από σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το HELBROC BG διεξάγει επιχειρήσεις για την παροχή Ανθρωπιστικής Βοήθειας (Humanitarian Assistance) στους πρόσφυγες, καθώς και Εκκένωσης Αμάχου Πληθυσμού (Evacuation Operations) και πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιθυμούν την απομάκρυνσή τους από την περιοχή της κρίσης.

Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

... ΤΟ ΦΥΤΩΡΙΟ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Ιστορία Σχολής

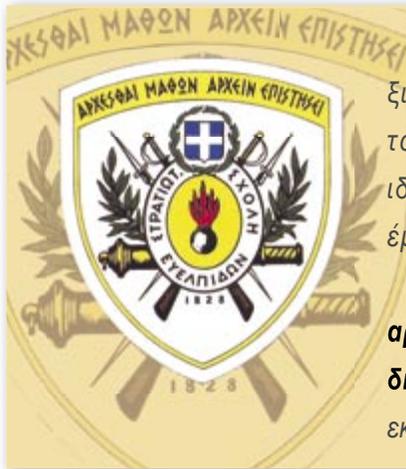
Η ΣΣΕ που είναι το αρχαιότερο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Χώρας, ιδρύθηκε στο Ναύπλιο στις 21 Δεκεμβρίου 1828, από τον πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδος, Ιωάννη Καποδίστρια.

Το 1834 μεταστεγάσθηκε στην Αίγινα, το 1837 στον Πειραιά και από το 1854 μέχρι το 1857 στεγάσθηκε προσωρινά στην Αθήνα, στο Μέγαρο της Δουκίσσης Πλακεντίας (σημερινό Βυζαντινό Μουσείο).

Ακολούθως επανήλθε στον Πειραιά και το 1894 μεταφέρθηκε εκ νέου στην Αθήνα, όπου εγκαταστάθηκε σε συγκρότημα κτηρίων που κτίσθηκαν την περίοδο 1889-1894 με δωρεά του Εθνικού Ευεργέτη Γεωργίου Αβέρωφ.

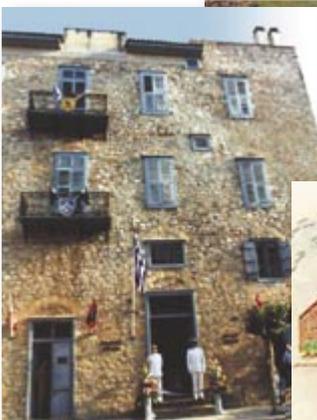
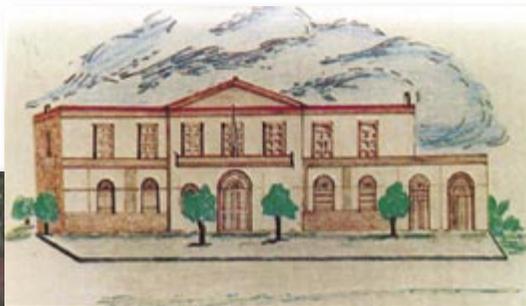
Το Σεπτέμβριο του 1982 η Σχολή μεταφέρθηκε στις σημερινές, σύγχρονες εγκαταστάσεις, που βρίσκονται ΝΑ των Αθηνών, στο Δήμο Βάρης Αττικής.

Το έμβλημα της Σχολής είναι μία σύνθετη απεικόνιση, δύο τυφεκίων, δύο ξιφών, σωλήνα πυροβόλου και οβίδα, που συμβολίζουν τα ιστορικά όπλα του Στρατού μας ΠΖ, ΤΘ και ΠΒ. Η σύνθεση αυτή πλαισιώνεται με το έτος ιδρύσεως της Σχολής, με δύο κλάδους δάφνης και το εθνόσημο που είναι το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Επίγραμμα του εμβλήματος είναι η φράση του σοφού και κυβερνήτη της αρχαίας Αθήνας Σόλωνα. «Αρχεσθαι μαθών αρχειν επιστήσει». (Όταν μάθεις να διοικείς, θα γνωρίζεις να διοικείς), το οποίο υποδηλώνει το βασικό σκοπό της εκπαιδευτικής αγωγής των Ευελπίδων και τους υπενθυμίζει την αξία της πειθαρχίας.

Αποστολή της Σχολής

✧ Να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση στους σπουδαστές με την έρευνα και διδασκαλία της στρατιωτικής επιστήμης και τεχνολογίας, καθώς και των συναφών θεωρητικών, θετικών και εφαρμοσμένων επιστημών.

✧ Να αναπτύσσει τις στρατιωτικές αρετές και τη στρατιωτική αγωγή ώστε να διαμορφώνονται αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων με στρατιωτική συνείδηση, μόρφωση ανώτατου επιπέδου, καθώς και κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική παιδεία και αγωγή, παρέχοντάς τους τα εφόδια για να καταστούν ικανοί ηγέτες με άρτια επαγγελματική και επιστημονική κατάρτιση.

✧ Να διοργανώνει από κοινού με τα Πανεπιστήμια, Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών και να διεξάγει επιστημονική έρευνα σε τομείς ενδιαφέροντος των Ενόπλων Δυνάμεων (Ε.Δ).

Εκπαίδευση

Η Σ.Σ.Ε. παρέχει εκπαίδευση, η οποία διακρίνεται σε Ακαδημαϊκή και Στρατιωτική.

Η διάρκεια των Σπουδών είναι τουλάχιστον 4 έτη και κατανέμεται σε οχτώ (8) εξάμηνα.

Το κάθε ακαδημαϊκό έτος, αρχίζει τον μήνα Σεπτέμβριο και τελειώνει τον μήνα Αύγουστο.

Τα όργανα διοίκησης της ΣΣΕ, για την εκπαιδευτική λειτουργία της, είναι:

- ✧ Ο Διοικητής
- ✧ Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο (Ε.Σ.)
- ✧ Ο Υποδιοικητής
- ✧ Ο Διευθυντής Στρατιωτικής Εκπαίδευσης

- ❖ Ο Πρόεδρος Ακαδημαϊκών Θεμάτων (Κοσμήτορας)
- ❖ Οι Διευθυντές Τομέων.

Εκπαιδευτικό Προσωπικό

Το Εκπαιδευτικό προσωπικό αποτελείται από:

- ❖ Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ), που αποτελείται από Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουρους Καθηγητές και Λέκτορες.
- ❖ Στρατιωτικό Διδακτικό Προσωπικό (ΣΔΠ), που αποτελείται από εν ενεργεία Αξιωματικούς, κατόχους πτυχίου ΑΣΕΙ ή Πανεπιστημίου, οι οποίοι ασκούν διδακτικό - εκπαιδευτικό έργο.
- ❖ Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ), το οποίο επιτελεί ειδικό ή εργαστηριακό και διδακτικό έργο.
- ❖ Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ) που παρέχει εξειδικευμένες τεχνικές εργαστηριακές υπηρεσίες για την αρτιότερη επιτέλεση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου της Σχολής.
- ❖ Εκπαιδευτικό Προσωπικό με Σύμβαση (ΕΠΣ).

Στρατιωτική Εκπαίδευση

Τα μαθήματα της Στρατιωτικής Εκπαίδευσης δεν οργανώνονται σε τομείς, αλλά υπάγονται απευθείας στο Διευθυντή Στρατιωτικής Εκπαίδευσης, διδάσκονται δε από το Στρατιωτικό Διδακτικό Προσωπικό (Σ.Δ.Π.) και τους Αξιωματικούς της Σχολής και περιλαμβάνει τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα:

Βασική Στρατιωτική Εκπαίδευση:

Ειδική Στρατιωτική Εκπαίδευση, στις θεωρητικές, τεχνικές και πρακτικές γνώσεις

και δεξιότητες, καθώς και πρακτική εξάσκηση και εφαρμογή στο οικείο επιχειρησιακό περιβάλλον.

- ❖ Στρατιωτική Εκπαίδευση Πεδίου
- ❖ Οργάνωση - Διοίκηση - Τακτική Χρησιμοποίηση Όπλων και Σωμάτων
- ❖ Διακλαδικότητα
- ❖ Ειδικά Όπλα
- ❖ Πληροφορίες - Στρατιωτική Ασφάλεια
- ❖ Επιτελικά

Αντικείμενα εν γένει κανονισμών, εγχειριδίων και διαταγών εκπαίδευσης, όπως καθορίζονται από το Γ.Ε.Σ.

Στο πλαίσιο της Στρατιωτικής Εκπαίδευσης οι Ευέλπιδες εκτελούν στρατιωτικές ασκήσεις, στις οποίες συμμετέχουν άρματα, ελικόπτερα, πυροβολικό, πλοία του Πολεμικού Ναυτικού κ.τ.λ.

Οι Ευέλπιδες κατά τη διάρκεια της φοιτησεώς τους συμμετέχουν σε πολλά εκπαιδευτικά ταξίδια όλη την Ελλάδα-Κύπρο, καθώς και σε πολλές ενημερωτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, σε στρατιωτικές μονάδες που διαθέτουν υπερσύγχρονα μέσα όπως μονάδες αρμάτων πυραύλων, ελικοπτέρων και αλεξιπτωτιστών.

Επίσης οι μαθητές της Σχολής κάθε χρόνο ανταλλάσσουν επισκέψεις με μαθητές των αντίστοιχων Σχολών συμμαχικών χωρών όπως ΗΠΑ, Γερμανίας, Γαλλίας κτλ.

Η όλη εκπαίδευση των Ευελπίδων συμπληρώνεται με διαλέξεις που γίνονται στην Σχολή από διακεκριμένες προσωπικότητες του επιστημονικού και πνευματικού κόσμου της χώρας.

Εκπαιδευόμενο προσωπικό

Το εκπαιδευόμενο προσωπικό αποτελείται από Έλληνες και αλλοδαπούς Ευέλπιδες καθώς και προπαιδευόμενους μαθητές για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Διαβίωση-Ψυχαγωγία

Διαβίωση: Οι εγκαταστάσεις της Σχολής, καλύπτουν μία έκταση 4.400 περίπου στρεμμάτων, είναι πλήρεις και παρέχουν άνετη διαβίωση. Οι Ευέλπιδες στρατώνονται σε σύγχρονα κτήρια και διαμένουν σε δωμάτια ανά 4 άτομα, ένας από κάθε Τάξη.

Ψυχαγωγία: Στη Σχολή υπάρχει μεγάλο Αμφιθέατρο όπου οι Ευέλπιδες μπορούν να παρακολουθούν προβολές και αίθουσα ψυχαγωγίας για τις ελεύθερες ώρες, για να παρακολουθήσουν τηλεόραση, να

Η Ακαδημαϊκή Εκπαίδευση

Περιλαμβάνει όλα τα επιστημονικού χαρακτήρα μαθήματα, και μαθήματα εφαρμογής. Τα μαθήματα οργανώνονται σε Τομείς και διδάσκονται, κατά προτεραιότητα, από μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού.

Η Ακαδημαϊκή Εκπαίδευση της Σ.Σ.Ε. συγκροτείται, στους παρακάτω τέσσερις (4) Τομείς, το πεδίο των οποίων περιλαμβάνει τα γνωστικά αντικείμενα:

Τομέας Θεωρητικών Επιστημών:

Ελληνική Φιλολογία
Ξένες Γλώσσες
Πολιτική Οικονομία
Πολιτική Ιστορία
Διοίκηση Επιχειρήσεων
Οικονομικά Μαθηματικά
Κοινωνιολογία
Ψυχολογία
Γενικές Αρχές Δικαίου
Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο
Εργατικό Δίκαιο
Συνταγματικό Δίκαιο
Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο
Δημόσιο Στρατιωτικό Λογιστικό
Στρατηγική Αμυντική Ανάλυση
Εργαστήριο Ξένων Γλωσσών

Τομέας Φυσικών Επιστημών και Εφαρμογών:

Γενική Φυσική
Σύγχρονη Φυσική
Χημεία
Χημεία Τροφίμων
Γενική Μετεωρολογία
Εργαστήρια Χημείας

Εργαστήρια Γενικής Φυσικής
Εργαστήρια Ατομικής και Πυρηνικής Φυσικής
Εργαστήρια Χημείας Τροφίμων

Τομέας Μαθηματικών και Επιστημών Μηχανικού:

Ανώτερα Μαθηματικά
Ανώτερα Γεωμετρία
Μηχανική
Μηχανολογία
Ηλεκτρονικά
Ηλεκτροτεχνία - Ηλεκτρικές Μηχανές
Εφαρμογές Πληροφορικής
Επιχειρησιακή Έρευνα
Τεχνικό Σχέδιο
Εργαστήριο Μηχανικής
Εργαστήριο Μηχανολογίας
Εργαστήριο Ηλεκτρονικών
Εργαστήριο Ηλεκτροτεχνίας - Ηλεκτρ. Μηχανών
Εργαστήριο Πληροφορικής

Τομέας Φυσικής και Πολιτισμικής Αγωγής:

Φυσική Αγωγή - Αθλητισμός
Μουσική
Μουσικοκινητική Αγωγή

αναγνώσουν εφημερίδες, περιοδικά και να ακούσουν μουσική. Επίσης αποτελεί το χώρο όπου οργανώνεται ο ετήσιος επίσημος χορός της Σχολής.

Αθλητισμός

Οι Ευέλπιδες αθλούνται σε γήπεδα ποδοσφαίρου, βόλεϊ, μπάσκετ, τένις και χάντμπολ. Πλέον αυτών υπάρχει στίβος, κλειστό γυμναστήριο, γυμναστήριο άρσης βαρών, καθώς και κλειστό κολυμβητήριο, προσφορά της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Λοιπά Θέματα

Η Σχολή συμμετέχει σε πλείστες άλλες δραστηριότητες, όπως διοργανώσεις αθλητικών αγώνων, διαλέξεις, εκθέσεις, παρελάσεις, θρησκευτικές εορτές, αιμοδοσία και υποδοχή Γυμνασίων-Λυκείων του Ν. Αττικής στα πλαίσια του επαγγελματικού προσανατολισμού των Νέων.

Στις εγκαταστάσεις της Σχολής, διοργανώνεται και διεξάγεται κάθε χρόνο το μεγαλύτερο μέρος των αθλητικών αγώνων μεταξύ των Ανωτάτων Στρατιωτικών Σχολών και των Σωμάτων Ασφαλείας.

Προοπτικές Εξέλιξης

Μετά τέσσερα χρόνια σπουδών οι Ευέλπιδες αποφοιτούν, ονομαζόμενοι Ανθυπολοχαγοί.

Οι Ανθυπολοχαγοί των Όπλων κατατάσσονται σε ένα από τα έξι όπλα, που είναι: ΠΕΖΙΚΟ, ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ, ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟ, ΜΗΧΑΝΙΚΟ, ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΣΤΡΑΤΟΥ, με τη διαδικασία που καθορίζεται από τον οργανισμό της Σχολής. Ομοίως οι Ανθυπολοχαγοί των Σωμάτων κατατάσσονται σε ένα από τα τρία σώματα, που είναι: ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ και ΤΕΧΝΙΚΟΥ.

Ως Αξιωματικοί φοιτούν σε στρατιωτικές σχολές του εσωτερικού και εξωτερικού και εκπαιδεύονται στα σύγχρονα όπλα, μέσα και συστήματα. Μπροστά τους ανοίγεται ένας ευρύτατος ορίζοντας προοπτικών

και μπορούν να εξελιχθούν, με κριτήριο μόνον την ικανότητά τους, μέχρι τους ανώτατους βαθμούς της Στρατιωτικής Ιεραρχίας.

Παράλληλα έχουν την δυνατότητα να διευρύνουν, εάν το επιθυμούν, ακόμη περισσότερο τον κύκλο των γνώσεών τους, αποκτώντας μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών.

Κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους ως Αξιωματικοί, έχουν τη δυνατότητα εφόσον το επιθυμούν και εφόσον γνωρίζουν πολύ καλά Αγγλικά ή άλλη ξένη γλώσσα να διεκδικήσουν τη φοίτησή τους σε ΑΕΙ εξωτερικού, ανάλογα με τις ανάγκες του Στρατού μας, ή και να υπηρετήσουν σε θέσεις εξωτερικού (Στρατηγείο ΝΑΤΟ, Ακόλουθοι Πρεσβειών σε πολλές χώρες, Ειρηνευτικές Αποστολές κ.λ.π).

ΣΣΕ

Ψυχολογικές Επιχειρήσεις

Ένας Αναίμακτος Πολλαπλασιαστής Ισχύος

Την πεποίθηση του Πλάτωνα και τόσων άλλων φιλοσόφων ότι η ιδέα της ειρήνης είναι ανεφάρμοστος, την πιστοποίησε η ιστορία του ανθρώπινου γένους. Ποτέ δεν επεκράτησε ειρήνη, γιατί ειρήνη δεν υπάρχει. Ο πόλεμος είναι διαρκής. Τα μέτωπά του βρίσκονται πουθενά και παντού. Οι εχθροί δε φορούν πάντα στολές, δεν έχουν σημαίες, δε μιλούν απαραίτητα διαφορετικές γλώσσες. Συχνά είναι ομόγλωσσοι, γείτονες, συνάδελφοι, συγγενείς. Πεδία μαχών τα εργοστάσια, οι δρόμοι, τα σχολεία, τα καφενεία, οι αίθουσες των κινηματογράφων, η τηλεόραση μπροστά στην πολυθρόνα, το διαδίκτυο. Στον παράδοξο αυτό πόλεμο κύρια όπλα δεν είναι οι σφαίρες και οι οβίδες. Τις αντικαθιστούν οι ιδέες και τα συναισθήματα, οι δορυφόροι και τα ΜΜΕ. Άμεσοι στόχοι δεν είναι οι πολίτες και εδαφικά σημεία. Είναι η ψυχή και το μυαλό του ανθρώπου.

Η ικανότητα επιδράσεως στη σκέψη και στα αισθήματα των ανθρώπων υπήρξε αποτελεσματικό μέσο μάχης, σε όλες τις εποχές και περιόδους της ιστορίας. Ο πόλεμος από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα δεν διεξάγεται μόνο με τα όπλα, αλλά με κάθε μέσο πειθούς. Όταν η πειθώ ασκείται με τη παράσταση γεγονότων, ιδεών, επιχειρημάτων, και συναισθηματικών εντυπώσεων, βρισκόμαστε στον τομέα του ψυχολογικού επηρεασμού.

Οι Ψυχολογικές Επιχειρήσεις σήμερα

Η ανάγκη ασκήσεως ψυχολογικού επηρεασμού των μαζών υπήρχε από την

αρχαιότητα και ικανοποιούνταν συνήθως με αυτοσχέδιες μεθόδους και ατομικές, πολλές φορές, προσπάθειες ή επινοήσεις. Οι μεγάλοι κυβερνήτες, οι ιδρυτές θρησκειών, οι Απόστολοι, οι αρχηγοί οργανώσεων, υπήρξαν πάντοτε ασυναίσθητα ψυχολόγοι, με ασφαλή ενστικτώδη αντίληψη της ψυχής των μαζών και επί αυτής κυρίως της ικανότητός τους στήριζαν τις επιχειρήσεις τους.

Στη σύγχρονη εποχή η ψυχολογική μορφή του πολέμου γίνεται αντικείμενο επισταμένης έρευνας και αναλύσεως. Σήμερα ο ψυχολογικός επηρεασμός διεξάγεται μονίμως, παντού και πάντοτε, προς κάθε κατεύθυνση. Όλοι μας είμαστε μόνιμοι στόχοι του. Αυτός αποτελεί πια ένα συστατικό στοιχείο της σύγχρονης ζωής, ένα σταθερό θεσμό της, φαινόμενο όλων των κοινωνιών του αιώνα μας. Τα κυριό-

τερα όπλα του είναι η διπλωματία, η κατασκοπεία, η οικονομία, η απειλή, η τρομοκρατία, η δολιοφθορά και το κυριότερο όλων η επισταμένη τέχνη του ψυχολογικού επηρεασμού. Οι επαγγελματίες του ψυχολογικού επηρεασμού αποτελούν πλέον το δεξί χέρι κάθε κυβερνήσεως, χωρίς αυτούς δεν υπάρχει σύγχρονο κράτος, δεν υπάρχει σύγχρονη πολιτική ηγεσία, δεν υπάρχει καν κράτος.

Τα μέσα διεξαγωγής του ψυχολογικού επηρεασμού απεριόριστα. Η είδηση, η εικόνα, το γραπτό κείμενο ή το σχόλιο, μεταδίδεται πλέον ταυτόχρονα σε όλα τα σημεία του πλανήτη, σε άμεσο χρόνο. Το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, η κινητή τηλεφωνία, το φαξ, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής με όλες τις σύγχρονες τελειοποιήσεις του, το διαδίκτυο (Ιντερνέτ) κλπ, απο-

τελούν πλέον μέσα ταχύτατης μετάδοσης της είδησης και της πληροφορίας, αλλά και ταυτόχρονα του ψυχολογικού επηρεασμού. Οι κατέχοντες διεθνώς τα ΜΜΕ, δύνανται να επιτύχουν παγκοσμίως επίτευξη των πολιτικο-στρατιωτικών τους σκοπών.

Μία γεύση για το ρόλο που θα παίξει ο ψυχολογικός επηρεασμός σε μελλοντικές πολεμικές κρίσεις στο μέλλον πήραμε ήδη από τις τελευταίες παγκόσμιες επιχειρήσεις. Ο πόλεμος πλέον δε διαδραματίζεται μόνο στα πεδία των μαχών. Η τηλεόραση και το διαδίκτυο είναι η συνέχεια του πολέμου με άλλα μέσα.

Η κυριαρχία της εικόνας, είναι καταλυτική. Η τηλεόραση επιδρά τόσο ισχυρά στην κοινή γνώμη, ώστε τα υπόλοιπα ΜΜΕ αισθάνονται υποχρεωμένα να ακολουθήσουν αυτήν την επιρροή, να τη διατηρήσουν και να την επεκτείνουν. Η δύναμη της τηλεοπτικής εικόνας είναι τόσο μεγάλη που θεωρείται ακόμη και παραγωγός πολέμου. Έτσι, η εμπλοκή στη Σομαλία κράτησε όσο και η τηλεοπτική κάλυψη. Στη Γρενάδα, πρώτα στήθηκαν οι κάμερες και μετά έγινε η απόβαση των Αμερικανών.

Σημαντικό μέρος των μελλοντικών συγκρούσεων θα έχει τη μορφή πολέμου σε δίκτυα, μία λιγότερη βίαια εκδοχή από αυτή του συμβατικού πολέμου. Ασφαλώς θα διεξάγονται στρατιωτικές επιχειρήσεις, αλλά το νέο στοιχείο είναι οι ψυχολογικές επιχειρήσεις, που θα προσπαθήσουν να κερ-

δίσουν τη μάχη των εντυπώσεων, καθορίζοντας σε μεγάλο βαθμό το νικητή από την πειστικότητα, της «αφήγησης» που παρέχει για να ερμηνεύσει τη σύγκρουση. Δηλαδή, ποια αφήγηση θα επικρατήσει, αποκτά καθοριστική σημασία για την τελική έκβαση.

Σήμερα κάθε έθνος είναι υποχρεωμένο να χρησιμοποιεί ψυχολογικά μέσα για να στηρίξει την εξωτερική του πολιτική, να προωθήσει τις διεθνείς του επιδιώξεις, να εξασφαλίσει τα συμφέροντά του, να αποκτήσει φίλους και συμπαθείς, να αντικρούει εχθρούς και κατηγορίες. Και μάλιστα, η ανάγκη αυτή, είναι τόσο μεγαλύτερη όσο μικρότερο και ασθενέστερο είναι ένα έθνος. Τα μεγάλα κράτη, μπορούν να προωθούν τις επιδιώξεις τους με την οικονομική ή στρατιωτική τους δύναμη. Τα μικρά με τις ψυχολογικές ενέργειες.

Επίλογος

Οι σύγχρονες ψυχολογικές επιχειρήσεις διεξάγονται με «πανίσχυρα όπλα», ανάλογα εκείνων της υψηλής τεχνολογίας που χρησιμοποιούνται στο σύγχρονο πεδίο μάχης. Τα «όπλα» αυτά σκοπεύουν την ψυχή και το νου και εάν χρησιμοποιηθούν κατάλληλα, βρίσκουν το στόχο τους με ακρίβεια αποτελώντας έτσι πολλαπλασιαστές ισχύος. Η οργάνωση, η εκπαίδευση, αλλά κυρίως οι δυνατότητες που δίνουν τα σύγχρονα μέσα, είναι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, για τη διεξαγωγή επιτυχημένων Ψυχολογικών Επιχειρήσεων.

Το σύγχρονο πεδίο μάχης δε θα αποτε-

λέσει μόνο ένα χώρο ανταγωνισμού «έξυπνων» συστημάτων υψηλής τεχνολογίας, αλλά και ένα πεδίο σύγκρουσης των ψυχικών αποθεμάτων εκείνων που τα διοικούν και τα χειρίζονται. Όποιος Στρατός παραμένει άοπλος στην ψυχολογική προετοιμασία, θα νικηθεί πριν πολεμήσει.

Κανένα έθνος που επιθυμεί να επιζήσει σε αυτόν τον αιώνα ή και τους επόμενους, δε δικαιούται να αγνοήσει τη σημασία του ψυχολογικού επηρεασμού. Είναι επιβαλλόμενη ανάγκη η εθνική θωράκιση με κατάλληλη ψυχολογική προετοιμασία, η οποία απαιτεί μεθόδευση, τεχνική και επιμονή.

ΓΕΣ/7^ο ΕΓ

Κέντρο Πληροφοριών Γενικού Επιτελείου Στρατού

Από τον Οκτώβριο του 2006 κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ συστάθηκε και λειτουργεί ως τμήμα στο 2^ο Επιτελικό Γραφείο του ΓΕΣ το Κέντρο Πληροφοριών.

Το Κέντρο Πληροφοριών έχει επανδρωθεί με τα πλέον έμπειρα στελέχη στον τομέα των πληροφοριών και της πληροφορικής.

Αποστολή του Κέντρου Πληροφοριών είναι η συλλογή, καταγραφή και εκμετάλλευση των στρατιωτικών ειδήσεων και πληροφοριών που μεταδίδονται από τα ελληνικά και διεθνή Μ.Μ.Ε καθώς και από τα γνωστά ανά τον κόσμο δίκτυα μετάδοσης στρατιωτικών ειδήσεων και πληροφοριών μέσω διαδικτύου (Think Tank).

Παράλληλα λειτουργεί και Ομάδα Διερεύνησης Διαρροών Στρατιωτικών Πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Η ομάδα αυτή έχει ως αποστολή να προλαμβάνει δυσάρεστες καταστάσεις, από εσκεμμένες ή εξ' αμελείας διαρροές στρατιωτικών εγγράφων στο διαδίκτυο. Είναι στελεχωμένη με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και έχει στη διάθεσή της το κατάλληλο υλικό για έρευνα και εντοπισμό διαρροών στρατιωτικών πληροφοριών.

Η Ομάδα Διερεύνησης Διαρροών Στρατιωτικών Πληροφοριών στο διαδίκτυο συνεργάζεται στενά με το τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής, στα πλαίσια της διερεύνησης διαρροής στρατιωτικών εγγράφων στο διαδίκτυο. Από τον Οκτώβριο που συστάθηκε το Κέντρο Πληροφοριών έχουν εντοπιστεί και οδηγηθεί στη δικαιοσύνη, έξι περιπτώσεις διαρροής στρατιωτικών πληροφοριών στο διαδίκτυο.

ΓΕΣ/ΕΤ

Μουσείο Καλαμάτας

Το Στρατιωτικό Μουσείο Καλαμάτας εγκαινιάστηκε και άρχισε να λειτουργεί στις 10 Ιουνίου 2006 από τον Υφυπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Ιωάννη Λαμπρόπουλο. Στεγάζεται σε κτίριο που παραχωρήθηκε για το σκοπό αυτό, από την Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας.

Στόχος του Στρατιωτικού Μουσείου είναι η παρουσίαση της νεότερης ελληνικής ιστορίας μέσα από κείμενα, φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό.

Παρουσιάζει την ιστορία της Ελλάδας από την Επανάσταση του 1821 μέχρι τις μέρες μας και αποτελεί ένα στολίδι στο ιστορικό κέντρο της πόλης.

Με εκθέματα στολών της εποχής, πολεμικού υλικού και πλούσιου φωτογραφικού υλικού της επανάστασης του 1821, αρχίζει η ξενάγηση. Ακολουθεί ο Μακεδονικός Αγώνας με ανάλογα εκθέματα και ιδιαίτερη αναφορά στους Μεσσηνίους Μακεδονομάχους, τα ονόματα των οποίων αναγράφονται σε ειδικό κατάλογο. Στη συνέχεια οι Βαλκανικοί πόλεμοι, τα

εκθέματα των οποίων συμπληρώνονται και με λάφυρα των εχθρών.

Ένα μεγάλο τμήμα της έκθεσης είναι αφιερωμένο στη Μικρασιατική καταστροφή. Έπειτα ακολουθούν αφιερώματα για τον Α' και Β' παγκόσμιο Πόλεμο, τη Μάχη των Οχυρών, τη Μάχη της Κρήτης, τη Μέση Ανατολή και την Εθνική Αντίσταση. Επίσης γίνεται αναφορά στις ειρηνευτικές αποστολές του Ελληνικού Στρατού (Κορέα, Σομαλία, Πρώην Γιουγκοσλαβία, Πόλεμος του Κόλπου, Αφγανιστάν).

Στην ειδικά διασκευασμένη αίθουσα «Ήχος και Φως» γίνεται προβολή ταινίας με την ιστορική διαδρομή του 9^{ου} Συντάγματος Πεζικού.

Ξεχωριστό κομμάτι του μουσείου, που ελκύει το ενδιαφέρον αναζήτησης των επισκεπτών, αποτελεί το βιβλίο των Μεσσηνίων νεκρών που έπεσαν κατά τους αγώνες του Έθνους μας, από το 1897 μέχρι το 1974.

Στον προαύλιο χώρο έχουν εγκατασταθεί βαριά εκθέματα, όπως ένα άρμα M 48 - A5, ένα τεθωρακισμένο όχημα M8, πυροβόλα όπλα κι ένα αεροσκάφος F - 5.

Το Μουσείο επισκέπτονται καθημερινά, μεγάλος αριθμός ιδιωτών, σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και Πανεπιστημιακές Σχολές.

Ιδιαίτερη μνεία οφείλεται στους δωρητές του Στρατιωτικού Μουσείου, των οποίων οι δωρεές στρατιωτικών κειμηλίων εμπλουτίζουν και κοσμούν τις προθήκες του Μουσείου.

Οι ώρες λειτουργίας του Στρατιωτικού Μουσείου Καλαμάτας είναι:

Τρίτη έως Σάββατο: 09:00 - 14:00

Κυριακή: 11:00 - 14:00

Τετάρτη: 18:00 - 20:00

Κάθε Δευτέρα παραμένει κλειστό.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 2721021219

Παγκράτιο

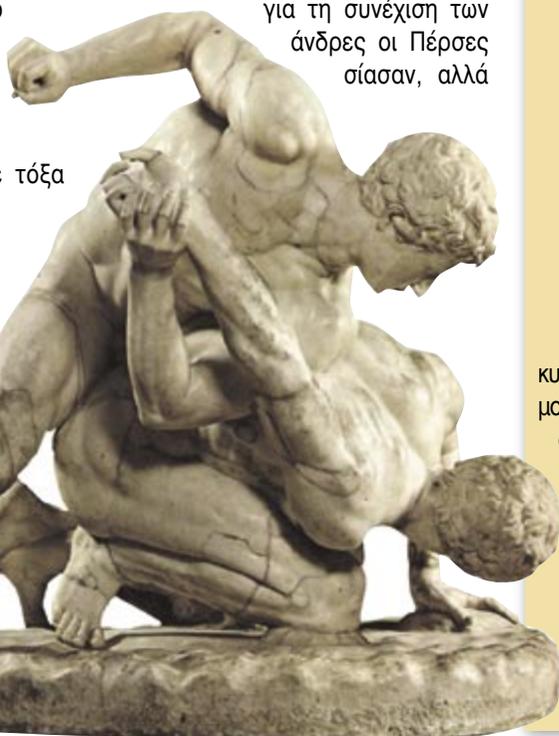
Σύνθετη λέξη από το παν και κράτος, που σε ελεύθερη μετάφραση σημαίνει το όλον, το πλήρες. Το παγκράτιο αναπτύχθηκε από τη βαθιά αρχαιότητα σε μία καθαρή πολεμική τέχνη υπακούοντας στην πρωταρχική ανάγκη του ανθρώπου για επιβίωση. Η πρώτη κλωτσιά, το πρώτο χτύπημα με τη γροθιά σε κάποιον αντίπαλο σε μία φιλονικία, αυτό ήταν παγκράτιο.

Από το 1600 και 1700 π.Χ υπάρχουν αναφορές σε παραστάσεις της πολεμικής αυτής τέχνης. Σαφή δε αναφορά για το παγκράτιο έχουμε στην Ιλιάδα στον αγώνα Αίαντα - Οδυσσέα (Ψ. 725)

Οι Σπαρτιάτες έλεγαν πως οι άντρες γίνονταν καλύτεροι στο παγκράτιο όσο περνούσαν τα χρόνια, όχι λόγω δυνάμεως, η οποία πάντοτε φθίνει, αλλά κυρίως λόγω μυαλού και τεχνικής. Αυτό φαίνεται και από το χαιρετισμό των αθλητών του παγκρατίου στα κλασικά χρόνια με την παλάμη τεντωμένη και τον αγκώνα κεκεμμένο να ακουμπά το μέτωπο. **Ο χαιρετισμός αυτός ήταν παρόμοιος με τον σημερινό στρατιωτικό χαιρετισμό και σήμαινε πνεύμα υπεράνω της ύλης.**

Σύμφωνα με τη διαδεδομένη αντίληψη περί αναγκαιότητας του πολέμου στους αρχαίους Έλληνες και την εξύψωση της πολεμικής αρετής, το παγκράτιο δημιουργούσε άντρες ξεχωριστούς και φονικούς στη μάχη. Ο Φιλόστρατος μας πληροφορεί ότι το παγκράτιο ήταν ένα από τα προφιλέστερα μέσα διεξαγωγής της μάχης. Αυτό ενίσχυε το μαχητή με κινήσεις στη φάλαγγα, προσαρμόζοντας φυσιολογικά τη χρήση των όπλων.

Όπως αναφέρει ο Πausανίας, στη μάχη των Θερμοπυλών οι τελευταίοι 50 Λακεδαιμόνιοι μην έχοντας άλλα όπλα, πολεμούσαν χερσί και στόμασι... με καταπληκτική πολεμική μανία. Από φόβο για τη συνέχιση των θυσιών σε άνδρες οι Πέρσες δεν τους πλητούσαν εξόντωσαν όλους από μακριά με τόξα και ακόντια.

Στρατιωτικά Άσματα “Με το χαμόγελο στα χείλη”

Περνάει ο Στρατός

Περνάει ο Στρατός της Ελλάδος Φρουρός,
του κάθε της εχθρού ο σκληρός τιμωρός
στο πέρασμά του, τρέμει η γη όπου πατεί
και εμπρός η δόξα περπατεί.

Περνάει ο Στρατός κι οι τρομπέτες χτυπούν
και δόξες μας παλιές στη ψυχή τους υμνούν,
στο διάβα του η νίκη περνά χαρωπά
και δαφνοστέφανα σκορπά.

Καμαρωτά περνούν τα φανταράκια μας,
γεμάτο λεβεντιά του ιππικό,
οι πυροβολητές και τα γεράκια μας,
εις τον εχθρό σκορπούν θανατικό.
Περνούν οι Λεβεντιές της Θεσσαλίας μας,
της Θράκης, των νησιών και του Μωριά,
της Ρούμελης και της Μακεδονίας μας,
παντού σκορπώντας λευτεριά.

Επωδός

Με τέτοιο λαμπρό Στρατό νικούμε
κάθε μας εχθρό και σαν θα χρειασθεί
η Ελλάδα μας να δοξαστεί
τότε όλοι μαζί θα τρέξουμε στη γραμμή
με τη γενναία μας ορμή τα όπλα μας
θα στέψει η δόξα και η τιμή

Ιστορικό

Εμβατήριο σε μουσική του Τχου ε.α. Διονυσίου Βισβάρδη (Ζάκυνθος 1910 - Αθήνα 1999) και ποίηση Τχου Κ. Γκικόπουλου. Η μουσική του εμβατηρίου γράφτηκε το 1935, εποχή που υπηρετούσε ο συνθέτης στη Μουσική Φρουρά Θεσ/νίκης. Είναι από τα πρώτα έργα του συνθέτη, γράφτηκε αρχικά για μπιάντο και κατόπιν για τραγούδι και πιάνο, κυκλοφόρησε δε και σε δίσκους. Μορφολογικά αποτελείται από δύο μουσικές περιόδους, στροφικής μορφής, που καταλήγουν σε μια επωδό. Εγκρίθηκε με έπαινο από το Γ Σώμα Στρατού (αριθμ. πρωτ. 3383/1410/27-7-1935/ΓΣΣ/ΙΙΙο Γραφ.) «ίνα παιανίζεται υπό των στρατιωτικών μουσικών κατ'ατάς εκάστοτε παρελάσεις του στρατεύματος».

ΓΕΣ/7^ο ΕΓ

...είναι σύμβολο προάσπισης εδαφικής ακεραιότητας και όχι μέσο θανάσιμου αυτοτραυματισμού

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ

.....μία αναπόφευκτη ψυχική διαταραχή ή κάτι το οποίο επιδέχεται περιθώρια πρόληψης και αντίδρασης;

Όταν ο άνθρωπος αποφασίζει να θέσει τέρμα στην ίδια του τη ζωή, για να αποφύγει την αλήθεια των πραγμάτων, τότε μιλάμε για το φαινόμενο της αυτοκτονίας. Πρόκειται για την εκούσια διακοπή της ζωής του ίδιου του ατόμου, στοιχειοθετημένης από τη βίαιη αφαίρεση της πνευματικότητάς του, γεγονός το οποίο παρατηρείται σε όλους τους λαούς από αρχαιοτάτων χρόνων.

Ένα από τα πιο γνωστά παραδείγματα της αρχαίας εποχής είναι ο Αίαντας από την Ιλιάδα του Ομήρου. Επειδή δεν του δόθηκε η πανοπλία του θανόντος Αχιλλέα, στερεώνει το σπαθί του σε μία ερημιά και πέφτει πάνω του. Στη σύγχρονη εποχή, το 1941, ο Υποστράτηγος Ζήσης Ιωάννης στα Ύψαλα Αν. Θράκης, συμπτυσσόμενος κατόπιν διαταγής από τα οχυρά Θράκης στο Τουρκικό έδαφος, όπου παρέδωσε τα τμήματά του, αισθάνθηκε μέγιστη ντροπή και έθεσε και αυτός τη ζωή του σε πέρας με αυτοχειρία.

Ωστόσο, η αυτοκτονία δε συνδέεται πάντοτε με υποτιμητικά γεγονότα για την ιστορία της Ελλάδος. Τρανή απόδειξη οι 57 Σουλιώτισσες, οι περισσότερες χήρες, που, το 1803, μετά τη συνθήκη του Αλή πασά και μη μπορώντας να ξεφύγουν από τους Αλβανούς, πήραν τα παιδιά τους και έστησαν χορό, πέφτοντας από την απόκρημη βραχώδη κορυφή του Ζαλόγγου. Το Ζάλογγο μπηθήκαν και οι γυναίκες της Μακεδονίας στην Αραπίτσα κατά την Επανάσταση του 1821. Έναν αιώνα αργότερα, στη γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού, 26 Ελληνίδες που, για να μην πέσουν στα χέρια των «Θηρίων», πνίγηκαν στα νερά του ποταμού στην περιοχή της Μονής Βαζελώνος περιφέρειας Τραπεζούντος.

Στην πράξη σε κάθε συντελεσμένη αυτοκτονία έχουμε τη συνεργική δράση πολλών διαφορετικών παραγόντων κινδύνου σε μια χρονικά περιορισμένη περίοδο. Μια συντονισμένη επίδραση αυτών των παραγόντων φαίνεται να υπερπηδά τα όρια και της αντοχής του ατόμου, ο οποίος κατά το υπόλοιπο της ζωής του θα μπορούσε να έχει ικανοποιητική λειτουργικότητα.

Παράγοντες που Αυξάνουν τον Κίνδυνο για την Τέλεση της Πράξης

Η πρόσβαση σε πυροβόλα όπλα θεωρείται ο σημαντικότερος παράγοντας κινδύνου.

Χρήση-κατάχρηση-εξάρτηση από νόμιμες και παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες. Το αλκοόλ είναι η πιο επικίνδυνη ουσία λόγω της καταθλιπτικογόνου δράσης (όταν υπάρχει κατάχρηση ή εξάρτηση), της άρσης αναστολών και της διαταραχής στον έλεγχο των παρορμήσεων (ακόμα και σε κοινωνικούς πότες).

Προσωπικότητες με έντονες εναλλαγές της διάθεσης, υπερβολικά ανταγωνιστικές, και με χαμηλή αυτοεκτίμηση.

Σοβαρά γεγονότα ζωής (θάνατος στην οικογένεια, διαζύγιο, ανεργία, σοβαρή σωματική νόσος κ.α.).

Ο δισταγμός για αναζήτηση ψυχιατρικής βοήθειας.

Παράγοντες που Μειώνουν τον Κίνδυνο για την Τέλεση της Πράξης

- ◊ Ύπαρξη παιδιών
- ◊ Ύπαρξη υγιών οικογενειακών δομών (π.χ ανοιχτή επικοινωνία, συναισθηματική εμπλοκή)
- ◊ Θρησκευτικό συναίσθημα
- ◊ Ύπαρξη ιδανικών - παραδόσεων και εθίμων
- ◊ Φόβος αναπηρίας και πόνος

Διαρκής επιτήρηση ψυχικής υγείας

- ◊ Δύο Ψυχιατρικές κλινικές (414 ΣΝΕΝ, 424 ΓΣΝΕ)
- ◊ Ψυχίατροι σε 9 Στρατιωτικά Νοσοκομεία στην Ελλάδα με καθημερινή λειτουργία εξωτερικού Ιατρείου.
- ◊ Περιοδικές επισκέψεις ψυχιάτρων στα Νησιά Αν Αιγαίου σε στενή συνεργασία με τοπικές Ομάδες Ψυχοκοινωνικής Μέριμνας (ΟΨΜ).
- ◊ Ομάδες Ψυχοκοινωνικής Μέριμνας (ΟΜΨ) σε Σχηματισμούς και ΚΕΝ.
- ◊ 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή Ψυχολογικής Υποστήριξης.

Σημεία Ιδιαίτερης Προσοχής στις Μονάδες για τους Στρατευμένους

Πρώτη και βασική γραμμή υπεράσπισης του συστήματος υποστήριξης είναι το ίδιο το προσωπικό που συναναστρέφεται άτομα με αυτοκαταστροφικές τάσεις. Συνεπώς είναι αδήριτης και πρωτεύουσας σημασίας η κατάρτιση του προσωπικού για το μέγεθος του προβλήματος των αυτοκτονιών.

Η λήψη συνέντευξης συμβάλλει αποφασιστικά στην ορθή εκτίμηση του χαρακτήρα, της προσωπικότητας, καθώς και των προβλημάτων που έχει το άτομο και ενδεχομένως επηρεάζουν τη συμπεριφορά του. Επομένως, οι Διοικητές των Μονάδων - Υπομονάδων πρέπει να, πραγματοποιούν τις συνεντεύξεις σε βάθος και επί της ουσίας και όχι απλώς ως «προβλεπόμενη διαδικασία»

Το μεγαλύτερο ποσοστό των στρατευμένων που αυτοκτόνησαν είχαν δώσει προηγουμένως έμμεσα ή άμεσα, μηνύματα για την πρόθεσή τους σε άλλους στρατευμένους, οι οποίοι δεν τα ανέφεραν στους προϊσταμένους τους. Οι Διοικητές, και ιδιαίτερα τα νεαρά στελέχη που βρίσκονται σε διαρκή και συνεχή επαφή με τους οπλίτες, χρειάζεται να τους ενθαρρύνουν, ώστε σε ανάλογες

περιπτώσεις να αναφέρουν στους προϊστάμενους τους, οποιαδήποτε τέτοιου είδους πληροφορία και οτιδήποτε έχει σχέση με ψυχολογικό πρόβλημα συναδέλφου τους.

Η προσπάθεια αναγνώρισης των οικονομικών - κοινωνικών προβλημάτων του στρατευμένου και η αντιμετώπισή τους με κατανόηση και ανθρωπιά αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την πρόληψη των αυτοκτονιών.

Ο Ιατρός της Μονάδας οφείλει να γνωρίζει προσωπικά τον κάθε στρατιώτη και ιδιαίτερα:

- ❖ Τα ευάλωτα στοιχεία του χαρακτήρα του
- ❖ Την κληρονομικότητα αυτοκτονίας
- ❖ Την ανάλογη συμπεριφορά στην πολιτική ζωή
- ❖ Την οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση
- ❖ Τους συναισθηματικούς του δεσμούς
- ❖ Τις φιλίες του στο στρατόπεδο

Ιδιαίτερως τονίζεται το ότι πρέπει να εκτιμάται και να εξετάζεται σχολαστικά κάθε αλλαγή συμπεριφοράς των οπλιτών όπως:

- ❖ Τάση απομόνωσης
- ❖ Αποφυγή εξόδου

από το στρατόπεδο

- ❖ Αυξημένη παραπτωματική συμπεριφορά το τελευταίο διάστημα
- ❖ Φορτική επιθυμία ανάληψης ή αποφυγής ένοπλης υπηρεσίας.

Σε κάθε περίπτωση που διαφαίνεται πιθανός κίνδυνος αυτοκτονίας θα πρέπει να ακολουθηθεί άμεση - κατεπείγουσα εξέταση από τον Ιατρό της Μονάδας και την Ομάδα Ψυχοκοινωνικής Μέριμνας του Σχηματισμού. Στην περίπτωση που επιβεβαιωθεί επικινδυνότητα, άμεση παραπο-

μπή σε στρατιωτικό ψυχίατρο, με συνοδεία και λεπτομερές πληροφοριακό υλικό από Διοικητή - Ιατρό - ΟΨΜ.

Αξίζει να αναφερθεί ότι κάθε αυτοκτονία αποτελεί ένα εξαιρετικά τραγικό γεγονός τόσο για την οικογένεια του αυτόχειρα όσο και για το Στρατό στο σύνολό του. Αμφότεροι στερούνται ενός νέου, πολλά υποσχόμενου για τον εαυτό του, την οικογένειά του, το Στρατό, καθώς και για τον ευρύτερο κοινωνικό χώρο της πατρίδας μας.

ΓΕΣ/7^ο ΕΓ

Στατιστικά Στοιχεία για την Ελληνική Κοινωνία

5,36 αυτοκτονίες ανά 100.000 αντρικού πληθυσμού ανά έτος

- ❖ Τρίτη αιτία θανάτου στους νέους έως 30 ετών (μετά τα ατυχήματα και την ουσιοεξάρτηση).
- ❖ Σχέση άνδρες - γυναίκες 4:1 (το αντίστροφο ισχύει για απόπειρες).
- ❖ Σύμφωνα με την Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία (ΕΨΕ) το ποσοστό αυτοκτονιών είναι κατά πάσα πιθανότητα διπλάσιο του αναγραφόμενου λόγω κοινωνικών και θρησκευτικών προκαταλήψεων. Σε πολλές αυτοκτονίες αναγράφεται σαν αιτία θανάτου πτώση λόγω ατυχήματος, ανακοπή και άλλα.
- ❖ Οι γυναίκες παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά κατάθλιψης και δέχονται περισσότερες κοινωνικές πιέσεις, γιατί και κάνουν περισσότερες απόπειρες. Επιλέγουν, όμως, ήπια μέσα, συνήθως φάρμακα τα οποία σπάνια οδηγούν στο μοιραίο, σε αντίθεση με τους άντρες που επιλέγουν συνήθως πυροβόλα όπλα ή πτώση από μεγάλο ύψος.

Στατιστικά Στοιχεία για τις ΕΑ

5,84 αυτοκτονίες ανά 100.000 προσωπικά ανά έτος.

- ❖ Παρατηρείται σημαντική αύξηση των αυτοκτονιών προς το τέλος της θητείας όπου η «πίεση» από το στρατιωτικό περιβάλλον είναι σαφώς μειωμένη και ο στρατιώτης υπηρετεί συνήθως κοντά στον τόπο καταγωγής του. Αυτό δύναται να ερμηνευθεί ως αναζωπύρωση προϋπαρχόντων οικογενειακών και κοινωνικών προβλημάτων όσο πλησιάζει ο χρόνος απόλυσης.
- ❖ Το τέλος των σπουδών και της θητείας συμβολίζουν το τέλος της εφηβείας και το πέρασμα στην ενήλικη ζωή. Πιθανόν τα άτομα αυτά είναι ανέτοιμα για αυτή την μετάβαση και παρουσιάζουν αυξημένη αυτοκτονικότητα.
- ❖ Το μορφωτικό επίπεδο των αυτόχειρων είναι χαμηλό και αυτό ενισχύει την άποψη των προϋπαρχόντων χρόνιων οικογενειακών και κοινωνικών προβλημάτων.
- ❖ Η απόκρυψη προηγούμενου ιστορικού ψυχικής νόσου είναι ιδιαίτερα συχνή στους στρατευσίμους, συχνά μάλιστα με διακοπή της θεραπείας προκειμένου να ολοκληρωθεί η θητεία χωρίς να γίνει αντιληπτή η πάθηση.
- ❖ Οι ψυχικές διαταραχές με τη μεγαλύτερη επικινδυνότητα είναι η διπολική διαταραχή, η κατάθλιψη και η σχιζοφρένεια. Το αλκοόλ είναι η πιο επικίνδυνη ουσία (ακόμα και σε κοινωνικούς πότες).
- ❖ Στην πράξη σε κάθε συντελεσμένη αυτοκτονία έχουμε τη συνεργική δράση πολλών διαφορετικών παραγόντων κινδύνου σε μια χρονικά περιορισμένη περίοδο. Η συντονισμένη επίδραση αυτών των παραγόντων φαίνεται να υπερπηδά τα όρια και της αντοχής του αυτόχειρα.
- ❖ Οι οπλίτες συνάδελφοι του αυτόχειρα αποτελούν την πλέον αξιόπιστη πηγή πληροφόρησης. Οι οικογένειες και το ευρύτερο οικείο περιβάλλον συχνά αρνούνται πλήρως την ύπαρξη προϋπαρχόντων προβλημάτων, πιθανόν σαν προσπάθεια αποενοχοποίησης.
- ❖ Τα συχνότερα εξωτερικά αίτια-αφορμές που οδήγησαν σε αυτοκτονία αφορούν προβλήματα ερωτικών σχέσεων και χρόνια σοβαρά οικογενειακά προβλήματα.

Νερό, το ζωογόνο αίμα του πλανήτη

Άχρωμο, άοσμο, άγευστο και χωρίς θερμίδες, το νερό είναι ουσιώδες για κάθε ζωή στη γη. Κανένας άνθρωπος, ζώο ή φυτό δεν μπορεί να ζήσει χωρίς αυτό. Από τους ελέφαντες μέχρι και τα μικρόβια, το νερό είναι απαραίτητο, και δεν υπάρχει υποκατάστατο. Ο καθένας από τους πέντε δισεκατομμύρια και πλέον ανθρώπους στη γη χρειάζεται να καταναλώνει, σε υγρά και σε τροφή, περίπου 2,5 λίτρα νερό κάθε μέρα για να παραμένει υγιής.

Μόνο το 3% του νερού του πλανήτη είναι πόσιμο, όχι αλμυρό. Σχεδόν όλο αυτό το πόσιμο νερό -περίπου το 99%- είναι δεσμευμένο στους παγετώνες και στα παγοκαλύμματα ή βρίσκεται βαθιά κάτω από την επιφάνεια της γης. Μόνο το 1% είναι άμεσα διαθέσιμο στην ανθρωπότητα. Το 1% δεν φαίνεται να είναι

ξανά στα επόμενα 20 χρόνια.

Έτσι το φαινόμενο της λειψυδρίας δεν αποτελεί σενάριο επιστημονικής φαντασίας, ούτε είναι πρόβλημα μόνο για τις χώρες της Αφρικής. Η ανομβρία πλήττει τη χώρα μας αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη. Η έλλειψη βροχής του χειμώνα αλλά και του φθινοπώρου έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα στις καλλιέργειες και όχι μόνο.

ΓΟΤΕΡΟ ΑΠΟ 500 m³ ανά άτομο, ανά έτος. Η λειψυδρία βρίσκεται ανάμεσα στα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν από πολλές κοινωνίες και από τον «Κόσμο» του 21ου αιώνα. Η χρήση του νερού έχει αυξηθεί ξεπερνώντας ΚΑΤΑ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ το ρυθμό αύξησης του πληθυσμού τον τελευταίο αιώνα, και παρόλο που δεν υπάρχει παγκόσμια λειψυδρία γενικότερα, όλο και περισσότερες περιοχές έχουν κατά περιόδους λειψυδρία. 1.800 εκατομμύρια ανθρώπων προβλέπεται ότι θα ζήσουν σε χώρες ή περιοχές με ΠΛΗΡΗ λειψυδρία μέχρι το 2025, και δύο τρίτα του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζουν κάτω από δύσκολες συνθήκες.

Το ΓΕΣ, ευαισθητοποιημένο στον τομέα αυτό, προκειμένου να συμβάλει προς την κατεύθυνση μείωσης

πολύ. Υπάρχει περίπτωση να μας τελειώσει το πόσιμο νερό; Πιθανώς όχι. Σύμφωνα με τους επιστήμονες, ακόμη και αυτό (το 1%), αν κατανεμηθεί ομοιόμορφα σε όλον τον κόσμο και χρησιμοποιηθεί ορθολογιστικά, θα είναι αρκετό για να συντηρήσει δύο ή τρεις φορές τον τωρινό παγκόσμιο πληθυσμό. Η ανομοιόμορφη κατανομή του νερού περιπλέκεται από ένα ακόμη πρόβλημα: Καθώς μεγαλώνει ο πληθυσμός, το ίδιο συμβαίνει και με τη ζήτηση του νερού. Οι παγκόσμιες βροχοπτώσεις παραμένουν σχεδόν σταθερές, αλλά ο πληθυσμός αυξάνεται. Η κατανάλωση νερού έχει διπλασιαστεί τουλάχιστον δύο φορές στον αιώνα μας και κάποιοι υπολογίζουν ότι θα μπορούσε να διπλασιαστεί

Πώς καταγράφεται όμως η λειψυδρία;

ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ σημειώνεται όταν οι ποσότητες του νερού που αφαιρούνται από τις λίμνες, τα ποτάμια ή το υπέδαφος, είναι τόσο μεγάλες, ώστε οι προμήθειες νερού δεν επαρκούν πλέον στην ικανοποίηση όλων των ανθρωπίνων αναγκών ή των αναγκών του οικοσυστήματος, επιφέροντας αυξημένο ανταγωνισμό ανάμεσα στις πιθανές απαιτήσεις.

Η λειψυδρία έχει οριστεί επίσης ως η κατάσταση κατά την οποία η διαθεσιμότητα νερού σε μια χώρα ή μια περιοχή είναι ΚΑΤΩ των 1000 m³/άτομο/έτος. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές περιοχές στον κόσμο που βιώνουν πολύ μεγαλύτερη έλλειψη, ζώντας με λι-

της κατανάλωσης ύδατος, έχει εκδώσει κατ'επανάληψη διαταγές για το θέμα και κυρίως μετά την παρατηρηθείσα μείωση των βροχοπτώσεων του τελευταίου έτους και των ενδεχόμενων επιπτώσεων. Πρέπει να τονισθεί ότι η διαχείριση του ύδατος δεν αποτελεί μόνο ευθύνη της Πολιτείας, αλλά ενός εκάστου.

Το ΓΕΣ αναμένει την κατανόηση του προβλήματος και την άμεση ανταπόκριση από όλο το προσωπικό του Στρατού Ξηράς για τη μείωση των ποσοστών κατανάλωσης, καθώς η λειψυδρία είναι ένα φαινόμενο πολύ επικίνδυνο για όλους μας και πολύ περισσότερο για τη φύση μας. Μόνο το νερό δίνει ζωή και χωρίς αυτό δεν υπάρχει ζωή.

ΓΕΣ/7° ΕΓ

Πρόγραμμα παραθερισμού σε κατασκηνώσεις για τα παιδιά των Στελεχών του Στρατού Ξηράς και των Μονίμων Υπαλλήλων

Για μια ακόμη χρονιά το ΓΕΣ υλοποιεί το πρόγραμμα παραθερισμού των παιδιών των στελεχών και των υπαλλήλων του Στρατού σε παιδικές κατασκηνώσεις, πρόγραμμα που ξεκίνησε το 2001. Ο παραθερισμός πραγματοποιείται σε 3 περιόδους των 22 ημερών, από 16 Ιουνίου έως 24 Αυγούστου 2007 για παιδιά ηλικίας από 8 έως 15 ετών. Ο αριθμός των παιδιών που θα παραθερίσουν φέτος ανέρχεται σε 1200. Οι παιδικές κατασκηνώσεις που θα φιλοξενήσουν τα παιδιά βρίσκονται στους νομούς Αττικής, Μεσσηνίας, Φθιώτιδος, Φωκίδος και Ηλείας. Το πρόγραμμα εντάσσεται στη γενικότερη προσπάθεια του Γενικού Επιτελείου Στρατού για τη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρει στα στελέχη και τις οικογένειές τους. Αποτελεί σαφή ένδειξη της ιδιαίτερης σημασίας που αποδίδει το ΓΕΣ στη μέριμνα για τη δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία των τέκνων των στελεχών, τόσο με την ίδρυση βρεφονηπιακών σταθμών, όσο και με το πρόγραμμα των παιδικών κατασκηνώσεων.

Οι Υπηρεσίες των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών προσφέρονται & μέσω Διαδικτύου

Στα πλαίσια της καλύτερης εξυπηρέτησης του προσωπικού η Διεύθυνση Μέριμνας Προσωπικού του ΓΕΣ γνωστοποίησε με σχετική αλληλογραφία ότι τα γνωστά σε όλους μας Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών διευκολύνουν ακόμη περισσότερο τις συναλλαγές μας με τους δημόσιους φορείς μέσω μιας νέας, πρωτοποριακής, υπηρεσίας. Όλοι οι Πολίτες θα μπορούν πλέον να υποβάλουν τις αιτήσεις Πιστοποιημένων Διαδικασιών στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία on-line, είτε μέσω του τηλεφωνικού κέντρου του Υπουργείου Εσωτερικών (τηλ: 1564), είτε μέσω της ιστοσελίδας των ΚΕΠ (www.kep.gov.gr). Στη σχετική ιστοσελίδα, ο ενδιαφερόμενος δηλώνει από ποιο Κ.Ε.Π. θέλει να παραλάβει το πιστοποιητικό του, όπου γίνεται και ο έλεγχος ταυτοπροσωπίας του αιτούντος. Σημειώνεται ότι η υπηρεσία αυτή δεν αφορά -προς το παρόν- πιστοποιητικά για την έκδοση των οποίων χρειάζεται η υποβολή έγγραφων δικαιολογητικών.

Πρόγραμμα αμοιβαίας φιλοξενίας

Για μία ακόμη χρονιά το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ) αποφάσισε την υλοποίηση του προγράμματος αμοιβαίας φιλοξενίας, Ελλήνων και αλλοδαπών Αξκών μετά των συζύγων τους κατά την παραθεριστική περίοδο έτους 2007. Το πρόγραμμα προβλέπει την φιλοξενία στην χώρα μας συνολικά 65 ζευγαριών από Αίγυπτο, Ιορδανία, Βουλγαρία, Αυστρία, Σερβία, Δημοκρατία Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, Ουγγαρία και Μαυροβούνιο, ενώ αντίστοιχα θα φιλοξενηθούν στην Αίγυπτο, Ιορδανία, Βουλγαρία, Αυστρία και Σερβία 55 ζευγάρια Ελλήνων Αξιωματικών. Η διάρκεια της φιλοξενίας με κάθε χώρα έχει καθορισθεί στις δέκα ημέρες.

Το ΓΕΣ δίδει ιδιαίτερη σημασία στην επιτυχία της υλοποίησης του προγράμματος, ώστε οι εντυπώσεις που θα αποκομίσουν οι ξένοι επισκέπτες να είναι άριστες για τις Ένοπλες Δυνάμεις και την πατρίδα μας γενικότερα.

ΓΕΣ/7^ο ΕΓ

Το “Κοινωνικό πρόσωπο” του Στρατού

Τα προγράμματα του ΓΕΣ που αφορούν την κοινωνική προσφορά, έχουν στόχο την ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ της κοινωνίας και των Ενόπλων Δυνάμεων. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκαν ως τώρα τα παρακάτω μέτρα και δράσεις:

Στα πλαίσια προληπτικής ιατρικής:

❖ Διατέθηκε στρατιωτικό ιατρικό προσωπικό όλων των ειδικοτήτων και κινητά ιατρεία του Στρατού, για εξέταση κατοίκων ορεινών περιοχών, νήσων του Αιγαίου Πελάγους, εξετάστηκαν 4698 ασθενείς μεταξύ των οποίων πολίτες των περιοχών και παιδιά.

❖ Διατέθηκαν συνολικά 13 ασθενοφόρα και 237 στρατιωτικοί ιατροί για υγειονο-

μική εξέταση - διακομιδή πολιτών και κάλυψη αθλητικών αγώνων.

❖ Πραγματοποιήθηκαν 3 διαλέξεις στη Θράκη με θέμα «Οστεοπόρωση, πρόληψη - αντιμετώπιση».

❖ Συγκεντρώθηκαν 3.156 φιάλες αίματος από αιμοδοσία στελεχών και οπλιτών.

Το κόστος της προσφοράς στην υγεία ανήλθε στο ποσό των 98.989 €.

Για την οργάνωση ψυχαγωγικών - πολιτιστικών εκδηλώσεων:

❖ Διατέθηκε στρατιωτική μουσική και στρατιωτικές λέσχες, για πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων φιλανθρωπικού χαρακτήρα. Επίσης διατέθηκαν τμήματα αποδόσεως τιμών, προσωπικό, υλικά και μέσα για την τέλεση διαφόρων εκδηλώσεων Τοπικών Φορέων.

❖ Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις

και προσφορά γλυκισμάτων σε Ιμάμηδες της Θράκης και 2 μουσικές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή των τοπικών φορέων στην Περιοχή Ευθύνης Β'ΣΣ.

Το κόστος της προσφοράς σε πολιτιστικές εκδηλώσεις ανήλθε στο ποσό των 38.252 €.

Η προσφορά για την παιδεία και τον αθλητισμό περιελάμβανε ενημέρωση μαθητών και σπουδαστών για το έργο και την αποστολή του Στρατού, κατά τις επισκέψεις σχολείων σε στρατόπεδα, στα πλαίσια των ενημερώσεών τους για τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

❖ Διατέθηκαν σκοπευτήρια, πεδία βολής και ποδοσφαιρικά γήπεδα.

❖ Προσφέρθηκαν σχολικά είδη και είδη ρουχισμού καθώς και Η/Υ σε διάφορα σχολεία της χώρας.

❖ Πραγματοποιήθηκε οικονομική ενίσχυση 3400€ από τα στελέχη της 98 ΑΔΤΕ στο σύλλογο ΑΜΕΑ «Κυψέλη», κατά τον τηλεμαραθώνιο που διενεργήθηκε για τη

συγκέντρωση χρημάτων για την ανέγερση νέου κτιρίου.

Το κόστος της προσφοράς στην παιδεία και τον αθλητισμό ανήλθε στα 22.707 €.

❖ Διατέθηκαν συνολικά 20 οχήματα - μηχανήματα Μηχανικού και 139 άτομα, για διάφορα έργα υποδομής όπως εργασίες διαμορφώσεως-συντηρήσεως αγροτικών δρόμων και περιβαλλόντων χώρων.

❖ Συντάχθηκε μελέτη επί ωφελεία ΥΠΕΣΔΑ, για τη δημιουργία Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), στο Στρδο

«ΠΑΠΑΓΟΥ».

❖ Ενισχύθηκε η γέφυρα τύπου «ΜΠΕΛΕΥ» στην Κεφαλονιά για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής.

❖ Διαμορφώθηκε ο περιβάλλον χώρος στα δημοτικά σχολεία στα χωριά ΜΙΡΑΣΗ και CRINILO και διαμορφώθηκε το γήπεδο ποδοσφαίρου στο χωριό TRN, στο Κόσσοβο.

Το συνολικό κόστος της προσφοράς ανήλθε στο ποσό των 20.712 €.

❖ Διατέθηκαν στρατιωτικοί ιερείς και οπλίτες ιεροψάλτες, για τέλεση Θείας Λειτουργίας σε Ιερούς Ναούς περιοχών της Θράκης και νήσων του Αιγαίου. Προσφέρθηκαν τρόφιμα, ρουχισμός και εκπαιδευτικά υλικά για ενίσχυση απόρων οικογενειών, σχολείων και κοινωνικών ιδρυμάτων.

❖ Διατέθηκαν αξκίο πυροτεχνουργοί και ΟΝ/ΤΕΝΕ για εξουδετέρωση και καταστροφή πυρομαχικών σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

❖ Διατέθηκε ανθρωπιστική βοήθεια στα χωριά GERANJA, COSUTOVO ΚΑΙ BABLJAK.

❖ Διατέθηκε μουσειακός οπλισμός στο Δήμο Υπάτης, στο Αργυράκειο Πολεμικό Εθνολογικό Μουσείο και στο Εθνικό Ιστορικό μουσείο.

❖ Πραγματοποιήθηκε δένδροφύτευση στην Περιοχή Ευθύνης της 95 ΑΔΤΕ.

Το συνολικό κόστος της προσφοράς στις λοιπές δραστηριότητες του Στρατού ανήλθε στο ποσό των 50.474 €.

Το συνολικό κόστος της Κοινωνικής Προσφοράς του Στρατού Ξηράς για το πρώτο 3μηνο του έτους 2007, ανήλθε στο ποσό των 231.134 €, υπολογιζόμενης της αξίας των υλικών που διατέθηκαν, των καυσίμων και αναλωσίμων που καταναλώθηκαν και των ωρών απασχολήσεως του προσωπικού.

ΓΕΣ/7° ΕΓ

299 ΚΙΧΝΕ

Η επιστροφή από το Αφγανιστάν

Στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής βοήθειας προς την κυβέρνηση και το λαό του Αφγανιστάν η ανάπτυξη του 299 ΚΙΧΝΕ στην Ελληνική Δύναμη Αφγανιστάν (ΕΛΔΑΦ-2) στην Καμπούλ, ήταν ένα πρωτόγνωρο για τα Ελληνικά δεδομένα εγχείρημα, το οποίο χάρις στο ζήλο, την εργατικότητα και την υπευθυνότητα της Διοίκησης και των στελεχών στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία.

Μετά από απόφαση του ΚΥΣΕΑ τον Ιανουάριο 2007 πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 2007, ύστερα από 2ετή παραμονή στην ευαίσθητη περιοχή της Καμπούλ στο Αφγανιστάν, ο επαναπατρισμός του 299 ΚΙΧΝΕ (Κινητό Χειρουργικό Νοσοκομείο Εκστρατείας). Προηγήθηκε μια περίοδος εντατικής προετοιμασίας και οργάνωσης, που οδήγησαν στην πλήρη επιχειρησια-

κή λειτουργία του 299 ΚΙΧΝΕ, από τις 17 Αυγούστου 2005. Η έδρα του ήταν στο Διεθνές Αεροδρόμιο της Καμπούλ (Kabul International Airport- KAIA).

Το 299 ΚΙΧΝΕ αναπτύχθηκε ως Ιατρονοσηλευτική Μονάδα και Σταθμός Υποδοχής Διακομιζόμενων (ΣΥΔ) για όλο το προσωπικό του Στρατηγείου της ISAF.

Αποστολή

Η οργάνωση του 299 ΚΙΧΝΕ στην περιοχή του Αφγανιστάν είχε ως αποστολή:

❖ Την Υγειονομική Υποστήριξη στο προσωπικό της ISAF που είναι εντεταγμένο στην στρατιωτική πλευρά του διεθνούς αερολιμένα της Καμπούλ (KAIA).

❖ Την Υγειονομική Υπηρεσία καθώς και υπηρεσίες Σταθμού Υποδοχής Διακομιζόμενων (ΣΥΔ) στο διερχόμενο προσωπικό χωρών του ΝΑΤΟ δια μέσου του Διεθνούς Αεροδρομίου της Καμπούλ, καθώς και άλλων χωρών μέλών του ΝΑΤΟ που διαθέτουν δυνάμεις στην ISAF και τέλος στο προσωπικό της Διοίκησης Διασυμμαχικών Δυνάμεων Αφγανιστάν.

❖ Την Υγειονομική Υποστήριξη μόνο σε περιπτώσεις επείγουσες (που ενέχουν κίνδυνο απώλειας ζωής ή μέλους σώματος) σε:

- ❖ Αφγανούς υπηκόους
- ❖ Στα μέλη των υπηρεσιών της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στο Αφγανιστάν.
- ❖ Στα μέλη της Αποστολής του ΟΗΕ στο Αφγανιστάν (UNAMA).
- ❖ Στα μέλη Διεθνών Μη Κυβερνητικών Οργανισμών (NGOs) που δραστηριοποιούνται στο Αφγανιστάν.

Πρόσφατα, οργάνωσε μία εκπαίδευση ειδικευμένων Αφγανών ιατρών πολιτικών νοσοκομείων.

Η κοινωνική προσφορά του 299 ΚΙΧΝΕ από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ως και το τέλος 1^{ου} τριμήνου του 2007 συνοψίζεται στα παρακάτω:

Εξετάσθηκαν στα εξωτερικά ιατρεία 3.433 ασθενείς, εκ των οποίων:

- ❖ Ελληνικό προσωπικό 64
- ❖ Προσωπικό ISAF 1.829
- ❖ Αφγανοί πολίτες 1.027
- ❖ Λοιποί 513
- ❖ Πραγματοποιήθηκαν 56 χειρουργικές επεμβάσεις.
- ❖ Διενεργήθηκαν 1.899 εργαστηριακές εξετάσεις
- ❖ Διακομιδές 82
- ❖ Πραγματοποιήθηκαν 2.299 κτηνιατρικές δραστηριότητες.

ΓΕΣ/ΔΥΓ

Ψυχολογική Υποστήριξη στις ειρηνευτικές αποστολές πριν τη μετάβαση & κατά την επιστροφή

Οι συμμετέχοντες σε ειρηνευτικές αποστολές έχουν ρόλο περισσότερο αστυνομικής δύναμης, κάτι το οποίο είναι αντίθετο προς την εκπαίδευση που έχουν κάνει. Από την άλλη μεριά, στην πράξη, η διατήρηση της ειρήνης είναι μια συνεχής επίπονη διαδικασία και το προσωπικό των αποστολών εκτίθεται διαρκώς σε μια απρόσμενη και ανεξέλεγκτη απειλή για τη ζωή του σε μια ιδιότυπη «ζώνη μάχης». Υπό αυτές τις καταστάσεις η πειθαρχία των επαγγελματιών στρατιωτών και οι αμυντικές και επιθετικές του ικανότητες

είναι απαραίτητες. Το προσωπικό σαν προσόντα χρειάζεται να δείχνει μεγάλη υπομονή και αμεροληψία και σε κάθε κατάσταση ουδετερότητα. Προσόντα που μέχρι τώρα δεν ήταν απαραίτητα στην επιλογική διαδικασία του στρατιωτικού προσωπικού.

Τα πιο συχνά προβλήματα του προσωπικού που μεταβαίνει στις αποστολές αυτές οφείλονται στη σύγχυση του ρόλου του. Ο παλιός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Dag Hammarskjöld έχει επανειλημμένως πει ότι: «Η διατήρηση της ειρήνης δεν είναι δουλειά για στρατιώτες, αλλά μόνο στρατιώτες μπορούν να την κάνουν».

Σημαντικά πεδία πάνω στα οποία θα πρέπει το προσωπικό να ενημερωθεί - εκπαιδευτεί είναι: η ενημέρωση για τις εικόνες (εξαθλιωμένοι άνθρωποι, ανθρώπινες ακρότητες) που θα αντιμετωπίσει κάποιος και για τα συναισθήματα που θα βιώσει χωρίς να μπορεί να παρέμβει ουσιαστικά. Επίσης, απαραίτητες είναι οι δεξιότητες που χρειάζεται για επιβίωση στην ομηρεία, η καλλιέργεια διαπραγματευτικών ικανοτήτων σε εχθρικό περιβάλλον, η διαχείριση του άγχους και της κόπωσης.

Η προετοιμασία για τον αποχωρισμό του από την οικογένεια, για το άγχος του και πώς να το διαχειρίζεται καθώς και η μέριμνα για την επίλυση οποιουδήποτε προβλήματος οικογενειακού (θέματα υγείας μελών οικογενείας) αποτελούν σημαντικούς άξονες προετοιμασίας για το προσωπικό των αποστολών.

Στην πλειονότητα των ατόμων που έχουν εκτεθεί σε προηγούμενες αγχώδεις καταστάσεις στις οποίες έχουν αντεπεξέλθει, έχουν αναπτύξει προσαρμοστικούς μηχανισμούς και πιο ευέλικτα μοντέλα συμπεριφοράς. Το επίπεδο εκπαίδευσης του προσωπικού καθώς και η προηγούμενη εμπειρία τους σε τέτοιου είδους αποστολές αποτελούν σημαντικές προϋποθέσεις για την επιλογή του προσωπικού.

Η επιλογή της Διοίκησης, η συνοχή και το ηθικό της μονάδας, η ανάθεση και διανομή των καθηκόντων με δίκαιο

τρόπο, η επαρκής γνώση υλικών, μέσων και οπλισμού καθώς και η ετοιμότητα για αντιμετώπιση επικίνδυνων καταστάσεων, αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες για την πρόληψη των ψυχολογικών επιπτώσεων στο προσωπικό των ειρηνευτικών αποστολών πριν να αναπτυχθούν στο πεδίο των επιχειρήσεων.

Κατά την ανάπτυξη του προσωπικού στις ειρηνευτικές αποστολές, ο ενδελεχής έλεγχος για την υγεία του που έγινε πριν, οι δυνατότητες υγειονομικής υποστήριξης που θα έχει η μονάδα που θα αναπτυχθεί, η δυνατότητα των διακομιδών που θα έχει, η συνεχιζόμενη ψυχοκοινωνική υποστήριξη στα μέλη των οικογενειών που έμειναν πίσω, η δυνατότητα εκτέλεσης των θρησκευτικών καθηκόντων του και η συμβουλευτική υποστήριξη είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση με παραγωγικό τρόπο των εκδηλώσεων άγχους

που θα παρουσιάσει το προσωπικό.

Η αντίδραση του ατόμου στο ψυχοτραυματικό γεγονός είναι ίσως ο σημαντικότερος παράγοντας για την ανάπτυξη ή όχι μελλοντικών προβλημάτων προσαρμογής στο κοινωνικό σύνολο. Η διαβεβαίωση ότι αυτά που αισθάνεται είναι φυσιολογικές αντιδράσεις απέναντι σε αφύσικα γεγονότα και ότι μπορεί να υπάρχουν μέρες ή εβδομάδες ψυχικής έντασης μετά το γεγονός είναι πρωταρχικής σημασίας.

Ψυχοτραυματικό γεγονός που προκαλεί αναμνήσεις που δεν μπορούν να ξεχαστούν ή αντίθετα προκαλεί αδυναμία ανάκλησης στη μνήμη καθώς επίσης αναμνήσεις που κατακλύζουν τη σκέψη εν αιθρία, είναι ένδειξη αντιμετώπισης από ειδικούς. Η έγκαιρη εντόπιση - αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών καθώς και ο χρόνος παραμονής στην αποστολή αποτελούν σημαντικούς προληπτικούς παράγοντες για την πρόληψη εμφάνισης μελλοντικά μετατραυματικής διαταραχής γιατί, η συνεχιζόμενη για μεγάλο χρονικό διάστημα έκθεση στο άγχος προκαλεί κατάρρευση στο σώμα και στη σκέψη. Οι συνηθισμένοι και λογικοφανείς τρόποι που κάποιος χρησιμοποιεί για να προσαρμοστεί με το γεγονός όπως το να προσπαθεί να αποφύγει επαφή με ανθρώπους, μέρη και σκέψεις που του θυμίζουν το γεγονός, να διακόψει οποιαδήποτε συναισθηματική σχέση με συναδέλφους του, να είναι σε ετοιμότητα ή υπερεπαγρύπνιση για να αποφύγει τέτοια γεγονότα πετυχαίνουν το αντίθετο αποτέλεσμα.

Τότε το ψυχοτραυματικό γεγονός καθορίζει τον τρόπο ζωής όσο και αν προσπαθεί να απομακρυνθεί από αυτό.

Στόχος της ψυχολογικής υποστήριξης στην επιστροφή του προσωπικού είναι να αναδειχθεί ένας αποτελεσματικός μηχανισμός προστασίας της ικανότητάς του, ώστε να επιστρέψει στο πριν την αποστολή επίπεδο λειτουργικότητας με την κατάλληλη υποστήριξη στο μέλος που χρειάζεται βοήθεια.

Μετά την επιστροφή από την αποστολή πρέπει να προετοιμαστεί στους παρακάτω άξονες:

- ◊ Επανένταξη - επανένωση με την οικογένεια
- ◊ Κοινωνική προσαρμογή
- ◊ Επανένταξη στην ρουτίνα των στρατιωτικών καθηκόντων μετά το διά-

στημα επίπονης υπηρεσίας, όπου υπάρχουν διαφορετικές δραστηριότητες από αυτές που υπάρχουν στις επιχειρήσεις.

Η ψυχολογική υποστήριξη κατά την επιστροφή πρέπει να περιλαμβάνει ψυχοεκπαίδευση του ίδιου και της οικογένειας σε σχέση με το πώς θα επανεγκαθιδρυθούν οι δεσμοί τους, η προσμονή του καθενός είναι διαφορετική.

Αντιθέσεις σε σχέση με την Προσμονή του Στρατιώτη:

- ◊ Ακόμη και αν έχεις ανάγκη να μιλήσεις για τις εμπειρίες σου η οικογένειά σου μπορεί να μην έχει
- ◊ Ρόλοι μπορεί να έχουν αλλάξει σε σχέση με πριν σε μικρά καθημερινά καθήκοντα μέσα στην οικογένεια.
- ◊ Διαπροσωπική επικοινωνία μπορεί να είναι δύσκολη μετά από ένα διάστημα αποχωρισμού.
- ◊ Το να αισθάνεσαι κοντά με τον άλλον μπορεί να μην υπάρχει αρχικά.
- ◊ Τα παιδιά μετά από διαστήματα αποχωρισμού μπορεί να είναι πιο ανεξάρτητα και μπορεί να έχουν ανάγκη για περισσότερο χώρο.
- ◊ Μπορεί να χρειαστεί να αλλάξεις τις απόψεις σου σχετικά με τις προτεραιότητες που υπάρχουν στην οικογένεια.

Αντιθέσεις σε σχέση με την Προσμονή της Συντρόφου:

- ◊ Οι στρατιώτες μπορεί να έχουν αλλάξει
- ◊ Οι στρατιώτες μπορεί να αισθάνονται περιορισμένοι ή κλειστοφοβικοί κάποιες μέρες και μπορεί να χρειάζονται διάστημα για να αισθάνονται άνετα.
- ◊ Οι στρατιώτες πολλές φορές ενοχλούνται από την καθημερινή φασαρία ή από άτομα του σπιτιού.
- ◊ Μπορεί να χρειάζονται χρόνο για να ξαναβρούν τις παλιές συνήθειες του ύπνου τους.

◊ Συχνά αισθάνονται έξω από τα νερά τους και χρειάζονται χρόνο για να προσαρμοστούν.

◊ Μπορεί να πληγώνονται όταν τα μικρά παιδιά αργούν να τους αγκαλιάσουν και έχουν διάφορες συναισθηματικές αντιδράσεις.

Αντιδράσεις των Παιδιών:

- ◊ Παιδιά κάτω του έτους μπορεί να κλαίει όταν τα παίρνεις αγκαλιά.
- ◊ Μεγαλύτερα μπορεί να μην σε γνωρίσουν αρχικά και να κρύβονται από σένα.
- ◊ 3 - 5 χρονών μπορεί να σε φοβούνται
- ◊ 6 - 12 χρονών μπορεί να ζητούν περισσότερο χρόνο από σένα από ό,τι παιδιά άλλης ηλικίας.
- ◊ Στην εφηβεία μπορεί να φαίνονται σκυθρωπά και να μην δείχνουν κανένα ενδιαφέρον για σένα.
- ◊ Μερικά παιδιά μπορεί να δείχνουν πολύ αγχωμένα, φοβούμενα ότι δεν πληρούν τις προσδοκίες σου γι' αυτά.
- ◊ Μπορεί να έχουν συμπτώματα κακοδιάθεσης ή αρρώστιας.
- ◊ Μπορεί να είναι αφοσιωμένα στο σύζυγο που μένει σπίτι.

ΓΕΣ/ΔΥΓ

Η τέχνη της Ξιφασκίας στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Ένα από τα πρώτα πολεμικά όπλα που χρησιμοποιήσε ο άνθρωπος από τα προϊστορικά ακόμα χρόνια είναι το ξίφος. Αρχικά από χαλκό, έπειτα από ορείχαλκο και αργότερα από σίδηρο, το ξίφος υπήρξε το παλιότερο και κυριότερο αγχέμαχο (από το άγχι = κοντά και μάχομαι) όπλο των αρχαίων Ελλήνων.

Στη σημερινή εποχή, αν και η τέχνη της ξιφασκίας έχει χάσει λίγο έδαφος, όμως εξακολουθεί να διδάσκεται. Ένα από τα παραδοσιακότερα αθλήματα των Ελλήνων, όπως είναι η ξιφασκία, δε θα μπορούσε να λείπει από τα μαθήματα της τετραετούς εκπαίδευσης της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων. Η άσκησή της δυναμώνει την ψυχραιμία, το θάρρος, τη μαχητικότητα και την ταχύτητα αντιλήψεως των υποψηφίων Στρατιωτικών. Όταν μάλιστα αποφοιτούν και ονομάζονται Ανθυπολοχαγοί, τους παραδίδεται επίσημα το ξίφος, το οποία αντιπροσωπεύει συμβολικά τα όπλα που προορίζονται να τιμήσουν και αποτελεί ένδειξη ένταξής τους στο Σώμα των Αξιωματικών.

Η σύγχρονη ξιφασκία περιλαμβάνει τρία διαφορετικά είδη όπλων.

Το πρώτο από αυτά, τη σπάθη, όπου η έγκυρη επιφάνεια και ο τρόπος που δίνεται το χτύπημα είναι πιστή μεταφορά των έφιππων συμπλοκών των παλιότερων χρόνων. Κατ'αυτόν τον τρόπο, τα χτυπήματα δίνονται με την κόψη του σπαθιού, από τη μέση και πάνω, σαν ένας άτυπος ηθικός κώδικας που ήθελε την εξόντωση του αντιπάλου καβαλάρη, χωρίς να τραυματιστεί το άλογο. Έτσι η σπάθη συνεχίζει την παράδοση εκατοντάδων ετών.

Το δεύτερο είδος όπλου της ξιφασκίας, το ξίφος μονομαχίας, έγκειται στο ότι έγκυρη επιφάνεια θεωρείται όλο το σώμα. Είναι απεικόνιση της μεσαιωνικής μονομαχίας, για λόγους τιμής, για μια γυναίκα κ.λπ., όπου αρκούσε ο ένας εκ των δύο να «ματώσει» τον αντίπαλό του σε οποιοδήποτε σημείο του σώματος, προκειμένου να καταστεί νικητής.

Το τρίτο και τελευταίο είδος είναι το ξίφος ασκήσεως, όπου η έγκυρη επιφάνεια

και τα τρία είδη όπλων της ξιφασκίας (σπάθη, ξίφος μονομαχίας, ξίφος ασκήσεως), με μεγάλο αριθμό συμμετοχής Ευελπίδων στην ομάδα (20 έως 30 Ευελπίδες) και με αξιόλογες επιτυχίες. Νικητές στα πανελλήνια πρωταθλήματα ξιφασκίας ανδρών των δεκαετιών 1960 έως 1980 υπήρξαν, ανάμεσα σε άλλους και οι Γουσόπουλος, Εμμανουηλίδης και Πασχαλίδης. Την εποχή εκείνη η ομάδα ξιφασκίας της ΣΣΕ ήταν ο φόβος και ο τρόμος όλων των αθλητών.

Η άνοδος των αθλητικών σωματείων πανελληνίως, όπου πολλές ομάδες ξεκίνησαν από στρατιωτικούς (Φλώρινα), είχε ως αποτέλεσμα να δυσκολεψει ο πρωταθλητισμός στη ΣΣΕ.

Παρόλα αυτά οι επιτυχίες δε μειώθηκαν. Στις νέες εγκαταστάσεις της ΣΣΕ, στη Βάρη Αττικής, με προπονητή-καθηγητή τον κ. Μουίκη Γεράσιμο, η ομάδα ξιφασκίας συνεχίζει τις διακρίσεις της με

πρόσφατη τους αγώνες με την ομάδα ξιφασκίας της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών της Τουρκίας, όπου κατέκτησε την πρώτη, τρίτη και τέταρτη ατομική θέση.

Μυστικό για την επιτυχία δεν υπάρχει... απλώς θέληση, όρεξη για πολύωρη προπόνηση και το σπουδαιότερο, αγάπη για το άθλημα της ξιφασκίας. Μόνο έτσι ένας νεαρός Ευέλπις θα μεταμορφωθεί σε διάστημα 3-4 ετών σε ξιφομάχο ικανό να συναγωνιστεί τους καλύτερους Έλληνες αθλητές.

ΣΣΕ

είναι ο κορμός. Χρησιμοποιείται λοιπόν για άσκηση, είναι ελαφρύ και στην άκρη του καταλήγει σε κόμβο, για να μην τραυματίζονται οι ασκούμενοι. Για τον ίδιο λόγο, οι ασκούμενοι φορούν προσωπίδα, ειδικά γάντια και κάλυμμα στο στήθος

Η ΣΣΕ διατηρώντας μία ιστορική πορεία 170 και πλέον χρόνων, έχει επιδείξει κατά καιρούς μεγάλο ενδιαφέρον στο κατεχοχόν στρατιωτικό αγώνισμα της ξιφασκίας. Για πολλές δεκαετίες στα κτίρια της παλαιάς Σχολής, στο πεδίο του Άρεως, ο οπλοδιδάσκαλος καθηγητής κ. Κομητούδης Δημήτριος καλλιεργούσε

Αγώνες Τοξοβολίας στη Λαμία

Στα πλαίσια του εορτασμού των «Διακείων», που διεξήχθησαν από 18 έως 22 Απριλίου 2007, η ΜΕΡΥΠ οργάνωσε στο Κλειστό Γυμναστήριο Λαμίας (Χαλκιοπούλειο) την Παρασκευή 20 Απριλίου 2007 Στρατιωτικούς αγώνες Τοξοβολίας, με τη συμμετοχή αθλητών του Στρατού, της ΕΛΑΣ, και του Λιμενικού Σώματος. Η έναρξη των αγώνων έγινε από το Διοικητή της ΜΕΡΥΠ, Υποστράτηγο κο Δημήτριο Κοστογιάννη.

Διεξήχθησαν αγώνες τοξοβολίας Ανδρών και Γυναικών, κατηγορίας Ολυμπιακού Τόξου και Σύνθετου Τόξου.

Στους νικητές και στους συμμετέχοντες αθλητές, απονεμήθηκαν από τον Νομάρχη Φθιώτιδας, εκπροσώπους της Δημοτικής Αρχής Λαμίας και το Στρατηγό Διοικητή της ΜΕΡΥΠ, κύπελλα, αναμνηστικά μετάλλια και τιμητικά διπλώματα.

Νικητές κατά κατηγορία ανακηρύχθηκαν οι παρακάτω αθλητές:

Κατηγορία Ανδρών Ολυμπιακού Τόξου

- ◇ 1^{ος} Στρης Δημητρίου Δημήτριος
- ◇ 2^{ος} ΠΟΠ Δνεας Κατσώρας Νικόλαος
- ◇ 3^{ος} ΕΜΘ Λχιας Μέξης Βασίλειος

Κατηγορία Γυναικών Ολυμπιακού Τόξου

- ◇ 1^{ος} Μον. Λχιας Κάσασαρη Μαρία
- ◇ 2^{ος} Επχιας Πετράτου Γερασιμούλα
- ◇ 3^{ος} Λγος Παπαμιχαήλ Μαρία

Κατηγορία Ανδρών Σύνθετου Τόξου

- ◇ 1^{ος} Σχης Πρωτόπαπας Βασίλειος
- ◇ 2^{ος} Υπαστυνόμος Στεργιόπουλος Απόστολος
- ◇ 3^{ος} Αστυφύλακας Κακαρούχας Αθανάσιος

Κατηγορία Γυναικών Σύνθετου Τόξου

- ◇ 1^{ος} ΕΠΟΠ Δνεας Μωραΐτη Ιωάννα
- ◇ 2^{ος} Ανθλγος Κλωνάρη Κωνσταντίνα
- ◇ 3^{ος} Ανθλγος Σαλούστρου Εμμανουέλα

ΜΕΡΥΠ

Οι Πετοσφαιρίστριες του Στρατού...

Κάθε χρόνο στα πλαίσια του πρωταθλήματος Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας διεξάγεται και το πανελλήνιο πρωτάθλημα πετοσφαίρισης γυναικών. Στο πρωτάθλημα συμμετέχουν αντιπροσωπευτικές ομάδες του Στρατού Ξηράς, Πολεμικής Αεροπορίας, Πολεμικού Ναυτικού, Ελληνικής Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος και Πυροσβεστικού Σώματος, που συγκροτούνται από τα αντίστοιχα Γραφεία Αθλητισμού των Γενικών Επιτελείων και Αρχηγείων.

Η αντιπροσωπευτική ομάδα του Στρατού Ξηράς συγκροτείται με μέριμνα του ΓΕΣ/ΔΕΚΠ κατά τους μηνές Νοε-Δεκ κάθε χρόνο και η συμμετοχή της είναι συνεχής από το 1997. Σε αυτή τη χρονική περίοδο η γυναικεία ομάδα βόλεϊ έχει κατακτήσει 8 χάλκινα μετάλλια.

Η κατάληψη μιας θέσης στα μετάλλια είναι κάτι πάρα πολύ δύσκολο, αν αναλογιστεί κανείς ότι με τα Σώματα Ασφαλείας αγωνίζονται αθλήτριες οι οποίες είναι ενταγμένες σε ομάδες υψηλού επιπέδου (κατηγορίας Α1, Α2 του πανελληνίου πρωταθλήματος) και οι περισσότερες εργάζονται σε ειδικές υπηρεσίες που ασχολούνται αποκλειστικά με τον αθλητικό χώρο.

Όμως σαν ομάδα είμαστε πολύ υπερήφανες γιατί παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε καταφέρνουμε και στεκόμαστε άξια στο πρωτάθλημα κάνοντας μια αξιόλογη πορεία και παρουσία. Ομάδα Πετοσφαίρισης Στρατού Ξηράς (Ναύπακτος 2007).

Αθλήτριες: Λγός (ΥΓ) Φωπιάδου Παρθένα, Ανθστής (ΠΖ) Σταυροπούλου Ελεάνα, Επχίας (ΔΒ) Βαβουλιώτη Χριστίνα, Επχίας (ΕΜ) Πετροπούλου Αλεξία, Επχίας (ΠΒ) Κούβαρη Βασιλική, Επχίας (ΥΠ) Πετράκου Γεωργία, Δνέας (ΥΓ) Τσουλιφίδου Νικολέτα, Δνέας (ΥΓ) Ταταράκη Ελένη, Εύελπης ΙV Καστρινάκη Μαρία, Εύελπης ΙΙΙ Μούτσιου Μυρσίνη.

Προπονητής: Γρηγορακάκης Κυριάκος, **Αρχηγός Αποστολής:** Επχίας (ΦΠΖ) Θωμά Ευαγγελία

ο Λεωνίδας και Δύο Ηρωικές Μορφές

Σε μία εποχή όπου οι αξίες και τα ιδανικά έχουν αλλοιωθεί και η εθνική συνείδηση έχει εξασθενήσει, βασική διέξοδο αποτελεί η επίσκεψη του ιστορικού μας παρελθόντος, το οποίο, χάρη στην ευρεία γνώση και τα αναρίθμητα μηνύματα που διασώζει, θα συντελέσει στον επιτυχή επαναπροσδιορισμό μας. Το Έθνος μας έχει να επιδείξει μία ανεπανάληπτη ιστορική διαδρομή χιλιετηρίδων, στην οποία αποτυπώ-
με ανεξίτηλα φωτεινά χρώματα μία πορεία μεγαλείου, ηρωισμού, αυταπάρνησης και φι-
τριάς. Δύο αξιόλογα παραδείγματα που -αν και σε εντελώς διαφορετική εποχή, αλλά
ίδιο χώρο- σμίλεψαν κοινώς την αγέρωχη Ελληνική ψυχή και γαλούχησαν τις επόμενες
είναι η μάχη των Θερμοπυλών, τον 5^ο π.Χ. αιώνα, και η μάχη της Αλαμάνας, το 1821, με
βασικούς πρωταγωνιστές το Λεωνίδα και τον Αθανάσιο Διάκο, αντίστοιχα.

Ο Λεωνίδας και οι 300: Η μάχη των Θερμοπυλών το 480 π.Χ.

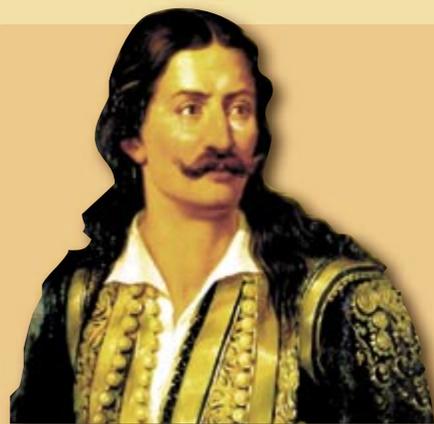
Την Άνοιξη του 480 π.Χ., έφτασε η είδηση στα Ελληνικά στρατεύματα ότι ο Ξέρξης, ο Μέγας Βασιλέας, είχε ξεκινήσει την κάθοδό του από τη Μακεδονία στην Ν. Ελλάδα. Η προώπιση της χώρας στην ξηρά ανατέθηκε στο Βασιλιά της Σπάρτης, Λεωνίδα (508-480 π.Χ.), γιο του Αναξανδρίδη, καταγόμενο από τη δυναστεία των Αγιάδων, ο οποίος στα μέσα του Αυγούστου κατέλαβε το σημαντικότερο γεωστρατηγικό σημείο για την εμπόδιση της διέλευσης των Περσών, δηλ. τα στενά των Θερμοπυλών, με μία μικρή δύναμη έξι χιλιάδων στρατιωτών. Ανάμεσα σε αυτούς, η προσωπική του φρουρά, 300 επίλεκτοι Σπαρτιάτες, και 700 Θεσπιείς που είχαν εκστρατεύσει εθελοντικά. Στο όρος Καλλιδρόμο για την κάλυψη των πλευρών του και την προστασία του μονοπατιού της Ανοπιάς, έστειλε 1000 Φωκείς οπλίτες, χειρισμός που αργότερα αποδείχθηκε εσφαλμένος. Από την άλλη, στο στόλο την αρχηγία θα είχε πάλι

ένας Σπαρτιάτης, ο Ευρυβιάδης, σύμφωνα με το Συνέδριο της Κορίνθου (Φθινόπωρο του 481 π.Χ.), όπου θεμελιώθηκε μία Πανελλήνια Συμμαχία για έναν κοινό αγώνα κατά των βαρβάρων. Επιλέχθηκε το ακρωτήριο Αρτεμισίου στη Βόρεια Ελλάδα, έτσι ώστε στρατός και στόλος να είναι σε θέση να βοηθηθούν μεταξύ τους αποτελεσματικά.

Όταν ο Ξέρξης έφτασε στις Θερμοπύλες, μαθαίνοντας για το μικρό αριθμό των Ελληνικών δυνάμεων, ξαφνιάστηκε με τη συμπεριφορά των Σπαρτιατών, αν και ο Δημάρατος του εξήγησε ότι οι Σπαρτιάτες θα υπερασπιζόνταν το μέρος μέχρι θανάτου και ότι υπήρχε παράδοση να γυμνάζονται και να πλένουν και να χτενίζουν τα μαλλιά τους με ιδιαίτερη προσοχή, όταν επρόκειτο να θέσουν τη ζωή τους σε κίνδυνο. Δεν πείσθηκε από τα λόγια αυτά ο Ξέρξης και καθυστέρησε την επίθεση επί τέσσερις ημέρες, με την ελπίδα ότι οι Έλληνες θα αποσύρονταν τρομοκρατημένοι από τον πολλαπλάσιο όγκο του Περσικού στρατού, αλλά οι προσδοκίες του υπήρξαν μάταιες. Μάλι-

ο Αθανάσιος Διάκος του Ελληνικού Ιδεώδους

στα, όταν έστειλε κήρυκες να διαπραγματευθούν με τον Ελληνικό στρατό, ο ίδιος ο Λεωνίδας προς αιώνια τιμή του απέρριψε οποιαδήποτε δελεαστική πρόταση απόσυρσης του στρατού του και απάντησε: «Για μένα είναι καλύτερο να πεθάνω για την Ελλάδα, παρά να είμαι μονάρχης στους ομοφύλους μου. Όσο για τη χώρα που υπόσχεσαι να μας δώσεις και θα είναι μεγαλύτερη από τη σημερινή Ελλάδα, πρέπει να ξέρεις ότι οι Έλληνες έμαθαν από τους πατέρες τους να αποκτούν εδάφη με την ανδρεία και όχι με τη δειλία» [Διοδ.11.5]. Σύμφωνα με τον Πλάτωνα, πιο ηχηρή ήταν η απάντηση ως προς την παράδοση των όπλων τους: «Μολών λαβέ» (Έλα να τα πάρεις), μία ρήση του βασιλιά Λεωνίδα προς τον αλαζόνα Πέρση Βασιλιά, που έμεινε στην ιστορία παραδειγματίζοντας και εμψυχώνοντας δεκάδες γενιές Ελλήνων.

Στην αρχή, όλα πήγαιναν καλά και ο Περσικός στρατός, ακόμα και αυτοί οι «Αθάνατοι» του Υδάρνη τσάκιζαν τα μούτρα τους στην καλά οργανωμένη άμυνα των Ελλήνων και στη στρατηγική τους υπεροχή, μέχρι που παρατηρήθηκε και ο Ξέρξης να αναπηδά από το θρόνο του τρεις φορές από θυμό και αγωνία. Η συνέχεια όμως είναι γνωστή. Ένας άνδρας από τη Μαλίδα, ονόματι Εφιάλτης, μαρτύρησε στον Πέρση Βασιλιά το μονοπάτι που, διασχίζοντας το βουνό, κατέληγε στις Θερμοπύλες, με αποτέλεσμα όταν οι Έλληνες αντιλήφθηκαν ότι θα κλείνονταν σε θανάσιμο κλοιό, άλλοι αποχώρησαν, άλλοι όμως -οι 300 Σπαρτιάτες και οι αδικημένοι από την ιστορία 700 Θεσπείς- παρέμειναν να υπερασπιστούν με τίμημα την ίδια τους ζωή τη μάχη κατά των βαρβάρων. Τί-

ποτα δεν τους φόβιζε. Ακόμα και όταν κάποιος Τραχίνιος τους προειδοποίησε αναφερόμενος στο μέγεθος του Περσικού στρατού, ότι, όταν ρίχνουν βέλη οι Πέρσες τοξότες κρύβουν τον ήλιο, ο Σπαρτιάτης Διηνεκής απάντησε ότι «αυτά τα νέα είναι ευχάριστα, γιατί έτσι θα πολεμάμε στη σκιά» [Ηροδ.7.226].

Στις 20 Αυγούστου του 480 π.Χ. γράφτηκε ο ένδοξος επίλογος της μάχης. Σκοτώθηκαν χιλιάδες Πέρσες, αλλά, όταν τα Σπαρτιατικά δόρατα έσπασαν, οι Σπαρτιάτες άρχισαν να έχουν απώλειες και ένας από τους πρώτους που έπεσαν, ήταν ο Λεωνίδας. Τέσσερις φορές επιτέθηκαν οι Πέρσες να πάρουν το σώμα του, και τις τέσσερις απωθήθηκαν. Μετά το τέλος της μάχης, ο Ξέρξης έκοψε το κεφάλι του Λεωνίδα και το κάρφωσε σε έναν πάσσαλο -μια βάρβαρη και αχαρκακτήριστη ενέργεια. Ωστόσο, ο Λεωνίδα είχε προξενήσει στο Μεγάλο Βασιλέα πολύ περισσότερα προβλήματα από όσα περίμενε, γεγονός που δε θα του επέτρεπε την επέκτασή του στην Ελλάδα, καθώς αργότερα ο στρατός του κατατροπώθηκε στη ναυμαχία της Σαλαμίνας και τη μάχη των Πλαταιών.

Οι πεσόντες στις Θερμοπύλες, τον Αύγουστο του 480 π.Χ., αποτελούν μέχρι τις ημέρες μας, για ολόκληρη την πολιτισμένη ανθρωπότητα και ιδιαίτερα για τις Ένοπλες Δυνάμεις των κρατών, το ωραιότερο ιστορικό παράδειγμα εθελουσίας, υπακοής στους νόμους της πατρίδας, πειθαρχίας στο πεδίο της μάχης, στρατιωτικής αγωγής και εθνικής αρετής. Στο σημείο όπου έπεσαν, χάραχτηκαν τρία επιγράμματα του Σιμωνίδη: Ένα για τους 4.000 Πελοποννησίους που πάλεψαν με 3.000.000 Πέρσες, ένα για

το μάντη Μεγιστία, που αν και γνώριζε την καταστροφή, έμεινε εθελοντής στο πλευρό του Λεωνίδα, και το πιο ξακουστό προς τιμήν των 300 Σπαρτιατών και του Λεωνίδα: «Ω ΞΕΙΝ, ΑΓΓΕΛΕΙΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ ΟΤΙ ΤΗΔΕ ΚΕΙΜΕΘΑ ΤΟΙΣ ΚΕΙΝΩΝ ΡΗΜΑΣΙ ΠΕΙΘΟΜΕΝΟΙ» (Διαβάτη, μήνυμα να πας στους Λακεδαιμόνιους, ότι σε αυτήν εδώ τη γη πέσαμε και κειτόμαστε στο νόμο τους πιστοί). Για να τιμήσει το Λεωνίδα ο Ελληνικός Στρατός, έδωσε το όνομα του σε ένα Τεθωρακισμένο Όχημα Μεταφοράς Προσωπικού (ΤΟΜΠ), που ανέπτυξε για λογαριασμό του η ΕΛΒΟ, ενώ η 11η Μεραρχία Πεζικού έχει ως έμβλημα τη ρήση του Λεωνίδα «Μολών λαβέ». Με κορυφαίο το ομώνυμο ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη, η μάχη των Θερμοπυλών αποτέλεσε και θα αποτελεί πηγή έμπνευσης για όλους τους επόμενους αιώνες.

Ο Αθανάσιος Διάκος και η μάχη της Αλαμάνας το 1821

Ο θρυλικός αυτός ήρωας του 1821, γεννήθηκε στην Άνω Μουσουνίτσα της επαρχίας Παρνασσίδας το 1788 και το πραγματικό του όνομα ήταν Αθανάσιος Γραμματικός. Όμορφος νέος, φιλομαθής και σεμνός, σε ηλικία μόλις 17 ετών, χειροτονήθηκε διάκονος (διάκος) στο κοντινό μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου της Αρτοτίνας, θέση την οποία εγκατέλειψε γρήγορα, όταν, σύμφωνα με μία παράδοση που αμφισβητείται, σκότωσε έναν Τούρκο αγά, επειδή αυτός λιμπίστηκε τα κάλλη του νέου διάκου. Από εκεί, οδεύοντας προς τα βουνά, εντάχθηκε αρχικά στο σώμα του οπλαρχηγού Γούλα Σκαλτσά, όπου

με το προσωνύμιο Διάκος ξεχώρισε από τους άλλους κλέφτες με την παλικαριά, τη σβελτοσύνη, το νου και την αξιοσύνη του. Αργότερα υπηρέτησε και στο στρατό του Αλή Πασά, σαν πρωτοπαλικάρο του Οδυσσέα Ανδρούτσου, υπεύθυνου για το αρματολίκι της Λιβαδειάς. Φιλοδοξούσε να είναι ο πρώτος που θα επαναστατούσε στη Στερεά Ελλάδα και όντως, μέχρι τα τέλη του Μαρτίου του 1821, κατόρθωσε την απελευθέρωση της Λιβαδειάς, έχοντας από καιρό πιάσει κορόιδο το Χασάν αγά, υποχρεώνοντάς τον να του υπογράψει μπουγιουρντί, ώστε να στρατολογήει ο ίδιος όσους αρματωμένους ραγιάδες ήθελε, προκειμένου δήθεν να προστατέψει τον αγά από τον Οδυσσέα Ανδρούτσο, που βγήκε τάχα «με 10.000 ζορμπάδες στο Μοριά και αλίμονο σε Τούρκους και Ρωμιούς αν έκανε καταπάνω».

Δεν πέρασε πολύς καιρός και ο Χουρσίτ πασάς διέταξε τον Κιοσσέ Μεχμέτ και τον Ομέρ Βρυώνη να κατέβουν απ' τη Θεσσαλία για να χτυπήσουν την Ελληνική Επανάσταση. Στις 17 Απριλίου του 1821, οι δύο Τούρκοι αρχηγοί με μεγάλο ασκέρι 8.000 περίπου ανδρών έφτασαν στο Λιανοκλάδι (δίπλα απ' το Πατρατζίκι, τη σημερινή Υπάτη), τη μοναδική περιοχή της Ανατολικής Στερεάς που δεν είχε ακόμα επαναστατήσει. Εν τω μεταξύ, ο Αθανάσιος Διάκος

και τους οπλαρχηγούς Διοβουνιώτη και Πανουργιά, που είχαν χάσει οχτώ πολύτιμες μέρες δράσης αναζητώντας μάταια τον οπλαρχηγό του Πατρατζικίου, Μήτσο Κοντογιάννη, αποφάσισαν στις 20 Απριλίου να ανακόψουν την Τουρκική προέλαση στη Ρούμελη, με τη λήψη αμυντικών θέσεων κοντά στις Θερμοπύλες. Ο Διοβουνιώτης ανέλαβε να υπερασπιστεί με 400 άνδρες τη γέφυρα του Γοργοπόταμου, ο Πανουργιάς οχυρώθηκε με 600 άνδρες στα υψώματα της Χαλκωμάτας, ενώ ο Διάκος, με περίπου 500 άνδρες (σύνολο Ελληνικού στρατού: 1500) και βοηθούς του τον Καλύβα και το Μπακογιάννη, φύλαγε τη γέφυρα της Αλαμάνας και τα Πουριά, απ' όπου περνούσε ο δρόμος που οδηγούσε στις Θερμοπύλες.

Στις 23 Απριλίου του 1821, όταν πια η πλειοψηφία των Ελλήνων είχε υποχωρήσει και οι Τούρκοι συγκέντρωσαν την επιθετική τους ισχύ εναντίον της Αλαμάνας, ο Διάκος επέλεξε να μείνει και, ως ένας άλλος Λεωνίδας με μόνο 48 άνδρες, να παλέψει μέχρις εσχάτων σε μια απελπισμένη μάχη σώμα με σώμα, λίγες ώρες πριν συντριβούν. Λαβώθηκε όμως από εχθρικό βόλι στο δεξιό ώμο και, αφού πέντε Αλβανοί όρμησαν στο χαρακμά του και τον συνέλαβαν αιχμάλωτο, οδηγήθηκε στις 24 Απριλίου στη Λαμία, στη σκηνή του Ομέρ Βρυώνη. Ο Βρυώνης είχε εντυπωσιαστεί από τον άφοβο οπλαρχηγό

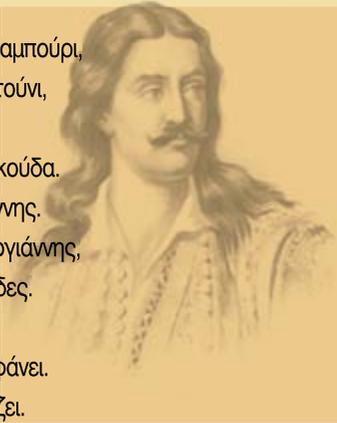
και θέλησε να τον κάνει ανώτερο αξιωματικό στον Οθωμανικό στρατό, αν αλλαξοπιστούσε και ασπαζόταν το Ισλάμ. Περήφανη ήταν η άρνηση του Διάκου: «Ούτε σε δουλεύω πασά, ούτε σε οφελώ και αν σε δουλέψω. Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θελ' να πεθάνω». Αν και προς στιγμὴν θαύμασαν το παλικαρίσιο φέροσμο του οι πασάδες και δε θα τον σκότωναν, όμως ο Χαλήλ μπέης, σημαντικός Τούρκος της Λαμίας, έπεισε τον Κιοσσέ Μεχμέτ να τιμωρηθεί παραδειγματικά, επειδή είχε σκοτώσει πολλούς Τούρκους. Έτσι, η ποινή που του επιβλήθηκε ήταν θάνατος δια ανασκολοπισμού και εκτελέστηκε την ίδια ημέρα, ανήμερα του Αγίου Γεωργίου, που γιορτάζει ο Ελληνικός Στρατός ξηράς.

Ο Διάκος αντιμετώπισε το μαρτυρικό του θάνατο με θάρρος. Μονάχα ένα παράπονο, προτού ξεψυχήσει, βγήκε από τα χείλη του, προβλέποντας την ανάταση του Ελληνισμού: «Για ιδές καιρό που διάλεξε/ο χάρος να με πάρει/ώρα που ανθίζουν τα κλαδιά/και βγάζει η γης χορτάρι». Ο βάνουσος τρόπος θανάτου του Διάκου στα χέρια των Τούρκων τρομοκράτησε αρχικά το λαό της Ρούμελης, αλλά η γενναία στάση του κοντά στις Θερμοπύλες, που θυμίζει την ηρωική άμυνα του Λεωνίδα το 480 π.Χ. απέναντι στους Πέρσες, τον έκανε εθνομάρτυρα για τον απελευθερωτικό σκοπό.

Ο Διάκος έμεινε αθάνατος και με το ηρωικό του τέλος βοήθησε τους Έλληνες δείχνοντάς τους το δρόμο της θυσίας. Οι Οθωμανοί πέρασαν μεν από την Αλαμάνα, όπως και οι Πέρσες από τις διπλανές Θερμοπύλες πριν από χιλιάδες χρόνια, αλλά εγκλωβίστηκαν στην περιοχή, αφού στη συνέχεια ανέλαβε δράση ο Οδυσσέας Ανδρούτσος. Έτσι, δόθηκε ο απαραίτητος χρόνος για το στερέωμα της Επανάστασης. Ένα μνημείο στέκεται τώρα κοντά στη γέφυρα της Αλαμάνας, στο σημείο της τελικής μάχης του. Ο τόπος γεννήσεώς του, το χωριό Άνω Μουσούνιτσα, μετονομάστηκε αργότερα Αθανάσιος Διάκος, ενώ γνωστό είναι το δημοτικό τραγούδι που γράφτηκε γ' αυτόν. Αν ζούσε, ίσως ήταν διαφορετική η πορεία του Αγώνα στη Ρούμελη. Συγκέντρωνε σπάνιες αρετές. Στάθηκε πατριώτης, αγνός, τίμιος και παλικάρι. Αρχηγός με αξιόλογα προσόντα, έξοχος νους και άνθρωπος εξαιρετός. Ήταν ο πιο αγνός ήρωας του 1821.

«Τρία πουλάκια κάθονταν στου Διάκου το ταμπούρι,
το 'να τηράει τη Λιβαδειά και τ' άλλο το Ζητούνι,
το τρίτο το καλύτερο μοιρολογάει και λέει:
-Πολύ μαυρίλα πλάκωσε, μαύρη σαν καλιακούδα.
Μην ο Καλύβας έρχεται, μην ο Λεβεντογιάννης.
-Νουδ' ο Καλύβας έρχεται, νουδ' ο Λεβεντογιάννης,
Ομέρ Βρυώνης πλάκωσε με δεκοχτώ χιλιάδες.

Ο Διάκος σαν τ' αγροίκησε πολύ του κακοφάνει.
Ψιλή φωνή εσήκωσε, τον πρώτο του φωνάζει.
-Τον ταϊφά μου σύναξε, μάσε τα παλικάρια,
δώσ' τους μπαρούτη περισσή και βόλια με τις χούφτες,
γλήγορα και να πιάσουμε κάτω την Αλαμάνα,
που 'ναι ταμπούρια δυνατά και όμορφα μετερίζια.

Παίρνουνε τ' αλαφρά σπαθιά και τα βαριά τουφέκια,
στην Αλαμάνα φτάνουνε και πιάνουν τα ταμπούρια.
-Καρδιά παιδιά μου, φώναξε, παιδιά, μη φοβηθείτε!
Σταθείτε ανδρεία σαν Έλληνες και σα Γραικοί σταθείτε!»

(Δημοτικό Τραγούδι)

«Τιμή σ' εκείνους όπου στην ζωή των
όρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες.
Ποτέ από το χρέος μη κινούντες·
δίκαιοι κ' ίσοι σ' όλες των τες πράξεις
αλλά με λύπη κίολας κ' ευσπλαχνεία
γενναίοι οσάκις είναι πλούσιοι, κι όταν
είναι πτωχοί, πάλ' εις μικρόν γενναίοι,
πάλι συντρέχοντες όσο μπορούνε·
πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες,
πλην χωρίς μίσος για τους ψευδομένους.

Και περισσότερη τιμή τους πρέπει
όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν)
πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος
κ' οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε.»

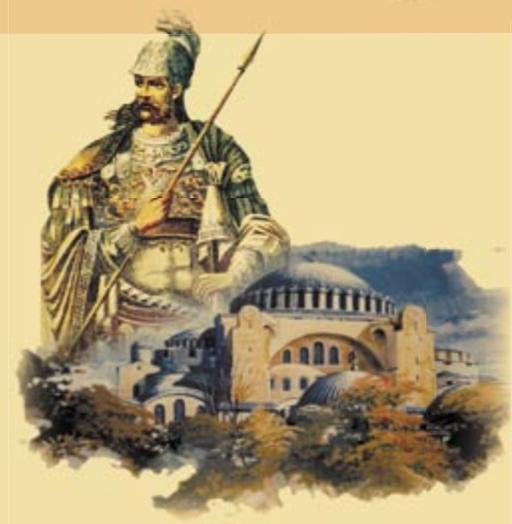
Κ. Π. Καβάφης

29^η Μαΐου 1453 Σύμβολο Μνήμης στις Ψυχές του Ελληνισμού

Με άπειρο σεβασμό ας μας επιτρέψει η ιστορία να αφιερώσουμε αυτή την απλή γραφή, στον τελευταίο Αυτοκράτορα του Βυζαντίου Κωνσταντίνο Παλαιολόγο και τα αρχοντογεννημένα νιάτα της προσωπικής του φρουράς. Σε εκείνα τα ηρωικά παλικάρια που λεοντόθυμα, έπεσαν μέχρι το τελευταίο στην πύλη του Αγίου Ρωμανού, ακολουθώντας το πεπρωμένο της φυλής.

Να αφιερώσουμε σαν κλαρί αμάραντο πάνω στις χορταριασμένες πολεμίστρες της Πόλης Σου, μαρμαρωμένη Βασιλιά, που τόσο έντονα έζησες και ζεις στα όνειρά μας, συγκλονίζοντας τις ψυχές μας.

19 Μαΐου Ημέρα Μνήμης Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Στις 24 Φεβρουαρίου 1994 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη της 19^{ης} Μαΐου ως «Ημέρα μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο Μικρασιατικό Πόντο», ημέρα που ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάστηκε στη Σαμψούντα.

Ο Ελληνισμός τιμά τη μέρα αυτή τη μνήμη της μεγάλης θυσίας των κατατρεγμένων, κατατλαιπωρημένων θυμάτων, που μπόρεσαν να κλείσουν στις ψυχές τους τις αλησμόνητες πατρίδες.

Ένας λαός χωρίς ιστορία είναι καταδικασμένος να αφανιστεί. Λείπουν οι γερές ρίζες του παρελθόντος. Οι ψυχές των προγόνων δεν πρέπει να μείνουν ξεχασμένες. Μόνο έτσι ο θάνατός τους δικαιώνεται.

ΓΕΣ/7°ΕΓ

Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-1913

Β' Βαλκανικός Πόλεμος (Ιούνιος 1913)

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-1913 αναμφισβήτητα αποτελούν ιστορικό ορόσημο στη Νεότερη Ιστορία της Ελλάδας και μία από τις μεγαλύτερες εξάρσεις του Έθνους. Κατά τους πολέμους αυτούς όλοι οι Έλληνες αδελφωμένοι σε εθνική πανστρατιά και με ζηλευτή ομοψυχία αποδύθηκαν σ' έναν τιτάριο αγώνα.

Η Ελλάδα, διαθέτοντας την περίοδο εκείνη έναν πλήρως αναδιοργανωμένο, άρτια εκπαιδευμένο και καλά εξοπλισμένο Στρατό και έχοντας εξασφαλισμένη την υπεροπλία στη θάλασσα, χάρη στο Ναυτικό της, εισερχόταν στον πόλεμο κατά της Τουρκίας στο πλευρό των Βαλκανικών Συμμάχων της Βουλγαρίας, Σερβίας και Μαυροβουνίου, με τις ευνοϊκότερες συνθήκες. Ακλόνητη πίστη όλων ήταν η απελευθέρωση των εθνικών εδαφών και των ομοεθνών τους που εξακολουθούσαν να βρίσκονται υπό το ζυγό των Τούρκων και καθημερινά υπέφεραν από το φυλετικό και θρησκευτικό φανατισμό τους. Επιπλέον, η Ελλάδα επιθυμούσε να αποπλύνει την ήττα του άτυχου πολέμου του 1897, που τόσα δεινά της είχε συσσωρεύσει.

Στη γιγάντια αυτή προσπάθεια, ο Ελληνικός Στρατός, πέρα από την ένθερμη συμπαράσταση ολόκληρου του ελληνικού λαού, είχε και την ενεργή συμμετοχή των αλύτρωτων ακόμη αδελφών μας, αλλά και πολλών φιλελλήνων του Εξωτερικού και Κρητών εθελοντών, που κατά χιλιάδες συνέρεαν και ενίσχυναν τον αγώνα. Τα πατριωτικά κηρύγματα είχαν διαποτίσει τις ψυχές όλων των Ελλήνων για «τον υπέρ πάντων αγώνα».

Ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος διεξήχθη μεταξύ των τότε συμμαχικών χριστιανικών κρατών της Βαλκανικής Ελλάδας, Βουλγαρίας, Σερβίας και Μαυροβουνίου εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

με σκοπό την εκδίωξη των Τούρκων από τη Βαλκανική. Οι εχθροπραξίες άρχισαν στις 5 Οκτωβρίου 1912 με το Βουλγαρικό Στρατό να επιχειρεί προς την Ανατολική Θράκη, το Σερβικό προς τα Σκόπια και το Μοναστήρι και τον Ελληνικό προς τη Μακεδονία και την Ήπειρο. Κατά τη διάρκειά του σημαντικές μάχες έλαβαν χώρα όπως του Σαρανταπόρου, των Γιαννιτσών, η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης στις 26 Οκτωβρίου 1912 και των Ιωαννίνων στις 21 Φεβρουαρίου 1913 κ.ά.

Το τέλος του Α' Βαλκανικού Πολέμου βρήκε την Ελλάδα να έχει απελευθερώσει την Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Μακεδονία και τα νησιά του Αιγαίου.

Με τη Συνθήκη του Λονδίνου της 17^{ης} Μαΐου 1913 η Τουρκία παραιτήθηκε από όλα τα εδάφη της στη Βαλκανική. Υπολειπόταν η διανομή των εδαφών μεταξύ των Συμμάχων, αλλά υπήρχαν μεγάλες διαφορές και η κατάσταση εξελισσόταν σε σύρραξη. Μάλιστα είχαν αρχίσει αιματηρά επεισόδια, που κυρίως προκαλούσαν σε βάρος των Ελλήνων και των Σέρβων βουλγαρικά τμήματα στη Μακεδονία.

Εξαιτίας της στάσης αυτής των Βουλγάρων, αλλά και των πληροφοριών που υπήρχαν, για επικείμενη επίθεσή τους κατά της Ελλάδας και της Σερβίας, οι δύο χώρες υπέγραψαν στις 19 Μαΐου 1913 αμυντική συμμαχία, με σκοπό την αντιμετώπιση της βουλγαρικής απειλής. Σε κάθε πρόταση φιλικής διευθέτησης των διαφορών τους με τη Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Σερβία συναντούσαν την

αδιαλλαξία, αφού είχε πάρει πλέον την απόφασή της να επιτεθεί κατά των πρώην συμμάχων της.

Πράγματι, η βουλγαρική επίθεση άρχισε αιφνιδιαστικά και χωρίς να προηγηθεί κήρυξη πολέμου στις 16 Ιουνίου 1913, ταυτόχρονα κατά των ελληνικών δυνάμεων στην περιοχή της Νιγρίτας και του Παγγαίου όρους και κατά των σερβικών δυνάμεων στις περιοχές της Γευγελής και του Ιστίπ. Η αντίδραση της Ελλάδας και της Σερβίας ήταν άμεση και αποφασιστική και ο δεύτερος Βαλκανικός Πόλεμος ήταν πλέον γεγονός. Ο Ελληνικός Στρατός καλούνταν και πάλι να συνεχίσει τους ηρωικούς αγώνες του για να σώσει τους αδελφούς του Μακεδόνες, που μόλις είχαν απελευθερωθεί από τον τουρκικό ζυγό. Και ακόμη να συμπληρώσει το απελευθερωτικό έργο

του πρώτου βαλκανικού πολέμου, χωρίς να υπολογίζει νέες θυσίες.

Ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα διεξαγωγής του, αφού διάρκεσε μόνο ένα μήνα, τη σκληρότητα των μαχών του (Μάχες Δοϊράνης, Πετσόβου, Σιμιτλή κ.ά), με κορυφαία αυτή του Κιλκίς - Λαχανά, από τις

δρούπολη (12 Ιουλίου), όπως επίσης και ο σύμμαχος Σερβικός Στρατός, αλλά και ο Ρουμανικός που και αυτός ενίσχυσε τη συμμαχική προσπάθεια, εισβάλλοντας στο βουλγαρικό έδαφος από τις 28 Ιουνίου 1913.

Ο Βουλγαρικός Στρατός όταν έχασε την πρωτοβουλία των επιχειρήσεων και βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση διέπραξε φοβερά εγκλήματα κατά του ελληνικού πληθυσμού. Φεύγοντας από τη Μακεδονία έσφαξε πολλούς από τους Έλληνες κατοίκους της και πυρπόλησε τα σπίτια τους. Η Νιγρίτα, οι Σέρρες και κυρίως το Δοξάτο είναι οι πόλεις που έζησαν περισσότερο την εκδικητική μανία των Βουλγάρων και υπέστησαν τις μεγαλύτερες καταστροφές.

Η Βουλγαρία κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, υποχρεώθηκε να συνάψει στις 18 Ιουλίου

ανακαχή και στις 28 του ίδιου μήνα, μετά από σκληρές διπλωματικές διαπραγματεύσεις το Βουλγαρικό Στρατό του.

από τον Ελληνικό Στρατό, παραχωρήθηκε τελικά στην Βουλγαρία.

Οι αγώνες και οι θυσίες του Ελληνικού Στρατού, κατά το σύντομο αλλά σκληρό Δεύτερο Βαλκανικό Πόλεμο δεν ήταν μάταιες, αφού με αυτόν αναχαιτίστηκε η επεκτατική πολιτική της Βουλγαρίας και η Ελλάδα απελευθέρωσε σημαντικά ελληνικά εδάφη, που αναμφισβήτητα υπήρξαν καθοριστικά για την παραπέρα πορεία του Έθνους.

Η Ελλάδα εξερχόταν από τους δύο Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913, κατά της Τουρκίας και της Βουλγαρίας, πιο ενωμένη και δυνατή, έχοντας πραγματοποιήσει ένα μεγάλο μέρος από τις εθνικές της διεκδικήσεις. Η εδαφική έκταση της χώρας από 64 χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα αυξήθηκε σε 120 χιλιάδες και ο πληθυσμός της από 2,8 εκατομμύρια κατοίκους έφτασε τα 5 εκατομμύρια. Η οικονομία ενισχύθηκε με νέες πλουτοπαραγωγικές πηγές, που βαθμιαία οδήγησαν στην αισθητή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου ολόκληρου του ελληνικού λαού.

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι «για τον αδελφό το σκλαβωμένο και για της Πατρίδας την τιμή», δόξασαν την Ελλάδα και γέμισαν το λαό της με εθνική υπερηφάνεια. Το Ελληνικό Έθνος, δυνατό και γεμάτο αυτοπεποίθηση, μπορούσε πλέον να προβλέπει με εμπιστοσύνη και αισιοδοξία το μέλλον και στα πεπρωμένα της φυλής, έχοντας ισχυρή ασπίδα τον ένδοξο Στρατό του.

19 μέχρι 21 Ιουνίου 1913, και τις μεγάλες, και για τις δύο πλευρές, απώλειες.

Ο Ελληνικός Στρατός διέθεσε για τις επιχειρήσεις αυτές οκτώ Μεραρχίες (I, II, III, IV, V, VI, VII και X) και μία Ταξιαρχία Ιππικού οι οποίες είχαν αναπτυχθεί μεταξύ των ποταμών Αξιού και Στρυμόνα. Ο Βουλγαρικός Στρατός αντιπαρατάξε τη 2^η Στρατιά με συνολική δύναμη 60 Τάγματα Πεζικού, 1 Σύνταγμα Ιππικού και 3-4 Ίλες με 100 περίπου πυροβόλα. Ο αγώνας μεταξύ των αντιπάλων ήταν εξαιρετικά σκληρός και είχε ως αποτέλεσμα την ήττα των Βουλγάρων και την οριστική απελευθέρωση της Μακεδονίας μας. Στη νίκη αυτή συνέβαλε σημαντικά και ο Ελληνικός Στόλος, του οποίου τα αγήματα απελευθέρωσαν την Καβάλα (26 Ιουνίου) και την Αλεξαν-

κουρέστι, τη συνθήκη ειρήνης, με την οποία τερματιζόταν ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος και ρυθμιζόνταν οι εδαφικές διεκδικήσεις μεταξύ των βαλκανικών χωρών. Η Ελλάδα αποκτούσε και πάλι την Ανατολική Μακεδονία, ενώ η Δυτική Θράκη, αν και είχε απελευθερωθεί

ΓΕΣ/ΔΙΣ

Η Μάχη της Κρήτης (20 - 30 Μαΐου 1941)

Η Κρήτη βρίσκεται στο μέσο της ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου, επάνω στο σταυροδρόμι των αεροπορικών και θαλάσσιων συγκοινωνιών από τα ανατολικά προς τα δυτικά και από τα βόρεια προς τα νότια ή και αντίστροφα. Για το λόγο αυτό αποτελεί εξαιρετική βάση αεροναυτικών επιχειρήσεων προς κάθε κατεύθυνση και εξασφαλίζει σε αυτόν που την κατέχει τον έλεγχο όλων των συγκοινωνιών στη Μεσόγειο. Τα χαρακτηριστικά αυτά της προσδίδουν ιδιαίτερη στρατηγική σημασία. Απόρροια της οποίας, ήταν να βρεθεί η Κρήτη, από τις αρχές του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τόσο των Βρετανών, όσο και του Χίτλερ.

Στο τέλος Απριλίου του 1941, τη Διοίκηση των Βρετανικών και Ελληνικών Δυνάμεων Κρήτης ανέλαβε ο Διοικητής της 2ης Νοζηλανδικής Μεραρχίας Υποστράτηγος Φρέιμπεργκ. Η συνολική στρατιωτική δύναμη της Κρήτης, μετά από ενίσχυσή της και από δυνάμεις που μεταφέρθηκαν από την ηπειρωτική Ελλάδα, ανέρχονταν περίπου σε 11.500 Έλληνες και 31.500 Βρετανούς. Μειονεκτούσε όμως, σοβαρά σε θέματα εξοπλισμού, αφού ο οπλισμός, τα πυρομαχικά και τα άλλα εφόδια βρίσκονταν πολύ κάτω της παραδεκτής αναλογίας, καθόσον οι Βρετανοί δεν υλοποίησαν την υπόσχεσή τους περί παροχής ατομικού και βαρέως οπλισμού. Πέρα απ' αυτό, αεροπορία στη νήσο δεν υπήρχε, ενώ τα διατιθέμενα πυροβόλα και άρματα κρίνονταν τελείως ανεπαρκή.

Το σύνολο των γερμανικών δυνάμεων που θα έπαιρναν μέρος στην επίθεση κατά της Κρήτης ανέρχονταν σε 22.750 άνδρες, 1.370 αεροπλάνα και 70 πλοία. Την επιχείρηση θα υποστήριζε και μικρός αριθμός ιταλικών αντιτορπιλικών και τορπιλακάτων,

ενώ ένα ενισχυμένο ιταλικό σύνταγμα, ύστερα από αίτηση του Μουσολίνι, θα αποβιβάζονταν από τη Δωδεκάνησο στις ανατολικές ακτές της νήσου. Η ενέργεια αυτή, τελικά, πραγματοποιήθηκε στα τέλη Μαΐου, όταν η τύχη της νήσου είχε ήδη κριθεί.

Η γερμανική επίθεση από τον αέρα κατά της Κρήτης άρχισε το πρωί της 20ης Μαΐου 1941. Μετά από σφοδρό βομβαρδισμό, πολυάριθμα σμήνη μεταφορικών αεροσκαφών άρχισαν να πραγματοποιούν ρίψεις αλεξιπτωτιστών στην περιοχή Χανίων-Μάλεμε. Ταυτόχρονα άρχισε και η προσγειώση ανεμοπλάνων με αερομεταφερόμενα τμήματα. Επακολούθησε σκληρός αγώνας, στον οποίο συμμετείχε σύσσωμος

ο Κρητικός λαός ανεξαρτήτου φύλου και ηλικίας με τον πενιχρό οπλισμό που διέθετε. Κατά τη διάρκεια της υπόψη επιχείρησης, οι Γερμανοί κατόρθωσαν να δημιουργήσουν ένα μικρό προγεφύρωμα στα ανατολικά του Ταυρωνίτη ποταμού και να θέσουν υπό τα πυρά τους το αεροδρόμιο Μάλεμε και το ύψωμα 107, από το οποίο ελέγχονταν η ευρύτερη περιοχή του αεροδρομίου.

Στις περιοχές Ρέθυμνου και Ηρακλείου η γερμανική επίθεση εκδηλώθηκε από τις απογευματινές ώρες της ίδιας ημέρας. Οι αλεξιπτωτιστές σε αυτές τις περιοχές υπέστησαν τρομακτικές απώλειες και δεν

μπόρεσαν να σημειώσουν καμία επιτυχία.

Η αντεπίθεση που εκτοξεύτηκε για ανακατάληψη του αεροδρομίου Μάλεμε και του υψώματος 107 δεν ήταν έγκαιρη και γ' αυτό απέτυχε. Ύστερα από αυτή την αποτυχία και την προώθηση των συνεχώς ενισχυόμενων γερμανικών δυνάμεων

του XI Γερμανικού Σώματος Αεροπορίας Αντιπτεράρχος Στούντεντ αναγκάστηκε να ομολογήσει ότι η Κρήτη υπήρξε «ο τάφος των Γερμανών Αλεξιπτωτιστών». Αυτό είχε ως συνέπεια να μην τολμήσουν οι Γερμανοί μέχρι το τέλος του πολέμου παρόμοια επιχείρηση.

Ελλάδας από τα γερμανικά και ιταλικά στρατεύματα.

προς τα βορειοανατολικά, οι εκεί βρετανο-ελληνικές δυνάμεις συμπύχθηκαν τη νύχτα 23/24 Μαΐου σε νέα τοποθεσία ανατολικότερα. Από την ημέρα αυτή η πρωτοβουλία των επιχειρήσεων περιήλθε στους Γερμανούς, ενώ η τύχη της νήσου είχε πλέον κριθεί. Παρ' όλα αυτά, ο αγώνας συνεχίστηκε σκληρός μέχρι την 29η Μαΐου, οπότε άρχισε η εκκένωση της Κρήτης από τις βρετανικές δυνάμεις, η οποία κατά το μεγαλύτερο μέρος ολοκληρώθηκε το βράδυ της 31ης Μαΐου.

Οι απώλειες και από τις δύο πλευρές υπήρξαν πολύ σοβαρές¹. Ο Διοικητής

Έτσι, μετά από αγώνα δέκα ημερών, έληξε η μάχη της Κρήτης, με επικράτηση των γερμανικών δυνάμεων, παρά τη γενναιότητα με την οποία πολέμησαν οι εκεί βρετανο-ελληνικές δυνάμεις και την πείσμονα αντίσταση του ηρωικού Κρητικού λαού, του οποίου το θάρρος, η τόλμη και το πνεύμα αυτοθυσίας υπήρξαν ανυπέρβλητα και προκάλεσαν τον θαυμασμό τόσο των Ελλήνων, όσο και όλων των Συμμάχων. Η μάχη της Κρήτης αποτελεί την τελευταία πράξη της πολεμικής τριλογίας με την οποία συντελέστηκε η κατάληψη ολόκληρης της

¹ -Ελλήνων: Νεκροί 426 και μεγάλος αριθμός τραυματιών και αιχμαλώτων.

-Βρετανών: Νεκροί 1.742, τραυματίες 1.737 και αιχμάλωτοι 11.835. Επίσης βυθίστηκαν 2 καταδρομικά, 6 αντιτορπιλικά και απωλέσθησαν πάνω από 2.000 αξιωματικοί και ναύτες.

-Γερμανών: Νεκροί 1.990, αγνοούμενοι 1.995 και σοβαρός αριθμός τραυματιών. Συνολικά οι απώλειες του επίλεκτου σώματος των Γερμανών αλεξιπτωτιστών ξεπέρασαν τους 8.000 άνδρες. Οι απώλειες σε αεροσκάφη ανήλθαν σε 220 τελείως κατεστραμμένα και 150 περίπου με σοβαρές ζημιές. Αυτό είχε ως συνέπεια να μην τολμήσουν οι Γερμανοί μέχρι το τέλος του πολέμου παρόμοια επιχείρηση.

ΓΕΣ/ΔΙΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- 1. Επαναλαμβάνω ειπωμένα (μτφ.) • 2. Γιαπωνέζικη πάλη - Άντρας... αρχαίος • 3. Αγκίδα (αρχ.) - Ξένο γυναικείο όνομα • 4. Ατόφια, συμπαγές (ξ.λ.) - Λεγόταν ο Γκόρκι • 5. Μπόνι...: τραγουδίστρια - Κεντρικά στο... χάος • 6. Παλιά τάγματα εθνοφυλακής (αρχικά) - Η... του Σίντλερ: βραβευμένη με όσκαρ ταινία • 7. Μεσαία στην... πίτα - Μεταβολή προς το καλύτερο • 8. Αρέσει... στον τεμπέλη - Ασφάλιζε τυπογράφους (αρχικά) • 9. Μέσα άμυνας ή επίθεσης - Θέλουν να είναι τα κυνηγετικά πυρά οι... φιλόζωοι.

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												

Ορθώς ομιλείν

Πόσο σωστά ελληνικά μιλάμε; Ένα ερώτημα που ψάχνει για απάντηση κι εμείς, για να σας βοηθήσουμε να μπορέσετε κάποτε να δώσετε αυτή την απάντηση, σας καλούμε να παίξετε μαθαίνοντας.

- 1. Έκθαμβος Θ. Υπερβολικός
Δ. Έκπληκτος
- 2. Διαβλητικός Ν. Απροστάτευτος
Ι. Συκοφαντικός
Β. Καταχθόνιος
Ρ. Φθοροποιός
- 3. Άναμμα Ω. Ανάπαυση
Ε. Ανάφλεξη
Σ. Επαναφορά
- 4. Δράνα Λ. Συνήθεια
Φ. Πτώση
Ν. Κληματαριά
- 5. Απαρασάλευτος Ξ. Αμετακίνητος
Κ. Αμετάπειστος
Ζ. Αμετάβλητος
- 6. Βεβήλωση Θ. Επιδείνωση
Μ. Προσβολή
Η. Μόλυνση

Τα γράμματα που βρίσκονται μπροστά από τις σωστές απαντήσεις σχηματίζουν μια συνώνυμη της λέξης "διαμάχη".

1	2	3	4	5	6	75
---	---	---	---	---	---	----

ΛΥΣΗ: ΗΞΕΝΕΙΩ

ΚΑΘΕΤΑ

- 1. Οκνηρό, τεμπέλικο • 2. Δερμάτινη κούνια για μωρά - Ποδηλατικός γύρος • 3. Αριστούχοι το πήραν - Λίγη... θλάση • 4. Πιάνει... αναμμένα κάρβουνα - Εξαναγκασμός, ζόρι • 5. Ζητήματος... περιεχόμενα - Δίχτυ του βόλεϊ • 6. Σκακιστική... βασίλισσα - Παιχνίδια... νηπίων • 7. Κάθε άλλο παρά ώριμος • 8. Απαραίτητο στα ιστιοφόρα • 9. Αρχαίος... ηγεμόνας - Με "άκρο" γίνεται... αποκορύφωμα • 10. Απία διαζυγίου κι αυτή - Απειλή στο σκάκι • 11. Το γίνωμα, το μέστωμα (θυλ.).

ΛΥΣΗ
ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ:

Υ	Χ	Ο	Ι	Ξ	Α	Β	Υ	Υ	Π	Ο	6
Ι	Υ	Ι	Κ	Ο	Ι	Ξ	Ι	Θ	Α	Κ	8
Η	Ξ	Ο	Ι	Ι	Υ	Ξ	Β	Ι	Ι	Ι	7
Ι	Κ	Α	Ι	Ξ	Ι	Υ	Υ	Ξ	Ι	9	
Ο	Α	Κ	Ρ	Ξ	Υ	Ι	Υ	Ι	Κ	Α	5
Μ	Ι	Ξ	Υ	Μ	Κ	Φ	Ι	Ξ	Υ	Μ	4
Ι	Υ	Α	Ι	Α	Ν	Κ	Ι	Ξ	Κ	Κ	3
Ρ	Η	Ν	Α	Κ	Ε	Ι	Α	Ρ	Α	Κ	2
Ο	Ζ	Α	Κ	Α	Ρ	Η	Μ	Α	Ν	Α	1
11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	

ΚΟΥΙΖ ΓΝΩΣΕΩΝ

- 1. Ποια φιγούρα του Καραγκιόζη έχει ταυτιστεί με το δουλοπρεπή τύπο που συμβιβάζεται με την εξουσία;
  - Ξ. Μορφονιός
  - Β. Κολλητήρι
  - Χ. Χατζηαβάτης
- 2. Ποιος κατασκεύασε το πρώτο ελικοκίνητο υποβρύχιο;
  - Ξ. Ράις
  - Α. Φούλτον
  - Κ. Άρμστρονγκ
- 3. Σε τι μεταμόρφωσαν οι θεοί τη μυθική Πρόκνη, Κόρη του βασιλιά της Αθήνας Πανδίωνα;
  - Ρ. Αηδόνα
  - Φ. Περιστέρα
  - Σ. Χελιδόνα
- 4. Ποιος έγραψε το μυθιστόρημα "Ο τελευταίος μεγιστάνας";
  - Μ. Σινκλέρ
  - Ζ. Χέμινγουεϊ
  - Ω. Φιτζέραλντ
- 5. Τι είδους μουσικό όργανο είναι το φλικόρνο;
  - Ν. Πνευστό
  - Λ. Έγχορδο
  - Ε. Κρουστό

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Τοποθετώντας τα γράμματα των σωστών απαντήσεων, στα αντίστοιχα τετράγωνα της παραπάνω σκάρας, θα διαβάσετε το όνομα του μυθικού πορθμέα του Άδη.

ΛΥΣΗ ΚΟΥΙΖ: ΝΥΡΑΧ